

Fortum osavuosisikatsaus

TAMMI-SYYSKUU 2023

Sisällysluettelo

Vakaata tulosta pohjoismaisten sähköhintojen laskusta huolimatta – saavutettu sähkönhinta hyvällä tasolla suojausten ansiosta	3
Toimitusjohtaja Markus Rauramon kommentti	5
Muutokset raportoinnissa	6
Fortumin strategia	7
Taloudellinen tulos	8
Taloudellinen asema ja rahavirta	9
Segmenttikatsaukset	11
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin sekä käyttöomaisuuden ja osakkeiden myynnit	18
Toiminta- ja sääntely-ympäristö	20
Avaintekijät ja riskit	22
Näkymät	23
Kestävä kehitys	24
Oikeudenkäynnit	27
Osakkeet ja osakepääoma	27
Konsernin henkilöstö	28
Palkitseminen ja osakepohjainen kannustinjärjestelmä 2023–2025	28
Hallituksen valtuutukset	28
Muita kolmannen neljänneksen merkittäviä tapahtumia	29
Katsauskauden jälkeiset tapahtumat	29
Osingonmaksu	29
Lisätietoja	29

Osavuositiedot taulukot

Lyhennetty konsernin tuloslaskelma	31
Lyhennetty konsernin laaja tuloslaskelma	32
Lyhennetty konsernin tase	33
Lyhennetty laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	34
Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma	36
Rahoitusnettovelan muutokset	38
Pääomariskien hallinta	38
Tunnuslukuja	40
Konsernin lyhennetyn osavuositiedon liitetiedot	41
Tunnuslukujen laskentakaavat ja täsmäytykset	66
Markkinatilanne ja saavutetut sähkön tukkumyyntihinnat	73
Fortumin tuotanto- ja myyntivolyymit	74

Tässä kolmannen vuosineljänneksen osavuositiedoksessa esitetyt taloudelliset tulokset sisältävät Fortum-konsernin jatkuvat toiminnot. Venäjällä 25.4.2023 annetun presidentin asetuksen (nro 302) ja Fortumin Venäjän omaisuuden haltuunoton seurauksena yhtiö menetti Venäjän toimintojensa määräysvallan. Tämän vuoksi Russia-segmentin konsolidointi päättyi ja segmentti luokiteltiin lopetuiksi toiminnoiksi vuoden 2023 toisella neljänneksellä. Vuoden 2023 ensimmäisen neljänneksen ja vuoden 2022 vertailutiedot oikaistiin Russia-segmentin uudelleenluokittelun seurauksena lopetuiksi toiminnoiksi. Uniper-segmentti sisältyy vuoden 2022 vertailulukuihin, koska sen konsolidointi päättyi ja se luokiteltiin lopetuiksi toiminnoiksi syyskuussa 2022. Lisätietoa on liitteissä 1, 2 ja 6.

Sulkeissa esitetyt luvut viittaavat vertailukauteen eli edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon, ellei toisin mainita.

Vakaata tulosta pohjoismaisten sähköhintojen laskusta huolimatta – saavutettu sähkönhinta hyvällä tasolla suojausten ansiosta

Heinä–syyskuu 2023, jatkuvat toiminnot

- Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA) oli 318 (454) miljoonaa euroa.
- Vertailukelpoinen liikevoitto oli 226 (354) miljoonaa euroa.
- Liikevoitto oli 251 (901) miljoonaa euroa. Vertailukaudella vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin sisältyi 409 miljoonaa euroa suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutoksia ja 138 miljoonaa euroa verottomia myyntivoittoja.
- Vertailukelpoinen osakekohtainen tulos oli 0,23 euroa (0,31).
- Osakekohtainen tulos oli 0,21 euroa (0,82).
- Liiketoiminnan rahavirta oli 429 (366) miljoonaa euroa.

Tammi–syyskuu 2023, jatkuvat toiminnot

- Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA) oli 1 443 (1 251) miljoonaa euroa.
- Vertailukelpoinen liikevoitto oli 1 186 (942) miljoonaa euroa.
- Liikevoitto oli 1 286 (2 141) miljoonaa euroa, ja siihen vaikuttivat pääasiassa suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutokset. Vertailukaudella vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin sisältyi 780 miljoonaa euroa verottomia myyntivoittoja.
- Vertailukelpoinen osakekohtainen tulos oli 0,93 euroa (0,79).
- Osakekohtainen tulos oli 1,23 euroa (1,86).
- Liiketoiminnan rahavirta oli 1 561 (1 266) miljoonaa euroa.
- Rahoitusnettovelka oli 474 euroa, ja rahoitusnettovelan ja vertailukelpoisen käyttökateen suhde viimeisen 12 kuukauden ajalta oli 0,2.
- Konsernin uusi strategia ja uudet taloudelliset ja ympäristötavoitteet julkistettiin maaliskuussa. Konsernin uudistettu toimintamalli, liiketoimintarakenteen ja johtoryhmän kokoonpano tulivat voimaan maaliskuun lopussa.
- Huhtikuussa Fortumin omaisuus Venäjällä otettiin Venäjän viranomaisten hallintaan, Fortum menetti määräysvallan, lopetti näiden toimintojen konsolidoinnin ja raportoi ne lopetetuissa toiminnoissa.
- Toisella neljänneksellä Fortum alaskirjasi koko Venäjän omaisuutensa ja kirjasi arvonalentumisia 1,7 miljardia euroa (vaikuttaa omaan pääomaan) sekä konsolidoinnin päättymiseen liittyviä negatiivisia kumulatiivisia valuuttakurssien muuntoeroja 1,9 miljardia euroa (ei vaikuta omaan pääomaan).
- Fortum laski 17.5.2023 liikkeelle nimellisarvoltaan 1,15 miljardin euron viiden ja kymmenen vuoden joukkovelkakirjalainat.
- Fortum sopi 7.6.2023 ostavansa ruotsalaisen sähköntoimittajan Telge Energi AB:n koko osakekannan Telge AB:ltä. Velaton kauppahinta on noin 450 miljoonaa Ruotsin kruunua (39 milj. euroa). Kauppa saatiin päätökseen 31.8.2023.
- Fortum ilmoitti 21.6.2023 investoivansa noin 225 miljoonaa euroa hukkalämmön talteenottohankkeisiin Espoossa ja Kirkkonummella.
- Fortum ilmoitti 29.9.2023 investoivansa yli 700 miljoonaa Ruotsin kruunua (yli 60 miljoonaa euroa) Ruotsissa sijaitsevan Untran vesivoimalaitoksen peruskorjaukseen vuosina 2023–2030. Untra on Ruotsin vanhimpia vesivoimalaitoksia.

Yhteenvedo näkymistä

- Generation-segmentin suojaukset pohjoismaiselle tukkusähkön tuotannolle: loppuvuodelle 2023 noin 75 % hintaan 50 euroa/MWh, vuodelle 2024 noin 65 % hintaan 47 euroa/MWh ja vuodelle 2025 noin 30 % hintaan 43 euroa/MWh.
- PÄIVITYS: Fortum arvioi investointien ilman yritysostoja olevan noin 650 miljoonaa euroa (aiemmin 700 milj. euroa) vuonna 2023 ja noin 550 miljoonaa euroa vuonna 2024. Arvio sisältää vuosittaiset kunnossapitoinvestoinnit. Ohjeistus kasvuinvestoinneille on myös päivitetty ja niiden arvioidaan olevan enintään 1 miljardia euroa vuosina 2023–2025 (aiemmin enintään 1,5 miljardia euroa).
- PÄIVITYS: Fortum päivittää arviota saavutettuun sähköhintaan sisältyvästä optimointimarginaalista ja odottaa sen olevan 6–8 euroa/MWh (aiemmin 1–3 euroa/MWh).
- PÄIVITYS: Fortum päivittää arviota vertailukelpoisesta efektiivisestä tuloverokannasta ja odottaa sen olevan 18–20 % vuonna 2023 (aiemmin 20–23 %) ja 18–20 % vuonna 2024 (aiemmin 19–21 %).
- Fortum käynnistää tehostamisohjelman, jonka tavoitteena on asteittain vähentää vuositason kiinteitä kustannuksia 100 miljoonalla eurolla vuoden 2025 loppuun mennessä.

Tunnuslukuja, jatkuvat toiminnot

milj. euroa tai kuten merkitty	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Raportoitu						
Liikevaihto	1 220	1 890	4 853	5 367	7 774	7 260
Liikevoitto	251	901	1 286	2 141	1 967	1 112
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-9	-14	-30	-126	-185	-89
Kauden voitto	187	726	1 102	1 657	2 084	1 529
Kauden voitto (määräysvallattomien omistajien osuuden jälkeen)	188	727	1 104	1 649	2 080	1 534
Tulos/osake, euroa	0,21	0,82	1,23	1,86	2,34	1,71
Liiketoiminnan rahavirta	429	366	1 561	1 266	1 717	2 012

milj. euroa tai kuten merkitty	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Vertailukelpoinen						
Käyttökate (EBITDA)	318	454	1 443	1 251	2 025	2 218
Liikevoitto	226	354	1 186	942	1 611	1 855
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	9	10	-24	28	-40	-92
Kauden voitto (määräysvallattomien omistajien osuuden jälkeen)	204	279	833	706	1 076	1 203
Tulos/osake, euroa	0,23	0,31	0,93	0,79	1,21	1,34

milj. euroa tai kuten merkitty	31.12.2022	Edelliset 12 kk
Taloudellinen asema		
Rahoitusnettovelka kauden lopussa	1 084	474
Rahoitusnettovelka kauden lopussa ilman Venäjää	1 127	N/A
Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate ilman Venäjää	0,6	0,2

Tunnuslukuja, jatkuvat ja lopetetut toiminnot (yhteensä)

Fortumin lyhennetty konsernin tuloslaskelma ja lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma sisältävät Russia-segmentin lopetettuina toimintoina vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä ja vuonna 2022 sekä Uniper-segmentin lopetettuina toimintoina vuonna 2022. Vuoden 2023 ensimmäisen neljänneksen ja vuoden 2022 vertailutiedot oikaistiin, koska Russia-segmentti luokiteltiin lopetuksi toiminnoiksi vuoden 2023 toisella neljänneksellä. Lisätietoja on liitteessä 1.

milj. euroa tai kuten merkitty	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Raportoitu						
Kauden voitto (määräysvallattomien omistajien osuuden jälkeen)	188	6 099	-2 479	-1 809	-2 416	-3 087
Tulos/osake, euroa	0,21	6,86	-2,76	-2,04	-2,72	-3,45
Liiketoiminnan rahavirta	429	-8 120	1 670	-9 374	-8 767	2 278
Vertailukelpoinen						
Kauden voitto (määräysvallattomien omistajien osuuden jälkeen)	204	-1 990	867	-1 204	-988	1 083
Tulos/osake, euroa	0,23	-2,24	0,97	-1,36	-1,11	1,21

Toimitusjohtaja Markus Rauramo:

”Euroopassa energian hintoja ovat laskeneet viimeisimpien vuosineljännesten aikana nesteytetyn maakaasun merkittävänä jatkunut tuonti, riittävät kaasuvaramat ja energian kysynnän pienentyminen. Pohjoismaissa satoi runsaasti heinä–syyskuussa, mikä kasvatti nopeasti vesivarantoja ja tulovirtaamaa. Myös Olkiluodon kolmosyksikön säännöllinen sähköntuotanto ja merkittävä kasvu tuulivoimatuotannossa lisäsivät runsaasti tarjolla olevaa kapasiteettia. Tästä aiheutui hintapainetta, ja Pohjoismaissa spot-hinnat laskivatkin merkittävästi. Kuluneen vuosineljänneksen aikana sähkön hinnat heilahtelivat voimakkaasti johtuen varsinkin lisääntyneestä tuulivoimakapasiteetista, äkillisistä sähköntuotannon rajoituksista ja uusista toimitusvarmuutta koskevista huolenaiheista talven lähestyessä.

Kolmannen neljänneksen tuloksessamme näkyy Pohjoismaiden alhaisempi sähkön spot-hinta, mutta tehokkaan suojauksen ja onnistuneen fyysisen optimoinnin ansiosta saavutettu sähkönhintamme oli hyvällä tasolla. Generation-segmenttimme tuloksen laskuun vaikutti erityisesti edellisvuotta alhaisempi saavutettu sähkönhinta, jonka vaikutusta kuitenkin osittain tasoitti vesivoiman tuotantomäärien kasvu. Consumer Solutions- ja Muut toiminnot -segmenttien tulokset heikkenivät edelleen. Ensimmäisellä vuosipuoliskolla konsernimme tuloskehitys oli erittäin vahvaa, mutta kolmannella vuosineljänneksellä aloimme nähdä merkkejä markkinoiden ja kysynnän heikentymisestä.

Yksi strategiamme kulmakivistä on puhtaan energian toimittaminen. Keskitymme nyt toimintojemme jatkuvaan optimointiin ja toimituslaitostemme kilpailukykyyn varmistamiseen. Laitostemme käyttöaste pysyi vuoden kolmannella neljänneksellä korkealla tehokkaan optimointimme ansiosta, vaikka ajanjaksolla tehtiin Loviisan ydinvoimalan vuosihuollot. Ilmoitimme myös investoivamme noin 60 miljoonaa euroa Ruotsin vanhimpiin vesivoimalaitoksiin kuuluvan Untran peruskorjaukseen vuosina 2023–2030. Lisäksi allekirjoitimme lokakuun alussa norjalaisen Hydro Energi AS:n kanssa kiinteähintaisen 13-vuotisen sähköntuotantopöytäkirjan. Sopimus tukee teollisuuden irtautumista hiilestä ja tukee sähkön tukkumyynnin portfoliotamme.

Geopoliittiset jännitteet ovat jälleen voimistumassa. Maailmantalouden kasvunäkymät ovat heikot, inflaatio on edelleen korkea eikä nykyinen korkotasoa tue tällä hetkellä investointeja. Kaksivaiheinen strategiamme vastaa hyvin tähän tilanteeseen ja juuri nyt keskitymme epävarmuuden hallintaan. Jotta pystymme toimimaan ja onnistumaan mahdollisimman hyvin vallitsevassa epävarmuudessa, meidän täytyy muuttua ja kehittyä. Edellisvuoteen verrattuna Fortum on hyvin erilainen ja paljon pienempi yhtiö. Meidän on sopeutettava toimintojamme vastaamaan nykyistä rakennettamme. Käynnistämme tehostamisohjelman, jonka tavoitteena on asteittain vähentää vuositasoon kiinteitä kustannuksia 100 miljoonalla eurolla vuoden 2025 loppuun mennessä. Haemme toimenpiteitä, joilla parannetaan heikommin kannattavien liiketoimintojen tuloksentekeyttä ja arvioimme uudelleen fokusalueemme. Tehostamisohjelman tavoitteen saavuttamisen arvioidaan valitettavasti edellyttävän myös henkilöstövähennyksiä. Koska kysyntä on heikentynyt ja teollisuuden investoinnit ovat siirtyneet, alennamme kasvuinvestointeja koskevaa

ohjeistustamme sekä vuositasolla että kasvun osalta enintään 1,5 miljardista eurosta enintään 1 miljardiin euroon vuosille 2023–2025.

Vahva taluskuri on keskeinen osa strategiaamme ohjaten päätöksiämme ja toimenpiteitämme. Nykyinen heikentynyt taloustilanne huomioiden, olen erittäin tyytyväinen siihen, että olemme onnistuneet vakauttamaan taloudellisen asemamme odotettua nopeammin. Syyskuun lopussa velkaantumistasomme oli erittäin alhainen (0,2), ja meillä on riittävästi varoja ja luottolimiittejä. Olen myös tyytyväinen voidessani kertoa, että olemme aloittaneet valmistelut vihreän rahoituksen viitekehystä (Green Finance Framework) varten.

On erittäin hyvä, että Euroopan neuvosto saavutti äskettäin sopimuksen eurooppalaisten sähkömarkkinoiden rakennetta koskevasta lainsäädännöstä. Uudistusta vauhditti viime vuoden energiakriisi. Lainsäädännöllä halutaan vastata hintojen epävakautteen liittyviin huoliin ja tarjoamaan välineitä, joilla energiamarkkinat saadaan vakaammiksi ja ennustettavammiksi.

Vaikka lyhyellä tähtämellä investoinnit siirtyvät ja kasvunäkymät ovat sumeat, silti Pohjoismaat – ja erityisesti Fortum – ovat ainutlaatuisessa asemassa puhtaan energian siirtymässä. Fortum on yksi harvoista hiilidioksidipäästöttömän sähkön toimittajista suuressa mittakaavassa. Jatkamme määrätietoista irtautumista hiilestä yhdessä asiakkaidemme kanssa.”

Muutokset raportoinnissa

Fortum uudisti toimintarakenteensa maaliskuun 2023 lopussa. Uuden organisaation tavoitteena on yhtiön uuden vision ja strategian menestyksellään toteuttaminen. Uusi organisaatio koostuu seuraavista liiketoimintayksiköistä: Corporate Customers and Markets, Nuclear Generation, Hydro Generation, Renewables and Decarbonisation, Consumer Solutions ja Circular Solutions.

Fortum päivitti taloudellista segmenttiraportointiaan uuden liiketoimintarakenteen ja strategian mukaisesti. Vuoden 2023 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien Fortum raportoi taloudellisen tuloksensa seuraavissa raportointisegmenteissä:

- Generation-segmentti sisältää Corporate Customers and Markets-, Nuclear Generation-, Hydro Generation- ja Renewables and Decarbonisation -liiketoimintayksiköt.
- Consumer Solutions -segmentti sisältää Consumer Solutions -liiketoimintayksikön.
- Muut toiminnot -segmentti sisältää Circular Solutions -liiketoimintayksikön, Innovation and Venturing -toiminnot, liiketoimintoja palvelevat konsernitoiminnot ja konsernijohdon.

Fortum julkaisi 17.4.2023 uusien raportointisegmenttien oikaistut segmenttiedot vuodelta 2022.

Venäjän presidentin asetuksen (nro 302, 25.4.2023) seurauksena Fortumin omaisuus Venäjällä otettiin Venäjän viranomaisten hallintaan. Määräysvallan arvioinnin perusteella Fortum menetti Venäjän toimintonsa hallinnan. Tämän vuoksi Russia-segmentin konsolidointi päättyi ja segmentti raportoitiin lopetettuina toimintoina vuoden 2023 toisella neljänneksellä. Venäjän toimintojen konsolidoinnin päättymisen seurauksena Fortum julkaisi 11.5.2023 vuoden 2022 ja vuoden 2023 ensimmäisen neljänneksen oikaistun konsernin tuloslaskelman, konsernin laajan tuloslaskelman, konsernin rahavirtalaskelman ja keskeisten tunnuslukujen vertailutiedot. Konsernitasetta ei oikaistu.

Sen jälkeen, kun Saksan hallituksen kanssa oli allekirjoitettu periaatesopimus Uniperin myynnistä, Uniperin konsolidointi päättyi ja Uniper luokiteltiin lopetetuiksi toiminnoiksi vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä. Järjestely saatiin päätökseen joulukuussa 2022.

Tässä puolivuositiedotuksessa esitetyt taloudelliset tulokset liittyvät Fortum-konsernin jatkuviin toimintoihin.

Fortumin strategia

Fortumin hallitus päätti Fortumin uudesta strategiasta maaliskuun 2023 alussa. Fortumin strategian painopisteitä ovat luotettavan puhtaan energian toimittaminen ja teollisuuden hiilidioksidipäästöjen vähentäminen Pohjoismaissa.

Strategia sisältää uusia taloudellisia ja vastuullisuustavoitteita:

- Fortum on päivittänyt taloudelliset tavoitteensa varmistaakseen vähintään BBB-luottoluokituksen ja tulevaisuuden kasvuun vaadittavan taloudellisen joustavuuden. Uusi pitkän aikavälin rahoitusnettovelan ja vertailukelpoisen käyttökäteen suhde on 2,0–2,5.
- PÄIVITYS: Konsernin kasvuinvestoinnit (ilman yritysostoja) valitaan edelleen tarkasti, ja niiden arvioidaan olevan enintään 1 miljardi euroa vuosina 2023–2025 (aiempi arvio enintään 1,5 miljardia euroa). Uusien investointien vähimmäistuottovaatimus on pääomakustannusten projektikohtainen painotettu keskiarvo (WACC) + 150–400 korkopistettä. Sitä sovelletaan ja arvioidaan yhtiön ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteiden perusteella.
- Päivitetyt osinkopolitiikan mukaan osingonjakosuhte on 60–90 % vertailukelpoisesta osakekohtaisesta tuloksesta. Fortumin vuoden 2023 yhtiökokous hyväksyi 0,91 euron osingon osaketta kohti vuodelta 2022. Osinko vastaa 75 %:a jatkuvien toimintojen vertailukelpoisesta osakekohtaisesta tuloksesta 1,21 euroa.
- Fortum sitoutuu aiempaa tiukempiin vastuullisuus- ja ilmastotavoitteisiin: toiminnasta tulee hiilineutraalia vuoteen 2030 mennessä, hiilestä luovutaan vuoden 2027 loppuun mennessä ja hiilidioksidin ominaispäästöille asetetaan tavoite. Lisäksi Fortum sitoutuu SBTi-tavoitteeseen (1,5 °C) ja asettaa biodiversiteettitavoitteet.

Fortum toteuttaa strategiansa keskeisiä painopistealueita vaiheittain, jotta se voi varmistaa strategian toteuttamisen ja hallita markkinoiden tämänhetkistä epävarmuutta. Keskeistä on varmistaa yhtiön vakaa suorituskyky, joten ensimmäisessä vaiheessa Fortum keskittyy ensiluokkaisten toimintojensa optimointiin, tulokseen ja kassavirtaan sekä konsernin velkasalkun uudelleenrahoittamiseen joukkovelkakirjamarkkinoilla. Tämä edellyttää tasapainoa investointien, taseen ja osinkojen välillä. Samalla Fortum rakentaa valmiuksia tulevaa kasvua varten kartoittamalla mahdollisuuksia ja kehittämällä hankkeita yhdessä teollisuusasiakkaiden kanssa.

Taloudellinen tulos

Liikevaihto segmenteittäin

milj. euroa	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Generation	847	1 023	3 081	2 848	4 465	4 698
Consumer Solutions	563	1 094	2 697	3 118	4 578	4 157
Muut toiminnot	138	155	401	428	589	562
Nord Poolissa tehtyjen ostojen ja myyntien netotus	-239	-568	-898	-1 394	-2 312	-1 815
<i>Eliminoinnit</i>	-89	186	-428	367	454	-342
Jatkuvat toiminnot yhteensä	1 220	1 890	4 853	5 367	7 774	7 260

Vertailukelpoinen käyttökatte (EBITDA) segmenteittäin

milj. euroa	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Generation	307	415	1 422	1 132	1 876	2 165
Consumer Solutions	27	36	78	130	173	122
Muut toiminnot	-16	3	-57	-11	-23	-69
Jatkuvat toiminnot yhteensä	318	454	1 443	1 251	2 025	2 218

Vertailukelpoinen liikevoitto segmenteittäin

milj. euroa	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Generation	262	357	1 289	946	1 629	1 971
Consumer Solutions	10	17	27	73	97	51
Muut toiminnot	-46	-20	-130	-77	-116	-168
Jatkuvat toiminnot yhteensä	226	354	1 186	942	1 611	1 855

Liikevoitto segmenteittäin

milj. euroa	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Generation	273	424	1 689	1 320	2 128	2 497
Consumer Solutions	23	359	-274	772	-149	-1 195
Muut toiminnot	-45	118	-129	49	-13	-190
Jatkuvat toiminnot yhteensä	251	901	1 286	2 141	1 967	1 112

Heinä–syyskuu 2023

Liikevaihto laski 1 220 (1 890) miljoonaan euroon pääasiassa sähkönhintojen laskun seurauksena.

Vertailukelpoinen liikevoitto pieneni ja oli 226 (354) miljoonaa euroa. Generation-segmentin tulos laski 262 (357) miljoonaan euroon pääasiassa alemman saavutetun sähkönhinnan vuoksi. Vesivoiman tuotantomäärien kasvu tasoitti osittain alemman saavutetun sähkönhinnan vaikutusta. Consumer Solutions -segmentin tulos heikkeni pääasiassa siksi, että asiakkaat siirtyivät pienemmän marginaalin spot-tuotteisiin etenkin Ruotsissa ja Norjassa.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oli 25 (547) miljoonan euron vaikutus kauden liikevoittoon. Vertailukaudella vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin sisältyi 409 miljoonaa euroa suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutoksia ja 138 miljoonaa euroa verottomia myyntivoittoja.

Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 9 (10) miljoonaa euroa (liite 7).

Vertailukelpoinen osakekohtainen tulos oli 0,23 euroa (0,31).

Tammi–syyskuu 2023

Liikevaihto laski 4 853 (5 367) miljoonaan euroon pääasiassa sähkönhintojen laskun seurauksena.

Vertailukelpoinen liikevoitto oli 1 186 (942) miljoonaa euroa. Korkeampi saavutettu sähkönhinta Generation-segmentissä vaikutti selvästi tuloksen paranemiseen, mutta Consumer Solutions -segmentin tuloksen laskulla oli negatiivinen vaikutus.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oli 101 (1 199) miljoonan euron vaikutus kauden liikevoittoon pääasiassa suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutosten seurauksena. Vertailukaudella vuonna 2022 vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin sisältyi 638 miljoonaa euroa verottomia voittoja Fortum Oslo Varmen myynnistä ja 138 miljoonaa euroa Recharge- ja Plugsurfing-liiketoimintojen myynnistä sekä 428 miljoonaa euroa, joka liittyi suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutoksiin (liite 4).

Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli -24 (28) miljoonaa euroa (liite 7). Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli -30 (-126) miljoonaa euroa ja sisälsi -39 (-137) miljoonaa euroa ydinjätteeseen liittyvistä varauksista ja ydinjätehuoltorahastosta aiheutuvia vaikutuksia osaomisteisissa ydinvoimayhtiöissä.

Rahoituskulut – netto olivat -162 (-100) miljoonaa euroa. Rahoituskulut – netto sisältävät 230 (111) miljoonaa euroa luottojen korkokuluja ja 106 (19) miljoonaa euroa lainasaamisten ja talletusten korkotuottoja. Suomen valtion sijoitusyhtiön Solidiumin myöntämään siltarahoituslainaan liittyvät korkokulut, palkkiot ja muut rahoituskulut olivat 41 miljoonaa euroa tammi–syyskuussa 2023 (26 milj. euroa vuonna 2022). Vertailukelpoiset rahoituskulut –netto olivat -130 (-61) miljoonaa euroa (liite 8).

Katsauskauden tuloverot olivat 7 (verokulu -257) miljoonaa euroa. Tammi–syyskuun 2023 tuloveroihin sisältyi 224 miljoonaa euroa liittyen kertaluonteiseen positiiviseen verovaikutukseen, joka kirjattiin pääasiassa Irlannissa ja Alankomaissa Venäjän omaisuuden arvon alentumisen vuoksi. Vertailukelpoinen efektiivinen tuloverokanta oli 19,1 % (21,4 %) (liite 9).

Kauden voitto oli 1 104 (1 649) miljoonaa euroa, ja vertailukelpoinen kauden voitto oli 833 (706) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen kauden voitto sisältää oikaisut vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä sekä oikaisut osuuteen osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta, nettorahoituskuluihin, tuloveroihin ja määräysvallattomien omistajien osuuteen (liite 4.2).

Jatkuvien toimintojen osakekohtainen tulos oli 1,23 euroa (1,86). Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen osakekohtainen tulos oli 0,93 euroa (0,79) (liite 4).

Lisätietoja on kohdassa ”Segmenttikatsaukset”.

Taloudellinen asema ja rahavirta

Rahavirta

Tammi–syyskuussa liiketoiminnan rahavirta kasvoi 295 miljoonalla eurolla ja oli 1 561 (1 266) miljoonaa euroa. Kasvu johtui pääasiassa vertailukelpoisen käyttökatteen paranemisesta ja käyttöpääoman positiivisesta muutoksesta, joiden positiivista vaikutusta tasoitti tuloveromaksujen kasvu.

Investointien rahavirta oli 1 491 (-3 075) miljoonaa euroa. Siihen vaikutti positiivisesti vakuussaamisten merkittävä lasku, joka oli 1 937 (kasvu 2 401) miljoonaa euroa. Käyttöomaisuusinvestoinnit olivat 446 (302) miljoonaa euroa. Vuoden 2022 vertailukaudella osakkeiden myynnit ja pääoman tuotot (1 156 milj. euroa) liittyivät pääasiassa 50 %:n omistusosuuden myyntiin Fortum Oslo Varme AS -kaukolämpöyhtiöstä Norjassa. Vertailukausi sisältää myös 1 500 miljoonan euron maksun Fortumin osakaslainasta Uniperille. Joulukuussa 2022, kun Fortum myi Uniper-omistuksensa ja kauppa saatiin päätökseen, Uniper maksoi koko 4 000 miljoonan euron osakaslainan takaisin Fortumille. Uniperin osakkeiden myynnistä saatu 498 miljoonan euron vastike esitetään lopetettujen toimintojen rahavirrassa vuonna 2022.

Rahoituksen rahavirta oli -2 178 (852) miljoonaa euroa. Korollisten lainojen takaisinmaksut olivat 1 539 (nettotuotot 1 505) miljoonaa euroa, ja vakuusvelan muutos oli -239 (546) miljoonaa euroa. Osingon ensimmäinen erä (413 milj. euroa) maksettiin 24.4.2023 (1 013). Toinen erä maksettiin 10.10.2023, mikä vaikuttaa vuoden 2023 neljänneksen rahavirtaan.

Likvidit varat kasvoivat 875 (vähenivät 956) miljoonaa euroa.

Lopetettujen toimintojen rahavirta vuonna 2023 sisältää Venäjään liittyvät rahavirrat vuoden 2023 ensimmäiseltä neljännekseltä vähennettynä 284 miljoonan euron likvideillä varoilla, jotka menetettiin Venäjän omaisuuden haltuunoton myötä.

Likvidit varat kauden alussa olivat 3 919 miljoonaa euroa ja sisälsivät 247 miljoonaa euroa Russia-segmentin likvidejä varoja.

Lisätietoja on rahoitusta käsittelevässä osiossa jäljempänä.

Varat

Taseen loppusumma vuoden 2023 kolmannen neljänneksen lopussa oli 18 842 miljoonaa euroa (23 642 milj. euroa vuoden 2022 lopussa). Muutos joulukuuhun 2022 verrattuna johtui pääasiassa Venäjän omaisuuden konsolidoinnin päättymisestä vuoden 2023 toisella neljänneksellä ja johdannaisinstrumenttien käypien arvojen laskusta sekä vakuussaamisten vähenemisestä. Nettovakuussaamiset kolmannen neljänneksen lopussa olivat 559 miljoonaa euroa (2 255 milj. euroa vuoden 2022 lopussa).

Oma pääoma

Oma pääoma oli 8 501 miljoonaa euroa (7 737 milj. euroa vuoden 2022 lopussa). Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma oli 8 444 miljoonaa euroa (7 670 milj. euroa vuoden 2022 lopussa). Omaan pääomaan vaikuttivat negatiivisesti kauden tappio (2 479 milj. euroa) ja yhtiökokouksen huhtikuussa 2023 hyväksymä 817 miljoonan euron osinko. Jatkuvien toimintojen kauden voiton lisäksi kauden tappio sisältää koko Venäjän omaisuuden alaskirjauksen (1,7 mrd. euroa) ja aiemmin omaan pääomaan kirjatut negatiiviset kumulatiiviset muuntoerot (1,9 mrd. euroa). Nämä kumulatiiviset muuntoerot kierrätettiin IFRS:n mukaisesti omasta pääomasta tuloslaskelmaan konsolidoinnin päättymisen vuoksi, eivätkä ne vaikuttaneet omaan pääomaan. Rahavirran suojausten käypään arvoon arvostamisella (2 224 miljoonaa euroa) oli positiivinen vaikutus omaan pääomaan.

Osinko vuodelta 2022 oli 0,91 euroa osakkeelta, yhteensä 817 miljoonaa euroa. Yhtiökokous hyväksyi osingon 13.4.2023. Osingon ensimmäinen erä (0,46 euroa osaketta kohti), yhteensä 413 miljoonaa euroa, maksettiin 24.4.2023. Osingon toinen erä (0,45 euroa), yhteensä 404 miljoonaa euroa, kirjattiin velkana taseeseen (osto- ja muut velat) 30.9.2023. Toinen erä maksettiin 10.10.2023.

Rahoitus

Tammi–syyskuussa 2023 hyödykkeiden hinnat laskivat ja äärimmäinen hintojen heilunta väheni. Konsernin taloudellinen asema on erittäin vakaa hintojen laskun ja siihen liittyvien käteisvakuuksien vapautumisen sekä vuonna 2023 toteutettujen rahoitustoimien seurauksena. Syyskuun lopussa rahoitusnettovelan ja vertailukelpoisen käyttökattteen suhde jatkuvissa toiminnoissa oli erittäin matala 0,2 viimeisen 12 kuukauden ajalta.

Rahoitusnettovelka vuoden 2023 kolmannen neljänneksen lopussa oli 474 miljoonaa euroa (1 084 milj. euroa vuoden 2022 lopussa). Fortumin korolliset velat olivat 5 918 miljoonaa euroa (7 785 milj. euroa vuoden 2022 lopussa) ja likvidit varat 4 552 miljoonaa euroa (3 919 milj. euroa vuoden 2022 lopussa). Osingon ensimmäinen erä, 413 miljoonaa euroa, maksettiin 24.4.2023.

Ensimmäisen neljänneksen aikana Fortum maksoi takaisin nostamansa 600 miljoonaa euroa likviditeettivalmiusluottolimiittistä sekä 1 000 miljoonan euron erääntyvän joukkovelkakirjalainan. Maaliskuussa Fortum maksoi takaisin nostamansa 350 miljoonaa euroa Suomen valtion myöntämästä siltarahoituslainasta ja peruutti tämän 2 350 miljoonan euron siltarahoitusjärjestelyn kokonaan.

Toukokuussa Fortum palasi velkakirjamarkkinoille laskemalla liikkeeseen kaksiosaisen joukkovelkakirjalainan sisältäen 500 miljoonan euron joukkovelkakirjalainan viideksi vuodeksi, jonka kiinteä kuponkikorko on 4 % ja 650

miljoonan euron joukkovelkakirjalainen kymmeneksi vuodeksi, jonka kiinteä kuponnikorko on 4,5 %. Tämän seurauksena Fortum maksoi takaisin viimeisen nostetun erän, 500 miljoonaa euroa, likviditeettivalmiusluottolimiitistä toukokuussa ja 1 000 miljoonan Ruotsin kruunumääräinen joukkovelkakirjalaina maksettiin takaisin kesäkuussa.

Kesäkuussa Fortum perui 2 100 miljoonaa euroa 3 100 miljoonan euron likviditeettivalmiusluottolimiitistä ja käytti kuuden kuukauden jatko-option jäljelle jäävään 1 000 miljoonan euron valmiusluottolimiittiin, jonka uusi eräpäivä on joulukuussa 2023, sisältäen Fortumin kuuden kuukauden jatko-option. Fortum uusi erääntyvän 500 miljoonan euron pankkilainan, jonka uusi eräpäivä on helmikuussa 2025. Jäljellä ollut Uniperille myönnetty noin 1 miljardin euron emoyhtiötakaus vapautui kesäkuun lopussa.

Pitkäaikaiset lainasopimukset ja luottolimiitit pysyivät ennallaan vuoden 2023 kolmannella neljänneksellä.

Lyhytaikaiset lainat olivat 1 398 miljoonaa euroa sisältäen pitkäaikaisten lainojen 717 miljoonan euron lyhytaikaisen osuuden. Lyhytaikaiset lainat 681 miljoonaa euroa sisältävät 425 miljoonaa euroa vakuusjärjestelyvelkaa ja 255 miljoonaa euroa yritystodistusvelkaa (liite 13).

Takaisinlainaus ydinjätehuoltorahastosta oli yhteensä 951 miljoonaa euroa (liite 13).

Vuoden 2023 kolmannen neljänneksen lopussa Fortumilla oli 4 200 miljoonaa euroa nostamattomia valmiusluottolimiittejä, jotka koostuvat 1 000 miljoonan euron likviditeettivalmiusluottolimiitistä (erääntyy joulukuussa 2023 sisältäen Fortumin kuuden kuukauden jatko-option), 2 400 miljoonan euron valmiusluottolimiitistä (erääntyy kesäkuussa 2025 sisältäen lainanantajien enintään kahden vuoden jatko-option) ja 800 miljoonan euron kahdenvälisestä valmiusluottolimiitistä (erääntyy kesäkuussa 2025 sisältäen lainanantajan vuoden jatko-option). Lisäksi Fortumilla on 100 miljoonaa euroa tililimiittejä, jotka ovat voimassa toistaiseksi.

S&P Global Ratings vahvisti 9.3.2023 Fortumin pitkän aikavälin luottoluokituksen tasolle BBB ja muutti näkymän negatiivisesta vakaaksi.

Fitch Ratings vahvisti 21.3.2023 Fortumin pitkän aikavälin luottoluokituksen tasolle BBB ja muutti näkymän negatiivisesta vakaaksi.

Segmenttikatsaukset

Generation

Generation-segmentti vastaa Fortumin sähköntuotannosta pääasiassa Pohjoismaissa. Segmenttiin kuuluvat hiilidioksidivapaa vesi-, ydin-, tuuli- ja aurinkovoimatuotanto sekä kaukolämpö- ja kaukokylmäliiketoiminta sekä hiilidioksidipäästöjen vähentäminen lämpöliiketoiminnassa. Generation-segmentti vastaa myös suojauksista ja arvonluonnista sekä sähkön fyysisillä että finanssimarkkinoilla sekä palvelee teollisuus- ja kunnallisia asiakkaita vauhdittaen teollisuuden dekarbonisaatiota suuressa mittakaavassa. Lisäksi segmentti kehittää uusiutuvan energiatuotannon, ydinvoiman ja puhtaan vedyn osaamista ja projekteja.

milj. euroa	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Raportoitu						
Liikevaihto	847	1 023	3 081	2 848	4 465	4 698
- sähkönmyynti	778	913	2 725	2 355	3 802	4 173
josta sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa*	549	596	2 071	1 613	2 461	2 919
- lämmönmyynti	59	51	318	375	499	443
- muu myynti	10	59	37	118	163	82
Liikevoitto	273	424	1 689	1 320	2 128	2 497
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta**	-11	-9	-30	-120	-178	-89
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	116	101	342	210	316	448
Henkilöstön lukumäärä			1 791		1 660	

milj. euroa	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Vertailukelpoinen						
Käyttökate (EBITDA)	307	415	1 422	1 132	1 876	2 165
Liikevoitto	262	357	1 289	946	1 629	1 971
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta**	7	15	-24	34	-34	-92
Sidotun pääoman tuotto, %					23,2	27,6
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			7 016	6 547	6 597	

* Sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa sisältää vesi- ja ydinvoimatuotannon. Se ei sisällä CHP- ja lauhdevoimatuotantoa, vähemmistöosuuksia, asiakaskauppaa tai muita ostoja.

** Voimalaitokset rakennetaan usein yhdessä muiden energiantuottajien kanssa, ja omistajat ostavat sähköntuotannon hinnalla, joka vastaa tuotannon kustannuksia. Osuus tuloksesta koostuu pääasiassa IFRS-oikaisista (esim. ydinvoimaan liittyvien varojen ja velkojen kirjanpidosta) ja poistojen kirjaamisesta alkuperäisistä kauppahinnan kohdistuksista konsernin taseessa (liite 18 vuoden 2022 tilinpäätöksessä).

Sähköntuotanto energialähteittäin

TWh	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Vesivoima, Pohjoismaat	5,4	4,2	15,0	14,3	19,1	19,8
Ydinvoima, Pohjoismaat	5,6	5,5	17,9	17,3	23,4	24,0
CHP ja lauhdevoima*	0,1	0,2	0,7	0,8	1,5	1,4
Yhteensä	11,2	9,9	33,6	32,4	44,1	45,3

* CHP- ja lauhdevoimatuotanto Suomessa, Puolassa ja Norjassa. Vertailukauteen 2022 sisältyy norjalaisen kaukolämpöyhtiön Fortum Oslo Varmen tuotantovolyymit. 50 %:n omistusosuus yhtiöstä myytiin vuoden 2022 toisella vuosineljänneksellä.

Myyntivolyymit

TWh	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Sähkönmyynti, Pohjoismaat	16,8	11,2	43,6	37,4	51,7	57,9
josta sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa*	10,7	9,3	31,9	30,5	41,1	42,4
Sähkönmyynti, Muut	0,0	0,8	0,4	2,3	3,1	1,2
Lämmönmyynti, Pohjoismaat	0,2	0,3	1,4	2,4	3,1	2,1
Lämmönmyynti, Muut	0,2	0,3	2,2	2,3	3,5	3,4

* Sähkön tukkumyynti Pohjoismaissa sisältää vesi- ja ydinvoimatuotannon. Se ei sisällä CHP- ja lauhdevoimatuotantoa, vähemmistöosuuksia, asiakaskauppaa tai muita ostoja.

Saavutettu sähkönhinta

EUR/MWh	III/2023	III/2022	I-III/2023	I-III/2022	2022	Edelliset 12 kk
Segmentin saavutettu sähkönhinta Pohjoismaissa*	51,2	63,9	65,0	52,8	59,9	68,9

* Generation-segmentin sähkön tukkuhinta sisältää vesi- ja ydinvoimatuotannon. Se ei sisällä CHP- ja lauhdevoimatuotantoa, vähemmistöosuuksia, asiakaskauppaa tai muita ostoja.

Heinä–syyskuu 2023

Generation-segmentin kokonaissähköntuotanto kasvoi vuoden 2023 kolmannella neljänneksellä. Vesivoiman tuotantomäärät kasvoivat 29 %, kun vesivarannot kasvoivat edellisvuodesta ennätyskokoisen suuren tulovirtaaman seurauksena. Ydinvoiman tuotantomäärät kasvoivat hieman edellisvuodesta, kun ydinvoimalaitosten suunnitellut vuosihuollot olivat aiempaa lyhyempiä ja TVO:n kolmannen Olkiluodon ydinvoimalaitosyksikön (OL3) kaupallinen toiminta alkoi. Näiden vaikutusta tasoittivat käyttökätkökset ja tuotantorajoitukset. Sähkön ja lämmön yhteistuotanto ja lauhdevoiman tuotanto vähenivät syyskuun lämpimämmän sään seurauksena.

Saavutettu sähkönhinta laski 12,7 euroa/MWh eli 20 % ja oli 51,2 euroa/MWh. Matalampi saavutettu sähkönhinta johtui spot-hinnan laskusta ja fyysisen optimoinnin heikommista tuotoista, joiden vaikutusta suojaushinnan nousu osittain tasoitti. Fyysisen optimoinnin tuotot olivat poikkeuksellisen korkeat vuonna 2022, mikä johtui pääasiassa erittäin suuresta volatiliiteetista ja korkeammista sähköhinnoista vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä. Vaikka sähkön spot-hinta laski 80 % Generation-segmentin sähköntuotantoalueilla, melko korkeat suojaustasot ja spot-hintaa korkeampi suojaushinta tasoittivat spot-hinnan negatiivisen kehityksen vaikutuksen saavutettuun sähkönhintaan. Spot-hinta laski ja oli 33 euroa/MWh (166,2 euroa/MWh vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä).

Vertailukelpoinen liikevoitto laski 27 %. Siihen vaikutti pääasiassa matalampi saavuttu sähkönhinta, jonka vaikutusta tasoittivat vesivoiman tuotantomäärien kasvu sekä pienemmät poistot Loviisan ydinvoimalaitoksen käyttöiän pidentämisen seurauksena (liite 3). Kaukolämpöliiketoiminnan tulosta heikensivät sähkönhintojen lasku ja kiinteiden kustannusten nousu, joiden vaikutusta tasoittivat lämmönhintojen nousu ja polttoainekustannusten aleneminen.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oli 11 (67) miljoonan euron vaikutus liikevoittoon suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutoksen seurauksena (liite 3).

Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli 7 (15) miljoonaa euroa (liitteet 3 ja 7).

Tammi–syyskuu 2023

Generation-segmentin kokonaissähköntuotanto kasvoi tammi–syyskuuhun 2022 verrattuna. Ydinvoiman tuotanto kasvoi TVO:n kolmannen Olkiluodon ydinvoimalaitosyksikön (OL3) sähköntuotannon seurauksena. Sen vaikutustasotasoittivat osittain suunnitellut vuosihuollot. Vesivoiman tuotanto kasvoi pääasiassa siksi, että tulovirtaama oli ennätyskellisen suuri kolmannella neljänneksellä. Segmentin yleinen toiminnallinen tulos ja ydinvoimatuotannon käyttöaste pysyivät hyvällä tasolla. Kokonaissähköntuotannosta 98 % oli hiilidioksidipäästötöntä. Sähkön ja lämmön yhteistuotanto ja lauhdevoiman tuotanto vähenivät, mikä johtui syyskuun ja vuoden 2023 ensimmäisen neljänneksen lämpimämmästä säästä sekä rakennemuutoksista, jotka olivat seurausta 50 %:n omistusosuuden myynnistä Fortum Oslo Varme AS -kaukolämpöyhtiöstä Norjassa vuonna 2022.

Saavutettu sähkönhinta nousi 12,2 euroa/MWh eli 23 % ja oli 65,0 euroa/MWh. Korkeampi saavutettu sähkönhinta johtui pääasiassa korkeammasta suojaushinnasta, jonka vaikutusta tasoitti fyysisen optimoinnin tuottojen lasku. Fyysisen optimoinnin tuotot pysyivät korkealla tasolla mutta olivat jonkin verran alhaisemmat kuin vuoden 2022 vertailukaudella ja edellisillä neljänneksillä. Vaikka sähkön spot-hinta laski 57 % Generation-segmentin sähköntuotantoalueilla, melko korkeilla suojaustasoilla ja korkeammalla suojaushinnalla oli suurempi vaikutus saavutettuun sähkönhintaan kuin spot-hintojen negatiivisella kehityksellä. SE2-alueen (Sundsvall) hintaerolla systeemihintaan ei ollut vaikutusta saavutettuun sähkönhintaan.

Vertailukelpoisen liikevoiton 36 %:n kasvu oli seurausta korkeammasta saavutetusta sähkönhinnasta, vesivoiman tuotantomäärien kasvusta ja poistojen pienenemisestä Loviisan ydinvoimalaitoksen käyttöiän pidentämisen seurauksena sähköntuotantotoiminnassa (liite 3). Kaukolämpöliiketoiminnan tulokseen vaikuttivat positiivisesti sähkön ja lämmön hintojen nousu sekä Espoossa äskettäin käyttöön otettujen sähkökattiloiden lämmöntuotantokapasiteetti, joka korvaa osan aiemmasta fossiilisiin polttoaineisiin perustuvasta tuotannosta. Näiden vaikutusta osittain tasoittivat polttoaineiden ja CO₂-päästöoikeuksien korkeammat hinnat. Vuoden 2022 vertailukauteen sisältyy myös noin 36 miljoonaa euroa Norjan kaukolämpötoimintojen myynnistä vuoden 2022 toisella neljänneksellä, sekä 5 miljoonan euron veroton voitto Rajasthanin 250 MW:n aurinkovoimalan myynnistä Intiassa (liite 3).

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä oli 400 (374) miljoonan euron vaikutus liikevoittoon suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutoksen seurauksena. Vuoden 2022 vertailukaudella vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin sisältyi 638 miljoonaa euroa verottomia voittoja Fortum Oslo Varmen myynnistä ja -271 miljoonan euron erä, joka liittyi suojauslaskennan ulkopuolisten johdannaisten käyvän arvon muutoksiin (liite 3).

Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli yhteensä -24 (34) miljoonaa euroa (liitteet 3 ja 7). Siihen vaikuttivat pääasiassa Ruotsin ydinjätteeseen liittyvät inflaatiotarkistetut varaukset osaomisteisissa ydinvoimayhtiöissä.

Suomen hallitus myönsi 16.2.2023 uuden käyttöluvan Fortumin Loviisan ydinvoimalaitoksen molemmille yksikölle vuoden 2050 loppuun saakka. Lupakauden aikana voimalaitoksen odotetaan tuottavan jopa 170 terawattituntia päästötöntä sähköä. Toiminnan jatkamiseen ja käyttöiän pidentämiseen liittyvät investoinnit nousevat arviolta miljardiin euroon vuosina 2023–2050. Viiden viime vuoden aikana Fortum on jo investoinut noin 300 miljoonaa euroa Loviisan voimalaitoksen kunnostamiseen. Loviisan voimalaitos on Suomen ensimmäinen ydinvoimalaitos.

Valtioneuvosto myönsi 30.3.2023 käyttöluvan Fortumin Loviisan voimalaitosalueen matala- ja keskiaktiivisen jätteen loppusijoituslaitokselle vuoden 2090 loppuun saakka. Vuodesta 1998 lähtien toiminnassa ollut laitos sijaitsee 110 metrin syvyydessä Loviisan ydinvoimalaitosalueella. Loviisan voimalaitoksella syntyvä käytetty polttoaine tullaan loppusijoittamaan Fortumin ja TVO:n yhteisesti omistamaan käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitustilaan.

Säännöllinen sähköntuotanto TVO:n kolmannessa Olkiluodon ydinvoimalaitosyksikössä (OL3) alkoi koekäyttövaiheen jälkeen 16.4.2023, ja laitoksen kaupallinen toiminta alkoi 1.5.2023. OL3:n kokonaiskapasiteetti on noin 1 600 MW (Fortumin osuus noin 400 MW), ja voimalaitos tuottaa noin 14 % Suomen kokonaissähkönkulutuksesta (liite 14). Vuonna 2023 Fortumin vuosittaisen osuuden OL3:n säännöllisestä sähköntuotannosta odotetaan olevan noin 2 TWh. TVO ilmoitti 10.10.2023 käynnistäneensä ympäristövaikutusten arviointimenettelyn, joka koskee Olkiluoto 1 -laitosyksikön (OL1) ja Olkiluoto 2 -laitosyksikön (OL2) mahdollista käyttöluvan jatkoaikaa ja tehonkorotusta. Tällä hetkellä laitosyksiköillä on käyttöluva vuoteen 2038 saakka.

Fortum käynnisti lokakuussa 2022 kaksivuotisen selvityksen uuden ydinvoiman edellytyksistä Suomessa ja Ruotsissa. Fortum kartoittaa sekä pieniydinvoimaloiden (small modular reactors, SMR) että perinteisten suurten reaktoreiden kaupallisia, teknologisia ja yhteiskunnallisia vaatimuksia. Tarkastelua tehdään myös poliittisella, lainsäädännöllisellä ja sääntelyn tasolla. Mahdolliset ydinvoima-alan tulevaisuuden hankkeet toteutetaan todennäköisimmin erilaisilla yhteistyöjärjestelyillä. Selvityksessä tutkitaan myös palvelujen liiketoimintamahdollisuuksia uusille hankkeille Euroopassa sekä vedyn teollisen käytön osalta. Selvitys on esimerkki siitä, miten Fortumin strategiset painopisteet edistävät teollisuuden hiilestä irtautumista ja miten yhtiö pyrkii löytämään ratkaisuja, joiden avulla strategiset asiakkaat voivat pienentää hiilijalanjälkeään. Vuoden 2022 lopulla ja vuoden 2023 aikana Fortum on ilmoittanut tutkivansa yhteistyömahdollisuuksia ydinvoiman osalta suomalaisen energiayhtiön Helenin, ranskalaisen Electricité de Francen (EDF), ruotsalaisen Kärnfull Next AB:n, brittiläisen Rolls-Royce SMR:n ja ruostumatonta terästä tuottavan suomalaisen Outokummun kanssa sekä Korea Hydro & Nuclear Power Co:n (KHNP) ja yhdysvaltalaisen Westinghouse Electric Companyn kanssa. Mahdolliset investointipäätökset tehdään myöhemmin.

Fortum ja teräsyhtiö SSAB ilmoittivat 5.6.2023 käynnistävänsä yhteisen taloudellisen toteutettavuusselvityksen ja teknisen FEED-tutkimuksen (Front-End Engineering Design), joissa selvitetään mahdollisuuksia tuottaa vetypelkistettyä fossiilivapaata rautasientä Raahessa. Lokakuussa 2023 Fortum ja SSAB ovat todenneet, että nykyisillä edellytyksillä ei ole mahdollista löytää kaupallista mallia, joka olisi sopiva kummallekin yhtiölle, ja näin ollen selvitys on päättynyt.

Fortum ilmoitti 15.6.2023 käynnistävänsä pienimuotoisen vetypilottilaitoksen suunnittelun Loviisaan teollisuuden asiakkaiden tarpeisiin.

Fortum ilmoitti 20.6.2023 alkavansa kehittää 80 megawatin teollisen mittakaavan aurinkovoimahanketta Virolahdelle. Hanke on Fortumille ensimmäinen aurinkovoiman kehityshanke Suomessa. Fortum ilmoitti 25.8.2023 tutkivansa mahdollisuutta kehittää 90 megawatin teollisen mittakaavan aurinkovoimahanketta Havdhemiin eteläisessä Gotlannissa Ruotsissa. Strategiansa mukaisesti Fortum tavoittelee kasvua uusiutuvassa sähkössä Pohjoismaissa. Suomessa ja Ruotsissa aurinkopuiston lupaprosessit kestävät 1–3 vuotta, ja mahdollisen investointipäätöksen jälkeen rakentamisen odotetaan kestävän noin vuoden.

Fortum ilmoitti 21.6.2023 päättäneensä noin 225 miljoonan euron investoinneista Espoo Clean Heat -ohjelman hankkeisiin vuosina 2023–2027. Hankkeet edistävät dekarbonisaatiota ja lisäävät kestäviä hukkalämpöön perustuvia ratkaisuja pääkaupunkiseudulla. Fortumin kaukolämpö Suomessa tuotetaan hiilettömästi jo vuonna 2025 ja hiilineutraalisti ennen vuotta 2030. Merkittävä osa ohjelman tavoitteista voidaan saavuttaa hyödyntämällä Microsoftin Espooseen ja Kirkkonummelle suunnitteilla olevien suurten datakeskusten hukkalämpöä. Lisätietoja on kohdassa ”Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin sekä käyttöomaisuuden ja osakkeiden myynnit”.

Fortum ilmoitti 29.9.2023 investoivansa yli 700 miljoonaa Ruotsin kruunua (yli 60 miljoonaa euroa) Ruotsissa sijaitsevan Untran vesivoimalaitoksen peruskorjaukseen vuosina 2023–2030. Untra on Ruotsin vanhimpia vesivoimalaitoksia. Kunnostuksen yhteydessä vaihdetaan kolme turbiiniyksikköä ja voimalaitosta uudistetaan merkittävästi. Näin varmistetaan, että Untran voimalaitos kykenee osaltaan lisäämään sähköjärjestelmän joustavuutta ja toimittamaan fossiilivapaata sähköä Ruotsissa. Lisätietoja on kohdassa ”Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin sekä käyttöomaisuuden ja osakkeiden myynnit”.

Consumer Solutions

Consumer Solutions vastaa energiaratkaisujen tarjoamisesta kuluttajille sekä pienille ja keskisuurille yrityksille pääasiassa Pohjoismaissa ja Puolassa. Fortum on Pohjoismaiden suurin eri sähkötuotteiden tarjoaja ja sillä on yli 2 miljoonaa asiakasta. Consumer Solutions tarjoaa sähköä ja siihen liittyviä lisäarvo- ja digitaalisia palveluja pääasiassa vähittäismyyntiasiakkaille.

milj. euroa	III/2023	III/2022	I-III/2023	I-III/2022	2022	Edelliset 12 kk
Raportoitu						
Liikevaihto	563	1 094	2 697	3 118	4 578	4 157
- sähkönmyynti	462	981	2 296	2 705	4 026	3 617
- kaasunmyynti	68	79	308	288	392	412
- muu myynti	33	34	92	126	161	127
Liikevoitto	23	359	-274	772	-149	-1 195
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	41	18	81	51	71	102
Henkilöstön lukumäärä			1 315		1 179	

milj. euroa	III/2023	III/2022	I-III/2023	I-III/2022	2022	Edelliset 12 kk
Vertailukelpoinen						
Käyttökate (EBITDA)	27	36	78	130	173	122
Liikevoitto	10	17	27	73	97	51
Sidotun pääoman tuotto, %					9,1	5,8
Sidottu pääoma (kauden lopussa)			537	1 039	1 365	

Myyntivolyymit

TWh	III/2023	III/2022	I-III/2023	I-III/2022	2022	Edelliset 12 kk
Sähkö	6,2	5,5	22,8	21,4	29,6	31,0
Kaasu	1,0	0,8	3,6	3,5	4,8	4,9

Asiakkaiden määrä

Tuhatta*	30.9.2023	31.12.2022
Sähkö	2 320	2 130
E-mobility**	60	70
Kaasu	40	40
Yhteensä	2 420	2 240

* Pyöristetty lähimpään 10 000:een.

** Mitattuna keskimääräisenä neljännesvuoden maksavina asiakkaina.

Heinä–syyskuu 2023

Sähkönmyynti kasvoi 13 %, ja kaasunmyynti Puolassa kasvoi 22 %. Kuten vuoden 2023 aiemmilla neljänneksillä, asiakkaiden aktiivinen kulutuksen sopeuttaminen ja sähkönhintojen lasku siirsivät edelleen kuluttajakysyntää spot-hintaisiin sähkö sopimukseen Pohjoismaissa kolmannella neljänneksellä. Kokonaisyntituotto pieneni 49 %, kun sähkön ja kaasun hinnat laskivat Pohjoismaissa ja Puolassa.

Vertailukelpoinen liikevoitto laski 10 miljoonaan euroon. Tämä johtui pääasiassa sähkön myyntikatteiden laskusta, jonka vaikutusta kaasun myynnin kasvu tasoitti jonkin verran. Sähkön myyntikatteet pienenivät pääasiassa siksi, että asiakkaat siirtyivät pienemmän marginaalin spot-tuotteisiin etenkin Ruotsissa ja Norjassa. Vertailukelpoiseen liikevoittoon vaikutti edelleen negatiivisesti myös Puolan hallituksen asettama hintakatto loppukäyttäjille vuonna 2023.

Sähkö sopimusten asiakaskunta kasvoi noin 150 000 asiakkaalla, kun Telge Energi AB -yhtymästä saatiin päätökseen 31.8.2023.

Tammi-syyskuu 2023

Sähkönmyynti kasvoi 6 % ja kaasunmyynti Puolassa kasvoi 3 % tammi-syyskuussa 2023. Sähkön ja kaasun hintojen lasku normalisoi kulutustottumuksia toisella ja kolmannella neljänneksellä, eivätkä kuluttajat enää siirtäneet kulutusta huipputuntien ulkopuolelle yhtä aktiivisesti kuin aiemmin. Kokonaisyrittönoitto pieneni 14 %, mikä johtui pääasiassa siitä, että sähkön ja kaasun hinnat laskivat merkittävästi Pohjoismaissa ja Puolassa kolmannella neljänneksellä.

Vertailukelpoinen liikevoitto laski 46 miljoonaa euroa ja oli 27 miljoonaa euroa. Lasku johtui pääasiassa pienemmistä myyntikatteista, kustannusten noususta ja lisäarvopalvelujen myynnin laskusta, joiden negatiivista vaikutusta tasoittivat kaasun suuremmat myyntikatteet. Sähkön myyntikatteiden pieneneminen johtui pääasiassa tappioista, jotka aiheutuivat asiakkaiden menetyksestä tietyissä suojatuissa asiakassopimuksissa erittäin epävakaiden markkinaolosuhteiden ja korkeiden hintojen seurauksena etenkin vuoden alkupuoliskolla. Vertailukelpoiseen liikevoittoon vaikutti negatiivisesti myös Puolan hallituksen asettama hintakatto loppukäyttäjille vuonna 2023.

Vuoden 2022 loppuun verrattuna asiakasmäärä kasvoi tammi-syyskuussa noin 180 000 asiakkaalla pääasiassa Telge Energi AB -yritysoston vuoksi.

Fortum kehitti edelleen tuotevalikoimaansa asiakastarpeiden mukaisesti auttaakseen asiakkaitaan selviytymään ennennäkemättömän korkeista ja epävakaina sähköhinnoista poikkeuksellisessa markkinatilanteessa. Fortum tarjoaa edelleen neuvoja sähkön säästämiseen sekä kannustaa älykkääseen kulutukseen ja siirtämään kulutusta pois huipputunneilta, mikä tukee energiajärjestelmää. Lisäksi Fortum antaa asiakkaille tukea laskujen aktiivisempaan hallintaan ja tarjoaa joustavia maksusuunnitelmia.

Fortum sai 31.8.2023 päätökseen ruotsalaisen sähköntoimittajan Telge Energi AB:n oston Telge AB:ltä. Telge Energin koko osakekannan velaton kauppahinta oli noin 450 miljoonaa Ruotsin kruunua (39 milj. euroa). Kauppa julkistettiin 7.6.2023.

Muut toiminnot

Muut toiminnot -segmentti sisältää Circular Solutions -liiketoiminnan, joka vastaa Fortumin kierrätys- ja jätehuoltolaitosten käytöstä, ylläpidosta ja kehittämisestä sekä turbiini- ja generaattoripalveluista ja biopohjaisista ratkaisuista. Muut toiminnot -segmenttiin kuuluvat myös Innovation and Venturing -toiminnot, liiketoimintoja palvelevat konsernitoiminnot ja konsernijohto.

milj. euroa	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Raportoitu						
Liikevaihto	138	155	401	428	589	562
- sähkönmyynti	2	10	7	18	24	13
- lämmönmyynti	4	3	18	18	28	28
- jätteiden käsittelyn myynti	60	61	163	158	219	224
- muu myynti	73	81	212	233	318	297
Liikevoitto	-45	118	-129	49	-13	-190
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	2	-5	1	-7	-7	0
Investoinnit käyttöomaisuuteen ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	21	27	72	78	111	105
Henkilöstön lukumäärä			2 287		2 149	

milj. euroa	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Vertailukelpoinen						
Käyttökate (EBITDA)	-16	3	-57	-11	-23	-69
Liikevoitto	-46	-20	-130	-77	-116	-168
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	2	-5	1	-7	-7	0

Heinä–syyskuu 2023

Vertailukelpoinen liikevoitto laski 26 miljoonaa euroa ja oli -46 miljoonaa euroa. Lasku johtui pääasiassa Circular Solutions -liiketoimintayksikön tuloksen heikentymisestä etenkin Recycling & Waste -liiketoiminnassa, tiettyjen IT-hankkeiden alaskirjauksista ja uuden toimintamallin kehityskustannuksista sekä konsernitoimintojen kustannusten noususta.

Tammi–syyskuu 2023

Vertailukelpoinen liikevoitto laski 53 miljoonaa euroa ja oli -130 miljoonaa euroa. Lasku johtui pääasiassa Circular Solutions -liiketoimintayksikön kustannusten noususta, mikä johtui lähinnä akkujen kierrätysliiketoiminnan laajentamisesta, tiettyjen IT-hankkeiden alaskirjauksista, uuden toimintamallin kehityskustannuksista sekä konsernitoimintojen kustannusten noususta. Vertailukelpoista liikevoittoa heikensivät myös odottamattomat käyttökatkokset Nyborgin jätteenpolttolaitoksessa Tanskassa vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä. Vertailukauteen sisältyi Circular Solutions -liiketoiminnan rakennemuutoksia ja kertaluonteisia positiivisia vaikutuksia, jotka liittyivät Ruotsin eläkerahastojärjestelyjen muutoksiin ja vaikuttivat liiketoimintoja palveleviin konsernitoimintoihin.

Fortum ilmoitti 4.8.2023, että yhtiö oli päättänyt aloittaa Circular Solutions -liiketoimintojensa tulevaisuuden vaihtoehtojen arvioinnin, myös mahdollisten myyntien osalta. Arviointi on osa Fortumin liiketoimintojen jatkuvaa kehittämistä. Kun Fortum julkisti uuden strategiansa maaliskuussa 2023, yhtiö tiedotti, että Circular Solutions -liiketoiminnot eivät ole sen strategian keskiössä. Circular Solutions -liiketoiminta vastaa Fortumin kierrätys- ja jätehuoltolaitosten käytöstä, ylläpidosta ja kehittämisestä sekä turbiini- ja generaattoripalveluista ja biopohjaisista ratkaisuista. Lisätietoja on kohdassa ”Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin sekä käyttöomaisuuden ja osakkeiden myynnit”.

Lopetetut toiminnot (Russia ja Uniper)

milj. euroa	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Liikevaihto	-	50 315	287	128 798	129 126	616
Vertailukelpoinen liikevoitto	-	-4 110	86	-4 562	-4 487	162
Liikevoitto	-	-3 815	-3 521	-16 612	-17 091	-4 000
Kauden voitto lopetetuista toiminnoista	-	-216	-3 582	-11 336	-12 374	-4 620
Kauden voitto lopetetuista toiminnoista, emoyhtiön omistajien osuus	-	5 372	-3 583	-3 458	-4 496	-4 621
Liiketoiminnan rahavirta	-	-8 485	109	-10 640	-10 484	266

Fortumin tytäryhtiön PAO Fortumin (Fortum JSC) omaisuus otettiin viranomaisten hallintaan Venäjän presidentin asetuksen mukaisesti Venäjällä 25.4.2023. Asetuksen nojalla viranomaiset voivat väliaikaisesti hallita tiettyjen ulkomaisten yhtiöiden omaisuutta Venäjällä. PAO Fortum ilmoitti 26.4.2023, että asetuksen seurauksena yhtiön toimitusjohtaja vaihdettiin ja että Venäjän valtion omaisuudenhoitovirasto Rosimushchestvo otti haltuunsa Fortumin omaisuuden Venäjällä ja esti Fortumia käyttämästä sille kuuluvia osakkeenomistajan oikeuksia. Fortum on menettänyt Venäjän toimintojensa määräysvallan, ja Russia-segmentin konsolidointi päättyi vuoden 2023 toisella neljänneksellä. Fortum kirjasi arvonalentumisia 1,7 miljardia euroa (koko kirjanpitoarvo) ja konsolidoinnin päättymiseen liittyviä negatiivisia kumulatiivisia valuuttakurssien muuntoeroja 1,9 miljardia euroa.

Arvonalentumisilla oli 1,7 miljardin euron negatiivinen vaikutus konsernin omaan pääomaan. Negatiiviset kumulatiiviset muuntoerot olivat 1,9 miljardia euroa ja ne siirrettiin IFRS:n mukaisesti omasta pääomasta tuloslaskelmaan, eivätkä ne vaikuttaneet omaan pääomaan.

Suojellakseen oikeudellista asemaansa ja osakkeenomistajan oikeuksiaan Fortum hakee välimiesmenettelyn kautta vahingonkorvausta, jotka vastaavat PAO Fortumin osakkeiden ja Fortumin Venäjälle tekemien investointien arvoa. Fortum on lähettänyt Venäjän valtiolle tiedoksiannon, jonka mukaan Fortum katsoo, että Venäjä on rikkinut asiaan soveltuvia Alankomaiden ja Venäjän sekä Ruotsin ja Venäjän välisten investointisuojausopimusten velvoitteita. Nämä tiedoksiannot ovat osa ensimmäistä vaihetta välimiesmenettelyssä, jonka odotetaan käynnistyvän vuoden 2024 alussa.

Uniper-segmentti sisältyy vuoden 2022 vertailulukuihin, koska sen konsolidointi päättyi ja se luokiteltiin lopetetuiksi toiminnoiksi syyskuussa 2022 sen jälkeen, kun Saksan hallituksen kanssa oli allekirjoitettu periaatesopimus Uniperin myynnistä. Järjestely saatiin päätökseen joulukuussa 2022.

Lisätietoa on liitteissä 1, 2, 6 ja 11.

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin sekä käyttöomaisuuden ja osakkeiden myynnit

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin vuoden 2023 kolmannella neljänneksellä olivat 179 (146) miljoonaa euroa. Investoinnit käyttöomaisuuteen olivat 153 (139) miljoonaa euroa (liitteet 3 ja 6).

Investoinnit käyttöomaisuuteen ja osakkeisiin tammi–syyskuussa 2023 olivat 496 (336) miljoonaa euroa. Investoinnit käyttöomaisuuteen olivat 453 (314) miljoonaa euroa (liitteet 3 ja 6).

Fortum suunnittelee ottavansa tai on alkanut ottaa käyttöön uutta sähkön- ja lämmöntuotantokapasiteettia ja suorittavansa perusparannuksia olemassa oleviin laitoksiin seuraavasti:

	Tyyppi	Sähkön- tuotanto- kapasiteetti, MW	Lämmön- tuotanto- kapasiteetti, MW	Toimitus alkoi/alkaa	Viimeisin tiedote
Generation					
Pjelax-Böle ja Kristinestad Norr, Suomi	Tuuli	380		II/2024	12.10.2023
Loviisa, Suomi	Ydinvoima	Käyttöiän jatkaminen			16.2.2023
Espoo ja Kirkkonummi, Suomi	Hukka- lämmön talteenotto		360	IV/2025	21.6.2023
Untra, Ruotsi	Vesivoima	48			29.9.2023

Generation

Fortum ilmoitti 3.3.2021 merkittävästä investoinnista patoturvallisuuteen Ruotsissa, jossa yhtiö investoi yli 650 miljoonaa kruunua (noin 57 milj. euroa) satavuotiaan Forshuvudin vesivoimalaitoksen laajoihin parannustöihin vuosina 2021–2025. Investointi varmistaa voimalaitoksen turvallisen käytön uusiutuvan sähkön tuottajana ja tasapainottaa sääriippuvaisempaa sähköntuotantoa.

Fortum ilmoitti 22.12.2021 päättäneensä rakentaa 380 megawatin Pjelax-Bölen ja Kristinestad Norrin tuulipuistot Närpiöön ja Kristiinankaupunkiin yhteistyössä energiayhtiö Helen Oy:n kanssa. Rakentaminen alkoi tammikuussa 2022, ja tuulipuistot arvioidaan otettavan käyttöön viimeistään vuoden 2024 toisella neljänneksellä. Projekti etenee suunnitelmien mukaisesti, ja tuulipuiston sähköntuotannon testaus aloitettiin lokakuussa 2023. Fortumin enemmistöosuus hankkeesta on 60 % ja Helenin vähemmistöosuus 40 %. Fortum yhdistelee investoinnin taseeseensa. Hankkeiden investoinnit ovat noin 360 miljoonaa euroa, josta Fortumin osuus on noin 216 miljoonaa euroa.

Suomen hallitus myönsi 16.2.2023 uuden käyttöluvan Fortumin Loviisan ydinvoimalaitoksen molemmille yksiköille vuoden 2050 loppuun saakka. Lupakauden aikana voimalaitoksen odotetaan tuottavan jopa 170 terawattituntia päästötöntä sähköä. Toiminnan jatkamiseen ja käyttöiän pidentämiseen liittyvät investoinnit nousevat arviolta miljardiin euroon vuosina 2023–2050. Viiden viime vuoden aikana Fortum on jo investoinut noin 300 miljoonaa euroa Loviisan voimalaitoksen kunnostamiseen. Loviisan voimalaitos on Suomen ensimmäinen ydinvoimalaitos. Siinä on kaksi yksikköä, joista ensimmäinen aloitti toimintansa helmikuussa 1977 ja toinen marraskuussa 1980.

Fortum ilmoitti 21.6.2023 päättäneensä noin 225 miljoonan euron investoinneista Espoo Clean Heat -ohjelman hankkeisiin vuosina 2023–2027. Hankkeet edistävät dekarbonisaatiota ja lisäävät kestäviä hukkalämpöön perustuvia ratkaisuja pääkaupunkiseudulla. Fortumin kaukolämpö Suomessa tuotetaan hiilettömästi jo vuonna 2025 ja

hiilineutraalisti ennen vuotta 2030. Merkittävä osa ohjelman tavoitteista voidaan saavuttaa hyödyntämällä Microsoftin Espooseen ja Kirkkonummelle suunnitella olevien suurten datakeskusten hukkalämpöä. Fortumin ja Microsoftin välinen hukkalämpöön liittyvä yhteistyö julkistettiin maaliskuussa 2022. Investointi sisältää hukkalämpöä talteen ottavien lämpöpumppulaitosten rakentamisen Espoon ja Kirkkonummen datakeskusalueille sekä noin 15 kilometriä uutta tai uudistettua kaukolämpöputkistoa. Hankkeen 225 miljoonan euron kokonaisinvestoinnista noin 170 miljoonaa euroa kohdistetaan vuosille 2023–2025. Siitä noin 90 miljoonaa euroa luokitellaan Fortumin kasvuinvestointeihin ja sisältyy konsernin ilmoitettuihin 800 miljoonan euron kasvuinvestointeihin vuosille 2023–2025. Lämpöpumppulaitoksen rakennustyöt aloitettiin Kirkkonummella syyskuussa 2023. Lämmöntuotanto ilma-vesilämpöpumpuilla ja sähkökattiloilla Kirkkonummen ja Espoon laitoksilla arvioidaan alkavan lämmityskaudella 2025–2026. Kaukolämmön tuotantokapasiteetin odotetaan olevan noin 180 MW laitosta kohti, ja laitokset tuottavat vuosittain yhteensä noin 1,4 TWh. Niissä hyödynnetään Microsoftin Kirkkonummen ja Espoon datakeskusten hukkalämpöä, ilma-vesilämpöpumppuja ja sähkökattiloita.

Fortum ilmoitti 29.9.2023 investoivansa yli 700 miljoonaa Ruotsin kruunua (yli 60 miljoonaa euroa) Ruotsissa sijaitsevan Untran vesivoimalaitoksen peruskorjaukseen vuosina 2023–2030. Untra on Ruotsin vanhimpia vesivoimalaitoksia. Peruskorjauksen jälkeen voimalaitoksen teho on 48 MW. Kunnostuksen yhteydessä vaihdetaan kolme turbiiniyksikköä ja voimalaitosta uudistetaan merkittävästi. Näin varmistetaan, että Untran voimalaitos kykenee lisäämään sähköjärjestelmän joustavuutta ja toimittamaan fossiilivapaata sähköä Ruotsissa. Uuden turbiinitekniikan ansiosta vuotuinen sähköntuotanto laitoksella kasvaa 270 GWh:sta noin 300 GWh:iin. Kokonaisinvestoinnista noin puolet luokitellaan kasvuinvestoinniksi. Investoinnista noin 15 miljoonaa euroa sisältyy Fortumin jo ilmoitettuihin 800 miljoonan euron kasvuinvestointeihin vuosille 2023–2025.

Consumer Solutions

Fortum ilmoitti 7.6.2023, että yhtiö oli sopinut ostavansa ruotsalaisen sähköntoimittajan Telge Energi AB:n koko osakekannan Telge AB:ltä. Velaton kauppahinta on noin 450 miljoonaa Ruotsin kruunua (39 milj. euroa). Yritysosto tukee Fortumin strategisia prioriteetteja ja vahvistaa entisestään Fortumin johtavaa asemaa puhtaan energian ratkaisujen toimittajana kuluttajille ja yrityksille Pohjoismaissa. Telge Energi on yksi Ruotsin kymmenestä suurimmasta puhtaan sähkön vähittäismyyjästä, ja sillä on noin 150 000 asiakassopimusta. Vuonna 2022 Telge Energi toimitti 1,8 TWh päästötöntä sähköä, ja yhtiön käyttökate oli noin 23 miljoonaa Ruotsin kruunua (noin 2 milj. euroa). Kauppa edellytti Södertäljen kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston hyväksyntää sekä Euroopan komission hyväksyntää. Kauppa saatiin päätökseen 31.8.2023.

Muut toiminnot

Heinäkuussa 2022 Fortum ja GIG (Green Investment Group, Macquarie Asset Managementiin kuuluva vihreään sijoittamiseen erikoistunut yritys) päättivät investoida uuteen jätteenpolttolaitokseen Glasgow'ssa Skotlannissa 50/50-omistaiseen yhteisyrityksen kautta. Kun South Clyden jätteenpolttolaitos on valmistunut, sen vuotuinen käsittelykapasiteetti on 350 000 tonnia jätettä. Laitoksen kokonaissähköntuotantokapasiteetin odotetaan olevan 45 MWe, mikä vastaa noin 90 000 kodin keskimääräistä vuotuista sähkönkulutusta.

Kesäkuussa 2021 Fortum teki päätöksen investoida litiumakkujen kierrätyskapasiteettinsa laajentamiseen rakentamalla hydrometallurgisen kierrätyslaitoksen Harjavaltaan. Investoinnin arvo on noin 30 miljoonaa euroa. Investointi kasvatti Fortumin hydrometallurgista kierrätyskapasiteettia ja mahdollisti akkukemikaalien tuotannon. Fortum ilmoitti joulukuussa 2022, että yhtiön uuden akkumateriaalien kierrätyslaitoksen rakennustyöt ja vaiheittaiset käyttöönottokeet Suomessa oli saatu päätökseen suunnitelmien mukaisesti. Fortum ilmoitti 27.4.2023, että hydrometallurgisen akkumateriaalien kierrätyslaitoksen kaupallinen toiminta oli alkanut.

Fortum ilmoitti 4.8.2023, että yhtiö oli päättänyt aloittaa Circular Solutions -liiketoimintojensa tulevaisuuden vaihtoehtojen arvioinnin osana liiketoimintaportfolion jatkuvaa kehittämistä, ja toimintojen myynti on yksi mahdollisista vaihtoehtoista. Fortum tiedotti maaliskuussa 2023 uuden strategian julkaisun yhteydessä, että Circular Solutions -liiketoiminnot eivät ole yhtiön strategian keskiössä. Circular Solutions -liiketoiminnot vastaavat Fortumin kierrätys- ja jätehuoltopalveluista sekä laitosten käytöstä, ylläpidosta ja kehittämisestä sekä turbiini- ja generaattoripalveluista ja biopohjaisista ratkaisuista. Vuonna 2022 Circular Solutionsilla oli noin 1 300 työntekijää pääosin Pohjoismaissa (Suomessa, Ruotsissa ja Tanskassa), ja liiketoimintojen vertailukelpoinen käyttökate oli noin 70 miljoonaa euroa, mutta tänä vuonna käyttökate on laskenut. Vuoden 2022 lopussa Circular Solutions -liiketoimintojen sidottu pääoma oli noin 700 miljoonaa euroa. Arviointi oletetaan saatavan päätökseen noin vuoden kuluessa.

Toiminta- ja sääntely-ympäristö

Euroopan sähkömarkkinat

Leudon talven jälkeen korkeana jatkunut nesteytetyn maakaasun tuonti ja energian kysynnän väheneminen ovat alentaneet Euroopan sähkönhintoja vuoden 2023 toisella ja kolmannella neljänneksellä. Lisäksi sademäärä oli korkea Pohjoismaissa kolmannella neljänneksellä, mikä kasvatti nopeasti tulovirtaamaa ja vesivarantoja. Tämä yhdessä kapasiteetin kasvun kanssa alensi huomattavasti Pohjoismaiden spot-hintoja neljänneksen aikana. Kapasiteetin kasvu oli seurausta TVO:n kolmannen Olkiluodon ydinvoimalaitosyksikön (OL3) käyttöönotosta ja asennetun tuulivoimakapasiteetin merkittävästä kasvusta.

Alustavien tilastotietojen mukaan Pohjoismaissa kulutettiin sähköä 79 (82) terawattituntia vuoden 2023 kolmannella neljänneksellä. Sähkön kysyntä oli selvästi alle viiden vuoden keskiarvon, mikä johtui teollisuuden jatkuvista sähkönsäästöistä ja lämpimästä säästä kolmannen vuosineljänneksen lopussa.

Alustavien tilastotietojen mukaan sähkönkulutus keskisessä Länsi-Euroopassa (Saksa, Ranska, Itävalta, Sveitsi, Belgia ja Alankomaat) vuoden 2023 kolmannella neljänneksellä oli 293 (305) TWh. Sähkön kysyntä Manner-Euroopassa oli edelleen selvästi alle viiden vuoden keskiarvon. Tähän vaikuttivat energiansäästötoimet.

Vuoden 2023 kolmannen neljänneksen alussa pohjoismaiset vesivarannot olivat 82 TWh eli 2 TWh alle pitkän aikavälin keskiarvon ja edellisvuoden tasolla. Tulovirtaama oli ennätyskorkealla tasolla, kun taas vesivoiman tuotanto oli lähempänä normaalia etenkin elo- ja syyskuussa. Neljänneksen lopussa vesivarannot olivat 106 TWh, mikä on 5 TWh pitkän aikavälin keskiarvon yläpuolella ja 16 TWh edellisvuotta enemmän.

Kolmannella neljänneksellä sähkönhinnat laskivat edelleen Suomea lukuun ottamatta. Sähkön keskimääräinen systeemi hinta Nord Poolissa oli 28 (176) euroa/MWh. Suomessa keskimääräinen alue hinta oli 44 (220) euroa/MWh. Ruotsissa SE3-alueella (Tukholma) keskimääräinen alue hinta oli 28 (168) euroa/MWh ja SE2-alueella (Sundsvall) hinta oli 21 (55) euroa/MWh. Saksassa keskimääräinen spot-hinta toisella neljänneksellä oli 91 (376) euroa/MWh.

Lokakuun lopussa Pohjoismainen sähkön termiini hinta Nasdaq Commodities -markkinapaikalla oli noin 59 euroa/MWh loppuvuodelle 2023 ja noin 47 euroa/MWh vuodelle 2024. Pohjoismaiden vesivarannot olivat 107 TWh eli noin 6 TWh pitkän ajan keskiarvon alapuolella ja 12 TWh vertailukautta suuremmat. Saksassa sähkön termiini hinta oli noin 105 euroa/MWh loppuvuodelle 2023 ja noin 125 euroa/MWh vuodelle 2024.

Euroopan hyödykemarkkinat

Kaasun kysyntä keskisessä Länsi-Euroopassa oli 249 (269) TWh vuoden 2023 kolmannella neljänneksellä. Keski keski Länsi-Euroopan kaasun varastotasot kasvoivat neljänneksen alusta (480 TWh) neljänneksen loppuun (607 TWh), jolloin ne olivat 42 TWh suuremmat kuin vuotta aiemmin ja 70 TWh suuremmat kuin viiden vuoden keskiarvo (2018–2022). Kaasuvarastojen täyttöaste oli yli 90 % elokuun lopulla, kaksi kuukautta ennen EU:n laajuista pakollista 90 %:n tavoitetta 1.11.2023 mennessä.

Kaasun keskimääräinen front month - hinta (TTF) vuoden 2023 kolmannella neljänneksellä oli 34 (205) euroa/MWh. Vuoden 2024 termiini hinta laski neljänneksen aikana ja oli 47 euroa/MWh neljänneksen lopussa (53 euroa/MWh neljänneksen alussa) eli 72 euroa/MWh pienempi kuin vuotta aiemmin.

Päästöoikeuksien (EUA) hinta laski neljänneksen aikana ja oli 82 euroa/tonni vuoden 2023 kolmannen neljänneksen lopussa (89 euroa/tonni neljänneksen alussa) eli 15 euroa/tonni korkeampi kuin vuotta aiemmin.

Hiilen termiini hinta (ICE Rotterdam) vuodelle 2024 nousi vuoden 2023 kolmannen neljänneksen alusta (123 dollaria/tonni) neljänneksen loppuun (130 dollaria/tonni), jolloin se oli 124 dollaria/tonni alhaisempi kuin vuotta aiemmin.

Lokakuun lopussa kaasun TTF-termiini hinta oli 53 euroa/MWh loppuvuodelle 2023. EUA-termiini hinta vuodelle 2023 oli tasolla 79 euroa/tonni. Hiilen termiini hinta (ICE Rotterdam) loppuvuodelle 2023 oli 127 dollaria/tonni.

Sääntely-ympäristö

Neuvosto pääsi yhteisymmärrykseen eurooppalaisen sähkömarkkinan uudistusta koskevasta lainsäädännöstä

Energianeuvosto pääsi 17.10.2023 yhteisymmärrykseen eurooppalaisen sähkömarkkinan uudistusta koskevasta lainsäädännöstä. Markkinoiden uudistuksen tavoitteena on nopeuttaa hiilidioksidipäästöjen vähentämistä, turvata Euroopan kotitalouksien ja teollisuuden sähkönsaanti, vastata hintojen epävakautteen liittyviin huolenaiheisiin sekä tarjota välineitä, joilla energiamarkkinoiden vakautta ja ennustettavuutta voidaan parantaa. Fortum pitää tätä kehitystä tarpeellisenä, jotta Eurooppaan voidaan houkutella päästöjen vähentämistä nopeuttavia investointeja pidemmällä aikavälillä. Lainsäädännöstä neuvotellaan edelleen trilogieissa, ja neuvottelujen jälkeen se saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä vuoden 2024 aikana.

Kansallisia kapasiteettimekanismeja selvitetään Suomessa ja Ruotsissa.

Suomen ja Ruotsin hallitukset tutkivat parhaillaan, mitä lisätoimia tarvitaan, jotta kapasiteetin riittävyys ja sähkön toimitusvarmuus voidaan varmistaa teollisuuden päästöjen vähentämisen yhteydessä.

Suomessa tavoitteena on kehittää kustannustehokas kapasiteettimekanismi tai vastaava väline luotettavan sähköntuotannon varmistamiseksi. Hallituksen esitystä odotetaan vuoden 2024 aikana. Myös Ruotsissa hallitus tutkii eri vaihtoehtoja, joilla voitaisiin vastata kapasiteetin riittävyyteen liittyviin kasvaviin haasteisiin, jotka johtuvat ennakoitusta kysynnän kasvusta ja säästä riippuvasta sähköntuotannosta. Konkreettisia ehdotuksia odotetaan vuoden 2024 aikana. Teollisuuden päästöjen vähentäminen sähköistämällä edellyttää ajan mittaan investointeja vakaaseen ja joustavaan sähköntuotantoon vaihtelevan uusiutuvan energian tuotannon lisäksi, jotta voidaan ylläpitää luotettavaa, joustavaa ja kohtuuhintaista sähköntuotantoa.

Euroopan vetypankki aloittaa toimintansa marraskuussa

Lokakuussa saatiin päätökseen tärkeä osa EU:n vetysääntelyä, kun päivitetty uusiutuvan energian direktiivi hyväksyttiin. Muuta kuin biologista alkuperää olevat uusiutuvat polttoaineet (RFNBO) on nimenomaisesti sisällytetty uusiutuvan energian direktiivin teollisuutta ja liikennettä koskeviin tavoitteisiin, mukaan lukien RFNBO-polttoaineita koskevat toimialakohtaiset tavoitteet vuoteen 2030 mennessä. Tämä tukee hyvin Fortumin strategisia painopisteitä, jotka ovat puhtaan energian toimittaminen ja teollisuuden hiilidioksidipäästöjen vähentäminen.

Komissio edistää RFNBO-polttoaineiden tuotantoa ja käyttöönottoa Euroopan unionissa käynnistämällä innovaatorahaston puitteissa tarjouskilpailun, joka tukee kotimaista uusiutuvan vedyn tuotantoa yksinomaan Euroopan talousalueella. Euroopan vetypankin pilottihuutokauppa, arvoltaan 800 miljoonaa euroa, on tarkoitus järjestää marraskuusta 2023 helmikuuhun 2024. Rahoitus on varmistettu jopa vuosikymmenen ajaksi kiinteähintaisella maksulla tuotettua RFNBO-vetykiloa kohti. Pilottihuutokaupan kattohinta on 4,5 euroa/kg, ja siinä edellytetään, että vetyhankkeiden kehittäjät toimittavat aiesopimuksen sähkönhankintasopimuksista uusiutuvan sähkön toimittajien kanssa.

Vetypankki kannustaa Euroopan teollisuutta vähentämään tuotantonsa hiilidioksidipäästöjä käyttämällä vetyä, joka on tuotettu uusiutuvalla sähköllä yksinomaan EU:ssa. Myöhemmissä tarjouskilpailuissa voidaan harkita myös vähähiilistä (ydinvoimaan perustuvaa) vetyä, mutta vähähiilistä vetyä koskeva EU:n lainsäädäntökehys on vielä kesken.

Ruotsin ydinjätehuoltorahaston rahoitus

Ruotsin valtiokonttori on esittänyt ehdotuksensa ydinjätehuoltorahaston maksuiksi vuosille 2024–2026. Hallitus päättää uusista maksuista joulukuussa 2023. Ehdotuksen mukaan Oskarshamnin ydinvoimalaitoksen maksu nousee 33 % (4,9 eurosta 6,5 euroon tuotettua megawattituntia kohti) ja Forsmarkin ydinvoimalaitoksen maksu nousee 50 % (2,6 eurosta 3,9 euroon tuotettua megawattituntia kohti). Ydinjätehuoltorahaston maksut vaikuttavat Fortumin rahavirtaan.

Avaintekijät ja riskit

Fortumin taloudellinen tulos altistuu useille taloudellisille, operatiivisille, strategisille ja vastuullisuuteen liittyville riskeille. Fortum altistuu näille riskeille sekä suoraan että epäsuorasti tytäryhtiöidensä ja osakkuus- ja yhteisyritystensä kautta. Fortumin pääasialliset osakkuus- ja yhteisyritykset ovat Teollisuuden Voima Oyj, Forsmarks Kraftgrupp AB, OKG AB ja Kemijoki Oy. Lisätietoja on Fortumin Taloudelliset tiedot 2022 -julkaisussa.

Konfliktit ovat kärjistyneet entisestään ja geopoliittinen epävarmuus on lisääntynyt maailmanlaajuisesti. Useat alueelliset kiistat ovat syventyneet, mikä on lisännyt epävakautta ja epävarmuutta energian tuotantoalueilla. Tämä herättää huolta energiavarmuudesta ja voi aiheuttaa häiriöitä energian toimitusketjuissa.

Venäjän ja Ukrainan sodan edelleen kärjistyksellä ja Venäjän federaation ulkomaisiin yrityksiin kohdistuvilla vihamielisillä toimilla voisi olla vakavia seurauksia, kuten Fortumin toimintamaiden energiainfrastruktuuriin kohdistuvan sabotaasin tai suorien hyökkäysten riskin kasvaminen. Pakotteet ovat yksi tämän tilanteen seurauksista, ja niiden ennakoimattomuus lisää Fortumin riskiä merkittävästi. EU, Yhdysvallat ja Britannia ovat toteuttamassa laajoja Venäjää koskevia pakotteita, jotka kohdistuvat esimerkiksi rahoitus- ja energiasektoriin sekä Venäjällä toimiviin yrityksiin. Vaikka Venäjän liiketoiminnan määräysvalta on menetetty, Fortumin sanktoriski säilyy.

Venäjän hyökkäys Ukraina helmikuussa 2022 on vaikuttanut merkittävästi Fortumin liiketoimintoihin. Osa Fortumiin haitallisesti vaikuttavista geopoliittisista riskeistä on toteutunut, ja joissakin tapauksissa riskit ovat edelleen korkealla tasolla sodan jatkumisen seurauksena. Toukokuussa 2022 Fortum päätti poistua kaikista Venäjän toiminnoistaan ja liikesuhteistaan. Venäjän viranomaisten tänä vuonna tekemän laittoman haltuunoton ja määräysvallan menetyksen seurauksena Fortum alaskirjasi koko Venäjän omaisuutensa, lopetti Russia-segmentin konsolidoinnin ja luokitteli sen lopetuksi toiminnoiksi. Fortum on lähettänyt Venäjän valtiolle tiedoksiannon suojataksien oikeudellista asemaansa ja osakkeenomistajien etuja. Nämä tiedoksiannot ovat ensimmäinen vaihe välimiesmenettelyssä, jonka odotetaan käynnistyvän vuoden 2024 alussa.

Sähkön tukkuhinnat Pohjoismaissa ovat Fortumin liiketoiminnan tuloksen kannalta tärkeimpiä tekijöitä. Pohjoismaissa sähkön hinnat vaihtelevat merkittävästi lyhyellä ja pitkällä aikavälillä useiden tekijöiden perusteella. Näitä tekijöitä ovat esimerkiksi sääolosuhteet, tuotannon ja siirron katkokset, CO₂-päästöoikeuksien hinnat, hyödykkeiden hinnat sekä tarjonnan ja kysynnän tasapaino. Geopoliittisen epävarmuuden lisääntyminen ja markkinoiden hauras tasapaino, putkikaasun ja muiden polttoaineiden toimitusten jatkuva puute Venäjältä sekä pelko muiden konfliktien kärjistyksistä voivat vaikuttaa sähkön ja muiden hyödykkeiden hintoihin ja heilahteluun etenkin, jos talvi on kylmä tai sähkö- tai kaasutoimitusten muissa lähteissä on häiriöitä. Yleisesti hintojen heilunnan odotetaan jatkuvan, koska vaihtelevan tuotannon osuus kasvaa ja energian toimitusvarmuuteen liittyvät huolenaiheet nousevat ajoittain ajankohtaisiksi. Tämä lisää myös uusien poliittisten markkinatoimien riskiä.

Yleinen markkinatilanne on kasvattanut hyödykehintariskiä. Talouden laskusuhdanne, hyödykehintojen lasku, lämmin sää tai vesitilanne voivat johtaa Pohjoismaiden sähkönhintojen merkittävään laskuun, mikä vaikuttaisi negatiivisesti Fortumin tukkusähkön tuotannon tulokseen. Fortum suojaa altistumisensa hyödykkeiden markkinahinnoille ja raportoi sähkön tukkumyyntinsä suojaustasoista ja suojatuista hinnoista neljännesvuosittain. Lisätietoja on kohdassa "Näkymät" tässä osavuositiedotuksessa.

Fortumin liiketoiminta on alttiina likviditeetti- ja jälleenrahoitusriskeille ensisijaisesti liiketoiminnan rahoitustarpeen vuoksi, mukaan lukien suojaustoimintaan liittyvät vakuusvaatimukset ja kaupalliseen toimintaan annetut vakuudet. Hyödykejohdannaisten korkeammat hinnat ja kasvavat hintojen heilunta lisäävät vakuusmaksuja selvitysyhteisöille ja selvityspankeille. Nämä maksut suoritetaan pääasiassa käteisellä. Fortum pienentää likviditeettiriskiä kahdenvälisillä johdannaissopimuksilla, joihin ei liity vakuusvaatimuksia. Kahdenvälisintä suojaussopimusten lisääntymisen vuoksi luottoriskit ovat kasvaneet. Koska Fortumin suojaukset ovat enimmäkseen myyntisopimuksia, vastapuoliriski kasvaa suojausten arvon mukaisesti, jos Pohjoismaiden sähkön hinnat laskevat.

Maaliskuussa 2023 sekä S&P Global Ratings että Fitch Ratings vahvistivat Fortumin luottoluokituksen tasolle BBB ja muuttivat näkymät vakaiksi. Luottoluokitusten laskeminen etenkin investment grade -tason alle (BB+ tai alempi) voi laukaista vastapuolten oikeudet vaatimaan lisää käteis- tai muita vakuuksia. Fortumin tavoitteena on säilyttää vähintään nykyinen BBB:n vakaan investointiluokan luottoluokitus. Fortum seuraa jatkuvasti kaikkea luokitukseen liittyvää kehitystä ja vaihtaa säännöllisesti tietoja luokituslaitosten kanssa.

Fortumin liiketoimintaan kuuluvat energian tuotanto, varastointi ja jakelu sekä toiminnan valvonta ja voimalaitosten tai muiden energiategollisuuden laitosten rakentaminen, modernisointi, kunnossapito ja käytöstä poistaminen. Mikä tahansa ei-toivottu toimintaan liittyvä tapahtuma (joka voi johtua esimerkiksi teknisestä viasta, inhimillisestä virheestä,

prosessivirheestä, luonnonkatastrofista, sabotaasista, keskeisten toimittajien epäonnistumisesta tai terrori-iskusta) voi vaarantaa henkilökohtaisen turvallisuuden tai aiheuttaa ympäristö- tai fyysisiä vahinkoja, liiketoiminnan keskeytyksiä, hankkeiden viivästymisiä ja mahdollisia kolmannen osapuolen vastuita. Näihin liittyvät kustannukset voivat olla korkeat etenkin Fortumin suurimmissa yksiköissä ja hankkeissa.

Ilmastonmuutoksen hillitseminen, siihen sopeutuminen ja siirtyminen vähäpäästöisempään talouteen ovat olennainen osa Fortumin strategiaa. Maaliskuussa 2023 julkistettu uusi strategia sisältää entistä tiukemmat vastuullisuutta ja päästöjen vähentämistä koskevat tavoitteet. Ilmastoan liittyvät riskit jaetaan kahteen luokkaan Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD:n) suositusten mukaisesti: siirtymä- ja fyysisiin riskeihin. Siirtyminen vähäpäästöiseen talouteen synnyttää useita strategisia ja operatiivisia riskejä, jotka liittyvät energia- ja ilmastopolitiikan ja -sääntelyn muutoksiin, teknologioiden kehittymiseen ja liiketoimintaympäristöön, jossa Fortum toimii. Fyysisiin riskeihin liittyen Fortumin on tunnistettava ja arvioitava omaisuuseriensä sietokyky erilaisten akuuttien ja kroonisten ilmastoriskien osalta IPCC:n mukaisesti ja laadittava sopeutumissuunnitelmat merkittävimmille riskeille. Fortum on TCFD:n virallinen tukija, ja ilmastoan liittyvät fyysiset riskit raportoidaan TCFD:n mukaisesti Fortumin Sustainability 2022 -raportissa.

Fortumin riskeistä ja riskienhallintajärjestelmistä on lisätietoja yhtiön Taloudelliset tiedot 2022 -julkaisussa.

Näkymät

Lyhyellä aikavälillä energia-alan murrokseen vaikuttavat geopoliittiset jännitteet, negatiiviset yleiset talousnäkymät, korkea inflaatio, korkeat korot, tiukentuva sääntely ja voimakkaasti heiluvat hyödykemarkkinat. Lisäksi lyhyellä aikavälillä kysynnän hintajousto korkeisiin sähkönhintoihin vaikuttaa sähkön kulutukseen.

Sähkön osuuden energian kokonaiskulutuksesta odotetaan kasvavan edelleen merkittävästi pitkällä aikavälillä. Sähkön kysynnän kasvu määräytyy pitkälti perinteisten tekijöiden, kuten makrotalouden ja väestön kehityksen, perusteella, mutta siihen vaikuttaa yhä enemmän myös energiaintensiivisen teollisuuden, kuljetusalan ja lämmitysalan hiilestä irtautuminen suoran sähköistämisen ja vihreän vedyn avulla.

Suojaukset

Syyskuun 2023 lopussa noin 75 % Generation-segmentin arvioidusta sähkön tukkumyynnistä Pohjoismaissa oli suojattu hintaan 50 euroa/MWh loppuvuodelle 2023, noin 65 % hintaan 47 euroa/MWh vuodelle 2024 (vuoden 2023 toisen neljänneksen lopussa: 50 % hintaan 46 euroa/MWh) ja noin 30 % hintaan 43 euroa/MWh vuodelle 2025.

Raportoidut suojausasteet perustuvat Generation-segmentin suojauksiin ja sähköntuotannon ennusteisiin.

Raportoidut suojausasteet voivat vaihdella huomattavasti Fortumin sähköjohdannaismarkkinoilla tekemien toimenpiteiden mukaan. Suojaukset ovat pääasiassa rahoitussopimuksia, joista suurin osa on listattu Nasdaq Commodities -markkinapaikalla ja joilla käydään kauppaa joko Nasdaq Commodities -markkinapaikalla tai kahdenvälisen vastapuolten kanssa. Likviditeettiriskin hallinnan lisätoimenpiteenä Fortum on suojannut pääasiassa kahdenvälisillä sopimuksilla, ja altistuminen Nasdaqin hyödykepörssissä on vähentynyt selvästi kuluneen vuoden aikana.

Vuoden 2023 kolmannella neljänneksellä Fortum jatkoi kahden myyntikanavan käyttöä suojauksessa: riippuen markkinoiden likviditeetistä ja taloudellisesta optimoinnista Fortum kävi kauppaa kahdenvälisen sopimusten lisäksi myös Nasdaq-hyödykepörssissä. Suurin osa kaupoista perustuu edelleen kahdenvälisiin sopimuksiin.

Investoinnit

Fortum on päivittänyt investointiohjeistuksensa ja arvioi investointien ilman yritysostoja olevan noin 650 miljoonaa euroa vuonna 2023. Arvio sisältää vuosittaiset kunnossapitoinvestoinnit, joiden osuuden arvioidaan olevan noin 300 miljoonaa euroa eli alle poistojen tason. Aiempi arvio oli noin 700 miljoonaa euroa vuonna 2023. Fortum arvioi investointien ilman yritysostoja olevan noin 550 miljoonaa euroa vuonna 2024. Arvio sisältää vuosittaiset kunnossapitoinvestoinnit, joiden osuuden arvioidaan olevan noin 300 miljoonaa euroa eli alle poistojen tason.

Ohjeistus kasvuinvestoinneille on myös päivitetty ja niiden arvioidaan olevan enintään 1 miljardia euroa vuosina 2023–2025 (aiemmin enintään 1,5 miljardia euroa).

Generation

Generation-segmentin saavutettuun sähkönhintaan Pohjoismaissa vaikuttavat muun muassa suojausasteet, suojaushinnat, spot-hinnat, Fortumin joustavan tuotantorakenteen käytettävyys ja käyttö sekä valuuttakurssivaihtelut. Jos sähköntuotantolähteiden suhteellisten osuuksien muutoksista mahdollisesti johtuvia vaikutuksia (tällä hetkellä noin 45 TWh) ei oteta huomioon, 1 euron muutos megawattituntia kohti Generation-segmentin saavuttamassa sähkön tukkumyyntihinnassa Pohjoismaissa tarkoittaisi noin 45 miljoonan euron muutosta segmentin vuotuisessa vertailukelpoisessa liikevoitossa. Segmentin saavuttama sähkön tukkumyyntihinta sisältää myös lisäarvon, joka saavutetaan vesivoima- ja ydinvoimatuotannon optimoinnilla sekä kaupankäynnin hyödykemarkkinoilla. Saavutettuun sähkönhintaan sisältyvä optimointimarginaali on historiallisesti ollut 1–3 euroa/MWh. Hintojen entistä suuremman volatiliteetin vuoksi Fortum päivittää arvioitua optimointimarginaalia ja odottaa sen olevan 6–8 euroa/MWh riippuen yleisistä markkinaolosuhteista, volatiliteetin tasosta ja sähkön hinnoista.

Verotus

Fortum päivittää arviota vertailukelpoisesta efektiivisestä tuloverokannasta ja odottaa sen olevan 18–20 % vuonna 2023 (aiemmin 20–23 %) ja 18–20 % vuonna 2024 (aiemmin 19–21 %). Fortumin arvion mukaan väliaikaisella sähköalan voittoverolla ei ole vaikutusta yhtiön vuoden 2023 verotukseen. Fortumin vertailukelpoiseen efektiiviseen verokantaan vaikuttavat kertyvien voittojen jakauma eri lainkäyttöalueille sekä erot nimellisverokannoissa näillä lainkäyttöalueilla. Verokanta ei sisällä vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.

Kestävä kehitys

Tässä osavuositiedotuksessa on raportoitu jatkuvien toimintojen kestävän kehityksen tunnusluvut. Vuoden 2023 ensimmäisen neljänneksen ja vuoden 2022 vertailutiedot on oikaistu, koska Russia-segmentti luokiteltiin lopetuiksi toiminnoiksi vuoden 2023 toisella neljänneksellä.

Fortumille on erittäin tärkeää vähentää päästöjä sekä hillitä ilmastonmuutosta. Samaan aikaan Fortum kantaa vastuuta luotettavan ja kohtuuhintaisen energian saatavuudesta. Fortumin tavoitteena on myös parantaa energiatehokkuutta ja edistää kiertotaloutta sekä huomioida toiminnan vaikutukset henkilöstöön ja yhteiskuntaan.

Olenaisuusanalyysin perusteella Fortumin kestävän kehityksen painopistealueet ovat:

Ilmasto ja resurssit	Henkilöstö ja yhteiskunta	Hallinto
Luonnon monimuotoisuus	Yrityskansalaisuus	Liiketoiminnan eettisyys ja määräystenmukaisuus
Kiertotalous ja jätehuolto	Monimuotoisuus, tasavertaisuus ja osallistaminen	Hallinnointi
Ilmastonmuutos ja kasvihuonekaasupäästöt	Oikeudenmukainen ja houkutteleva työnantaja	Asiakkaan oikeudet ja asiakastyytyväisyys
Päästöt ilmaan, maahan ja veteen	Terveys, turvallisuus ja hyvinvointi	Innovaatiot ja digitalisaatio
Energiatehokkuus	Ihmisoikeudet ja toimitusketjut	Jaettu arvonluonti
Toimitusvarmuus ja kohtuuhintainen energia	Oikeudenmukainen siirtymä	
Vedenkäyttö ja käytön optimointi	Sidosryhmäyhteistyö	

Fortumin kestävän kehityksen tunnuslukuja seurataan neljännesvuosi- ja vuosiraportoinnin avulla. Fortum julkaisee vuosittain Kestävän kehityksen raportin, jossa on lisätietoja Fortumin kestävän kehityksen mukaisesta toiminnasta.

Kestävän kehityksen tavoitteet

Johtavana pohjoismaisena puhtaan energian yhtiönä Fortum on sitoutunut huomattavasti tiukempiin ympäristötavoitteisiin. Yhtiön tavoitteena on olla johtava kestävän kehityksen yhtiö. Fortum on aikaistanut hiilineutraaliustavoitettaan (Scope 1, 2 ja 3) useilla vuosikymmenillä vuoteen 2030 ja luopuu kaikesta hiileen perustuvasta energiatuotannosta vuoden 2027 loppuun mennessä. Fortum sitoutuu myös asettamaan päästövähennystavoitteet, jotka ovat tieteeseen perustuvat (SBTi 1,5 celsiusastetta). Edistymisen mittaamiseksi on

asetettu myös välitavoitteet, joiden mukaan kokonaisenergiatuotannon ominaispäästöt ovat alle 20 g CO₂/kWh ja sähköntuotannon ominaispäästöt alle 10 g CO₂/kWh vuoteen 2028 mennessä.

Fortum on myös sitoutunut kunnianhimoiseen tavoitteeseen luonnon monimuotoisuuden osalta. Fortumin tavoitteena on, että nykyiset ja uudet toiminnot (Scope 1 ja 2) eivät enää vähennä luonnon monimuotoisuutta eli eivät synnytä niin sanottua nettohävikkiä (lukuun ottamatta vesistövaikutuksia) vuodesta 2030 eteenpäin. Lisäksi yhtiö vähentää vuosittaisia haitallisia vaikutuksia maanpäälliseen luonnon monimuotoisuuteen tuotantoketjun alkupäässä (Scope 3) 50 prosentilla vuoteen 2030 mennessä (lähtötaso 2021). Fortum jatkaa paikallisia toimia erityisesti vesivoiman tuotannossa ja on sitoutunut kehittämään tieteeseen perustuvaa menetelmää yhtiön vesistövaikutusten arvioimiseksi vuoden 2023 aikana.

Fortumille sekä erinomainen turvallisuustaso että työntekijöistä ja urakoitsijoista huolehtiminen ovat liiketoiminnan perusta sekä tehokkaan ja häiriöttömän toiminnan ehdoton edellytys.

Fortumin turvallisuustavoitteet vuodelle 2023 ovat:

- Tilastoitavien tapaturmien taajuus (TRIF), oma henkilöstö ja urakoitsijat, <1,0 vuoden 2030 loppuun mennessä,
- Ei vakavia tai kuolemaan johtaneita tapaturmia,
- 95 % toteutustaso Johdon turvallisuusjohtamisohjelmassa, ja
- 60 % toteutustaso Turvallisuuden kehityssuunnitelmissa.

Fortum osallistuu BSR:n ja B Teamin yhteistyössä koordinoimaan Energy for a Just Transition -yhteistyöhön. Yhteistyöohjelman tavoitteena on tuoda yhteen sitoutuneet energia-alan toimijat ja yritykset sekä kriittiset sidosryhmät ja tukea oikeudenmukaisen, reilun ja osallistavan siirtymän suunnittelemisessa ja toimeenpanossa.

Fortum on Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) -raportoinnin virallinen tukija. Fortum on jo pitkään keskittynyt hillitsemään ilmastonmuutosta ja raportoinut TCFD:n suositusten mukaisesti vuodesta 2019 lähtien.

Fortumin ilmastonmuutokseen liittyvä edunvalvontaselvitys ja yhtiön edunvalvonnan eettiset ohjeet ovat julkisesti saatavilla Fortumin verkkosivuilla.

Konsernin jatkuvien toimintojen kestävä kehitys tunnusluvut

	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Ilmasto ja resurssit						
Kokonaishiilidioksidipäästöt, miljoonaa tonnia	0,2	0,3	1,1	1,3	2,1	2,0
Energian kokonaistuotannon CO ₂ -ominaispäästöt, gCO ₂ /kWh	22	29	33	38	45	41
Sähköntuotannon CO ₂ -ominaispäästöt, gCO ₂ /kWh	15	19	17	18	25	24
Merkittävät ympäristöpoikkeamat*, kpl	2	0	2	2	2	2
Henkilöstö ja yhteiskunta						
Tilastoitavien tapaturmien taajuus (TRIF), oma henkilöstö ja urakoitsijat, miljoonaa työtuntia kohden	5,1	5,3	5,3	4,6	4,0	4,5
Poissaoloon johtaneiden tapaturmien taajuus (LTIF), oma henkilöstö ja urakoitsijat, miljoonaa työtuntia kohden	4,2	3,1	4,3	2,5	2,3	3,6
Vakavat työtapaturmat, kpl	0	2	0	2	2	0
Turvallisuuden kehityssuunnitelmat**, %	2,8	-	9,7	-	-	9,7
Johdon turvallisuusjohtamisohjelma***, %	13	-	75	-	-	75
Sairauspoissaolot****, %	2,8	3,1	3,1	3,5	3,4	3,2

* Ympäristöpoikkeamat, jotka ovat aiheuttaneet merkittävää haittaa ympäristölle (maa, vesi, ilma) tai ympäristölainsäädännön tai -lupaehtojen rikkomuksen.

** Suoritustaso. Liiketoimintayksiköiden ja toimintojen kehityssuunnitelmien kokonaistoteuma. Valtaosa kehityssuunnitelmista on suunniteltu toteutuvaksi vuoden 2023 loppuun mennessä.

*** Suoritustaso. Koulutukset aloitettiin maaliskuussa 2023.

**** Raportointiaikataulusta johtuen luvut ovat kuten tammi-kesäkuun 2023 osavuositiedot.

Fortumin tavoitteena on erinomainen taloudellinen menestys strategisesti valituilla keskeisillä alueilla vahvan osaamisen ja vastuullisten toimintatapojen avulla. Fortum on saanut luokituksen B vuoden 2022 CDP Climate Change -arvioinnissa, ja luokituksen A- CDP Supplier Engagement -arvioinnissa. MSCI EGS Ratings -arvioinnissa Fortum sai luokituksen BBB vuonna 2022. Fortum on myös osallistunut ISS ESG Corporate Rating -arviointiin vuonna 2023, jossa Fortum luokiteltiin luokkaan Prime B-. Fortum on saanut EcoVadis-arvioinnissa Gold Medal -luokituksen vuonna 2023. Fortum sai myös 62 pistettä 100 pisteestä Moody's ESG Solutions -arvioinnissa vuonna 2022. Tämän lisäksi Fortum on listattuna Nasdaq Helsingissä sekä mukana OMX Sustainability Finland sekä ECPI® -indekseissä. Nasdaq on nimennyt Fortumin Nasdaq ESG Transparency Partner -kumppaniksi.

Ilmasto ja resurssit

Fortumin tunnusluvut ilmaston ja resurssien osalta liittyvät hiilidioksidipäästöihin, toimitusvarmuuteen, sekä merkittävien ympäristöpoikkeamien hallintaan. Tuotantotoiminnot noudattavat ISO 14001 -ympäristöjärjestelmä-standardia, ja 100 % Fortumin sähkön- ja lämmöntuotannosta maailmanlaajuisesti on ISO 14001 -sertifioitu.

Fortumin sähköntuotanto Pohjoismaissa perustuu pääosin hiilidioksidipäästöttömään vesi- ja ydinvoimatuotantoon. Lisäksi Fortumilla on aurinko- ja tuulivoimaan perustuvaa sähköntuotantoa yhdessä kumppanien kanssa. Fortumilla on kaukolämmön ja -kylmän tuotantoa Suomessa ja Puolassa. Lämpöä tuotetaan pääosin energiatehokkaissa lämmön ja sähkön yhteistuotantolaitoksissa (CHP). Lisäksi Fortum tarjoaa teollisuus- ja infrastruktuuriratkaisuja, kuten energiantuotantoa jätteenpoltolla sekä energian myyntiä.

Tammi–syyskuussa 2023 Fortumin suorat hiilidioksidipäästöt olivat 1,1 (1,3) Mt. EU:n päästökauppajärjestelmän (ETS) piirissä oli 0,8 (0,9) Mt kokonaishiilidioksidipäästöistä. Arvio Fortumille myönnettävistä ilmaisista päästöoikeuksista vuonna 2023 on noin 0,2 (0,2) Mt.

Tammi–syyskuussa 2023 Fortumin sähköntuotanto oli 33,7 TWh. Koko Fortumin sähköntuotannosta 98 % oli hiilidioksidipäästötöntä. Fortumin hiileen perustuva kapasiteetti oli syyskuun 2023 lopussa 0,7 GW ja tuotanto tammi–syyskuussa 2023 oli 0,5 TWh. Hiileen perustuvan tuotannon osuus Fortumin liikevaihdosta oli 3 % ja fossiilisia polttoaineita käyttävän tuotannon osuus Fortumin liikevaihdosta oli 4 %. Fossiilisiin polttoaineisiin perustuva osuus Fortumin liikevaihdosta oli 11 %. Tämä sisältää fossiilisiin polttoaineisiin perustuvan tuotannon ja kaasuliiketoiminnan.

Fortumin suorat hiilidioksidipäästöt (miljoonaa tonnia, Mt, jatkuvat liiketoiminnot)	III/2023	III/2022	I-III/2023	I-III/2022	2022	Edelliset 12 kk
Kokonaispäästöt*	0,2	0,3	1,1	1,3	2,1	2,0
Päästökauppajärjestelmän alaiset päästöt	0,1	0,2	0,8	0,9	1,6	1,5
Myönnettyt ilmaiset päästöoikeudet	-	-	-	-	0,2	-
Päästökauppajärjestelmään kuulumattomat päästöt	0,1	0,1	0,3	0,4	0,5	0,5

* Vuoden 2022 luvut on oikaistu eivätkä sisällä Venäjää.

Tammi–syyskuussa 2023 Fortumin koko energiantuotannon hiilidioksidin ominaispäästöt olivat 33 (38) gCO₂/kWh. Sähköntuotannon CO₂-ominaispäästöt olivat 17 (18) gCO₂/kWh.

Merkittäviä ympäristöpoikkeamia seurataan, raportoidaan, tutkitaan ja tarvittavat korjaavat toimenpiteet toteutetaan. Merkittävät ympäristöpoikkeamat ovat ympäristöpoikkeamia, jotka ovat aiheuttaneet merkittävää haittaa ympäristölle (maa, vesi, ilma) tai ympäristölainsäädännön tai -lupaehtojen rikkomuksen. Tammi–syyskuussa 2023 Fortumin toiminnoissa tapahtui kaksi (2) merkittävää ympäristöpoikkeamaa.

Henkilöstö ja yhteiskunta

Fortumin tunnusluvut henkilöstön ja yhteiskunnan osalta liittyvät työturvallisuuteen sekä henkilöstön terveyteen ja hyvinvointiin.

Fortumin tavoitteena on olla turvallinen työpaikka sekä omille työntekijöille että yritykselle töitä tekeville urakoitsijoille ja palveluntoimittajille. ISO 45001 -sertifioitu turvallisuusjohtamisjärjestelmä kattaa 100 % Fortumin sähkön- ja lämmöntuotannosta maailmanlaajuisesti.

Tammi–syyskuussa 2023 Fortumin oman henkilöstön ja urakoitsijoiden tilastoitavien tapaturmien taajuus (Total Recordable Injury Frequency, TRIF) oli 5,3 (4,6). Fortumin poissaoloon johtaneiden työtapaturmien taajuus (Lost Time Injury Frequency, LTIF) oli 4,3 (2,5). Fortumin tavoitteena on nolla vakavaa työtapaturmaa. Tammi–syyskuussa 2023 toiminnoissa ei tapahtunut vakavia työtapaturmia (0).

Vuonna 2023 turvallisuustavoitteita ovat osallistuminen Johdon turvallisuusjohtamisohjelmaan sekä keskeisten turvallisuustoimenpiteiden tunnistaminen ja loppuun saattaminen turvallisuuskulttuurin parantamiseksi. Tammi–syyskuussa 2023 suunniteltujen Johdon turvallisuusjohtamiskoulutusten ja Turvallisuuden kehityssuunnitelmien toteutumisasteet olivat 75 % ja 9,7 %.

Fortumin työhyvinvointitoiminnan tarkoituksena on edistää työntekijöidemme terveyttä, työturvallisuutta ja työyhteisön toimivuutta. Vuoden 2023 sairauspoissaolotavoite on 3,0 %. Tammi–kesäkuussa 2023 Fortumin sairauspoissaoloprosentti oli 3,1 (3,5). Raportointiaikataulusta johtuen tammi–syyskuun 2023 sairauspoissaoloprosentti ei ollut saatavilla.

Fortumin ihmisoikeuksia koskeva asianmukaisen huolellisuuden (due diligence) lähestymistapa perustuu YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskeviin ohjaaviin periaatteisiin ja noudattaa OECD:n monikansallisia yrityksiä koskevan ohjeiston kuutta vaihetta. Ihmisoikeuksia koskeva asianmukainen huolellisuus on jatkuva prosessi, jossa riskejä ja vaikutuksia arvioidaan jatkuvasti osana eri prosesseja. Fortumin lähestymistapa ihmisoikeuksiin ja due diligence - prosessiin on julkaistu Fortumin verkkosivuilla.

Fortum edellyttää liiketoimintakumppaneidensa toimivan vastuullisesti ja noudattavan vaatimuksia, jotka on asetettu Toimintaohjeessa sekä Toimintaohjeessa palvelun- ja tavarantoimittajille. Fortum arvioi liiketoimintakumppaneidensa toiminnan tasoa toimittajien kvalifioinnin, toimittaja-auditointien ja vastapuoliriskien arvioinnin avulla. Tammi–syyskuussa 2023 Fortum teki kuusi toimittaja-auditointia Kiinassa. Fortum on Bettercoal-hankkeen jäsen ja käyttää Bettercoalin työkaluja hiilen hankintaketjun vastuullisuuden parantamiseen. Fortum on mukana Solar Stewardship Initiativen (SSI) kehittämisessä yhdessä muiden aurinkoenergia-alan toimijoiden ja organisaatioiden kanssa. SSI:n kautta ala pyrkii parantamaan aurinkopaneelien, komponenttien ja raaka-aineiden jäljitettävyyttä ja kestävyttä.

Fortum osallistuu Energy for a Just Transition -yhteistyöohjelmaan, joka tukee Fortumia tunnistamaan ja huomioimaan vihreän energiasiirtymän vaikutukset ihmisiin ja yhteisöihin.

Oikeudenkäynnit

Meneillään olevissa oikeudenkäynneissä ei tapahtunut olennaisia muutoksia vuoden 2023 kolmannen neljänneksen aikana. Oikeudenkäynneistä on lisätietoa liitetiedossa 17.

Osakkeet ja osakepääoma

Fortumin osake Nasdaq Helsingissä

Tammi–syyskuu 2023	Osakevaihto kpl	Arvo yhteensä euroa	Korkein euroa	Alin euroa	Keskihinta euroa*	Viimeisin euroa
FORTUM	309 369 455	4 101 787 913	16,18	10,90	13,26	11,00

* Kaupankäyntimäärällä painotettu.

	30.9.2023	30.9.2022
Markkina-arvo, mrd. euroa	9,9	12,2
Osakkeenomistajia	216 280	191 423
Suomen valtion omistusosuus, %	51,3	50,8
Hallintarekisteröityjen ja ulkomaisten omistajien osuus, %	23,1	27,3
Kotitalouksien omistusosuus, %	12,8	11,0
Rahoitus- ja vakuutuslaitosten omistusosuus, %	2,3	2,1
Muiden kotimaisten sijoittajien osuus, %	10,6	8,9

Helsingin pörssin lisäksi Fortumin osakkeita vaihdettiin useilla vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla, kuten Boats-, Cboe- ja Turquoise-markkinoilla sekä OTC-markkinoilla. Tammi-syyskuussa noin 79 % Fortumin osakkeiden kokonaisvaihdosta käytiin muilla markkinapaikoilla kuin Nasdaq Helsingissä (lähde: Bloomberg).

Fortum Oyj:n osakepääoma 30.9.2023 oli 3 046 185 953 euroa, ja rekisteröityjen osakkeiden kokonaismäärä 897 264 465 kappaletta. Fortum Oyj:n hallussa ei ole yhtiön omia osakkeita.

Konsernin henkilöstö

Fortumin toiminnot keskittyvät pääasiassa Pohjoismaihin. Henkilöstömäärä syyskuun 2023 lopussa oli 5 393 (4 988 vuoden 2022 lopussa).

Syyskuun lopussa Generation-segmentissä oli 1 791 työntekijää (1 660 vuoden 2022 lopussa), Consumer Solutions -segmentissä oli 1 315 työntekijää (1 179 vuoden 2022 lopussa) ja Muut toiminnot -segmentissä oli 2 287 työntekijää (2 149 vuoden 2022 lopussa).

Palkitseminen ja osakepohjainen kannustinjakso 2023–2025

Maaliskuussa 2023 Fortumin hallitus hyväksyi yhtiön uuden strategian, toimintamallin ja johtoryhmän. Hallitus päätti myös käynnistää yhtiön toimitusjohtajan, avainhenkilöiden ja ylimmän johdon pitkän aikavälin kannustinohjelman vuosien 2023–2025 kannustinjakson. Lisäksi hallitus päätti toimitusjohtajalle ja johtoryhmän jäsenille myönnettävien osakkeiden enimmäismäärästä. Samalla toimitusjohtaja valtuutettiin päättämään kannustinjakson 2023–2025 osallistujista johtoryhmätason alapuolella ja heille myönnettävien osakkeiden enimmäismäärästä hallituksen hyväksymän nimitysohjeen mukaisesti.

Fortumin liiketoimintarakenteen, liiketoimintojen ja konsernitoimintojen uudelleenjärjestelyn vuoksi pitkän aikavälin kannustinohjelman allokaatioaikataulu vuonna 2023 poikkesi normaalista vuosittaisesta aikataulusta. Ensimmäinen vaihe saatiin päätökseen elokuun lopussa, ja allokaatioprosessi arvioidaan saatavan päätökseen marraskuun loppuun mennessä.

Toimitusjohtajalle myönnettävien osakkeiden enimmäismäärä (brutto) on 110 000. Vuoden 2022 Solidium-siltarahoitusjärjestelyyn liittyvä johdon palkitsemista koskevia rajoituksia, joiden vuoksi osakkeiden enimmäismäärää on leikattu (pro-rata) ja toimitusjohtajalle myönnettävien osakkeiden enimmäismäärä on siten 73 370. Vastaavasti johtoryhmän muille jäsenille myönnettävien osakkeiden enimmäismäärä (brutto) on 232 000 osaketta ja leikattu määrä 154 744 osaketta. Pitkän aikavälin kannustinohjelman vuosien 2023–2025 kannustinjaksolle myönnettävien osakkeiden kokonaismäärä selviää, kun kaikki osallistujat on nimitetty.

Pitkän aikavälin kannustinohjelman vuosien 2023–2025 kannustinjakson palkkiototeuma vahvistetaan keuhällä 2026.

Osakepohjaisista kannustinohjelmista on lisätietoa Fortumin verkkosivustolla osoitteessa www.fortum.fi/hallinnointi.

Hallituksen valtuutukset

Fortumin vuoden 2023 varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta ja luovuttamisesta. Hankittavien tai luovutettavien osakkeiden lukumäärä voi olla yhteensä enintään 20 000 000 osaketta eli noin 2,25 % prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Omia osakkeita voidaan valtuutuksen nojalla hankkia vain vapaalla omalla pääomalla. Nämä valtuutukset kumosivat vuoden 2022 varsinaisen yhtiökokouksen antamat valtuutukset ja ovat voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka, kuitenkin enintään 18 kuukautta. Valtuutuksia ei ollut käytetty 1.11.2023 mennessä.

Lisäksi yhtiökokous päätti valtuuttaa hallituksen päättämään yhteensä enintään 500 000 euron suuruisista lahjoituksista yleishyödyllisiin tai niihin rinnastettaviin tarkoituksiin sekä yhteensä enintään 1 000 000 euron suuruisista lahjoituksista katastrofiapuun tai siihen rinnastettaviin tarkoituksiin tarpeen mukaan sekä päättämään lahjoitusten saajista, käyttötarkoituksista ja muista ehdoista. Valtuutus on voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka. Valtuutusta ei ollut käytetty 1.11.2023 mennessä.

Muita kolmannen neljänneksen merkittäviä tapahtumia

Fortumin osakkeenomistajien nimitystoimikuntaan nimettiin 1.9.2023 seuraavat jäsenet: finanssineuvos Minna Pajumaa, Valtioneuvoston kanslia, Omistajaohjausosasto (puheenjohtaja); toimitusjohtaja Jouko Pölönen, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen; toimitusjohtaja Risto Murto, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma; ja Mikael Silvennoinen, Fortumin hallituksen puheenjohtaja. Nimitystoimikunta toimittaa yhtiön hallitukselle ehdotuksensa vuoden 2024 varsinaiselle yhtiökokoukselle 31.1.2024 mennessä.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Fortum ja Huoltovarmuuskeskus allekirjoittivat 30.10. sopimuksen, jonka mukaan Huoltovarmuuskeskus varaa Meri-Porin kivihiihtovoimalaitoksen tuotannon sähköjärjestelmän vakavien kriisi- ja häiriötilanteiden varalle 1.3.2024–31.12.2026 väliseksi ajaksi, jotta laitoksen toimintakyky voidaan säilyttää tulevina vuosina. Tulevina talvikuukausina Meri-Porin voimalaitos toimii kaupallisesti ja osaltaan tukee toimitusvarmuutta pohjoismaisilla sähkömarkkinoilla.

Fortum ilmoitti 2.11.2023 käynnistävänsä tehostamisohjelman kannattavuuden parantamiseksi ja kassavirran turvaamiseksi epävarmassa markkinatilanteessa. Samassa yhteydessä Fortum ilmoitti päivittävänsä investointiohjeistuksensa vuosille 2023–2025. Fortumin toimintaympäristö ja yleinen luottamus talouteen ovat edelleen heikentyneet kesän jälkeen. Epävarmuus on lisääntynyt, näkyvyys on heikentynyt ja teollisuuden investointeja on siirtynyt. Samalla inflaatio ja korot ovat pysyneet korkealla. Fortumin tavoitteena on asteittain vähentää vuositaso kiinteitä kustannuksia 100 miljoonalla eurolla vuoden 2025 loppuun mennessä. Tehostamistavoite vastaa noin 10 prosenttia konsernin vuoden 2022 kiinteistä kuluista. Tehostamisohjelmassa varmistetaan strategiaa tukevat priorisoinnit ja resurssit sekä haetaan toimenpiteitä, joilla parannetaan heikommin kannattavien liiketoimintojen tuloksentekeyttä. Tavoitteen saavuttamisen arvioidaan edellyttävän myös henkilöstövähennyksiä.

Osingonmaksu

Vuoden 2023 yhtiökokous päätti, että 31.12.2022 päättyneeltä tilikaudelta maksetaan osinkoa 0,91 euroa osaketta kohti. Osinko maksettiin kahdessa erässä.

Ensimmäisen osinkoerän (0,46 euroa osakkeelta) täsmäytyspäivä oli 17.4.2023, ja osinko maksettiin 24.4.2023.

Toisen osinkoerän (0,45 euroa osakkeelta) täsmäytyspäivä oli 2.10.2023, ja osinko maksettiin 10.10.2023.

Espoo, 1.11.2023

Fortum Oyj
Hallitus

Lisätietoja:

Sijoittajasuhteet ja talousviestintä: Ingela Ulfves, puh. 040 515 1531, Rauno Tiihonen, puh. 010 453 6150, Nora Hallberg, puh. 040 720 1775, Pirjo Lifländer, puh. 040 643 3317, ja investors@fortum.com

Media: Fortum News Desk, 040 198 2843

Tämä lyhennetty osavuositiedote on laadittu EU:ssa hyväksytyyn IAS 34 Osavuositiedotukset -standardin mukaisesti. Tämä osavuositiedote on tilintarkastamaton.

Tapahtumakalenteri 2024

Fortumin tilinpäätöstiedote vuodelta 2023 julkaistaan 7.2.2024 noin klo 9. Fortumin tilinpäätös ja hallituksen toimintakertomus vuodelta 2023 julkaistaan viimeistään viikolla 7.

Fortum julkaisee kolme osavuositiedotusta vuonna 2024:

- tammi–maaliskuun osavuositiedote 30.4.2024 noin klo 9
- tammi–kesäkuun puolivuositiedote 15.8.2024 noin klo 9
- tammi–syyskuun osavuositiedote 29.10.2024 noin klo 9

Fortumin vuoden 2024 varsinainen yhtiökokous on määrä pitää 25.3.2024. Hallitus kutsuu koolle varsinaisen yhtiökokouksen ja julkistaa mahdollisen osingon päivämäärät myöhemmin.

Jakelu:

Nasdaq Helsinki
Keskeiset tiedotusvälineet
www.fortum.com/fi

Katsaukseen liittyvää lisätietoa (mukaan lukien vuosineljänneksitiedot) on osoitteessa www.fortum.com/sijoittajat.

Osavuositiedot on tilintarkastamaton.

Lyhennetty konsernin tuloslaskelma

Fortumin lyhennetty konsernin tuloslaskelma ja lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma sisältävät Russia-segmentin lopetettuina toimintoina vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä ja vuonna 2022 sekä Uniper-segmentin lopetettuina toimintoina vuonna 2022. Vuoden 2023 ensimmäisen neljänneksen ja vuoden 2022 vertailutiedot oikaistiin, koska Russia-segmentti luokiteltiin lopetetuksi toiminnoiksi vuoden 2023 toisella neljänneksellä. Katso lisätietoja liitetiedoissa 1 Merkittävät laadintaperiaatteet, 2 Kriittiset tilinpäätösarviot ja -harkinnat sekä 6 Yrityshankinnat ja -myynnit ja lopetetut toiminnot.

milj. euroa	Liite	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Liikevaihto	3	1 220	1 890	4 853	5 367	7 774	7 260
Muut tuotot		8	13	22	55	74	41
Materiaalit ja palvelut		-665	-1 234	-2 702	-3 485	-4 853	-4 070
Henkilöstökulut		-105	-101	-316	-319	-432	-429
Poistot	3	-92	-100	-258	-309	-415	-363
Muut kulut		-141	-114	-414	-368	-538	-585
Vertailukelpoinen liikevoitto	3	226	354	1 186	942	1 611	1 855
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	3, 4	25	547	101	1 199	356	-742
Liikevoitto	3	251	901	1 286	2 141	1 967	1 112
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	3, 7	-9	-14	-30	-126	-185	-89
Korkokulut		-62	-47	-217	-111	-200	-307
Korkotuotot		48	36	115	48	75	142
Muut rahoituserät - netto		-3	8	-60	-37	-93	-115
Rahoituskulut - netto	8	-17	-3	-162	-100	-218	-280
Voitto ennen tuloveroja		224	882	1 095	1 914	1 564	744
Tuloverot	9	-38	-156	7	-257	520	785
Jatkuvien toimintojen kauden voitto		187	726	1 102	1 657	2 084	1 529
Jakautuminen:							
Emoyhtiön omistajille		188	727	1 104	1 649	2 080	1 534
Määräysvallattomille omistajille		-1	-1	-1	8	4	-5
Lopetettujen toimintojen kauden voitto	6.3	-	-216	-3 582	-11 336	-12 374	-4 620
Jakautuminen:							
Emoyhtiön omistajille	6.3	-	5 372	-3 583	-3 458	-4 496	-4 621
Määräysvallattomille omistajille	6.3	-	-5 589	1	-7 878	-7 878	1
Kauden voitto, Fortum yhteensä		187	510	-2 480	-9 679	-10 290	-3 091
Jakautuminen:							
Emoyhtiön omistajille		188	6 099	-2 479	-1 809	-2 416	-3 087
Määräysvallattomille omistajille		-1	-5 590	0	-7 870	-7 874	-4
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta konsernin tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos (euroa per osake)							
Laimentamaton, jatkuvat toiminnot		0,21	0,82	1,23	1,86	2,34	1,71
Laimentamaton, lopetetut toiminnot		-	6,05	-3,99	-3,89	-5,07	-5,16
Laimentamaton, Fortum yhteensä		0,21	6,86	-2,76	-2,04	-2,72	-3,45

Laimennetut osakekohtaiset tulokset ovat samat kuin laimentamattomat osakekohtaiset tulokset yllä, koska Fortumilla ei tällä hetkellä ole ulkona olevia laimentavia instrumentteja.

milj. euroa	Liite	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Vertailukelpoinen liikevoitto		226	354	1 186	942	1 611	1 855
Arvon alentumiset ja peruutukset		-	0	-	0	0	0
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät		1	138	2	780	785	6
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		24	409	91	428	-376	-713
Muut		0	-	8	-8	-52	-35
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	3, 4	25	547	101	1 199	356	-742
Liikevoitto		251	901	1 286	2 141	1 967	1 112

Katso liitetieto 20 Tunnuslukujen laskentakaavat ja täsmäytykset.

Lyhennetty konsernin laaja tuloslaskelma

milj. euroa	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Kauden voitto, Fortum yhteensä	187	510	-2 480	-9 679	-10 290	-3 091
Muut laajan tuloksen erät						
Erät, jotka siirretään tai saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:						
Kassavirran suojaukset						
Kauden käyvän arvon muutokset ¹⁾	694	-1 407	2 762	-5 221	-2 601	5 381
Siirrot tuloslaskelmaan	6	40	38	982	1 102	159
Siirrot vaihto-omaisuuteen/aineellisiin hyödykkeisiin	0	0	-3	0	0	-3
Laskennalliset verot	-138	273	-573	847	294	-1 126
Nettosijoitusten suojaus						
Kauden käyvän arvon muutokset	-6	0	-15	4	21	2
Laskennalliset verot	1	0	3	-1	-4	0
Muuntoerot ²⁾	14	-70	-20	-259	-312	-73
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten muista laajan tuloksen eristä	3	4	2	41	41	2
	574	-1 159	2 194	-3 607	-1 461	4 341
Erät, joita ei myöhemmin tulla siirtämään tulosvaikutteisiksi:						
Sijoitusten uudelleenarvostus	1	-7	1	-7	-15	-7
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot etuuspohjaisista järjestelyistä	-2	-4	-2	24	49	24
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot etuuspohjaisista järjestelyistä osakkuus- ja yhteisyrityksissä	-	0	-	0	7	7
	-1	-11	-1	17	41	23
Jatkuvien toimintojen muut laajan tuloksen erät, laskennallisten verojen jälkeen	574	-1 170	2 194	-3 591	-1 419	4 365
Venäjään liittyvien muuntoerojen uudelleenluokittelu (sisältäen nettosijoituksen suojaustulokset) ³⁾	-	-	1 940	-	-	1 940
Lopetettujen toimintojen muut laajan tuloksen erät, laskennallisten verojen jälkeen	-	-352	-69	1 317	952	-434
Laaja tulos yhteensä	761	-1 012	1 585	-11 952	-10 757	2 781
Laajan tuloksen jakautuminen, Fortum yhteensä:						
Emoyhtiön omistajille	761	4 483	1 587	-4 541	-3 337	2 791
Määräysvallattomille omistajille	-1	-5 494	-2	-7 412	-7 420	-10
	761	-1 012	1 585	-11 952	-10 757	2 781

- 1) Kassavirtasuojauksen käyvän arvon muutokset liittyvät lähinnä johdannaisten, kuten futuurien ja termiinen, käypään arvoon arvostamiseen. Johdannaisilla suojataan tulevien hyödyketransaktioiden myyntihintaa ja niihin sovelletaan suojauslaskentaa. Kun hyödykkeen markkinahinta on korkeampi (alhaisempi) kuin suojaushinta, vaikutus omaan pääomaan on negatiivinen (positiivinen).
- 2) Ulkomaisten tytäryritysten muuntoerot, pääosin Ruotsin kruunu ja Norjan kruunu.
- 3) Venäjän toimintojen konsolidoinnin päättymisen johdosta 1,9 miljardin euron negatiivinen kumulatiivinen muuntoero siirrettiin tuloslaskelmaan vuoden 2023 toisella neljänneksellä. Siirrolla ei ollut vaikutusta omaan pääomaan.

Lyhennetty konsernin tase

milj. euroa	Liite	30.9.2023	31.12.2022
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet		643	657
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja käyttöoikeusomaisuuserät		6 366	7 266
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä		1 021	1 249
Osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	14	1 023	966
Muut pitkäaikaiset sijoitukset		200	628
Laskennalliset verosaamiset		987	933
Johdannaisinstrumentit	5	265	343
Pitkäaikaiset korolliset saamiset	12	574	624
Pitkäaikaiset varat yhteensä		11 079	12 668
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus		322	465
Johdannaisinstrumentit	5	918	1 486
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	12	389	660
Tuloverosaamiset		79	71
Vakuussaaminen	13	672	2 607
Myyntisaamiset ja muut saamiset		831	1 767
Likvidit varat	13	4 552	3 919
Lyhytaikaiset varat yhteensä		7 762	10 975
Varat yhteensä		18 842	23 642
OMA PÄÄOMA			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma		3 046	3 046
Ylikurssirahasto		73	73
Kertyneet voittovarot		5 167	6 467
Muut oman pääoman erät		158	-1 916
Yhteensä		8 444	7 670
Määräysvallattomat omistajat		57	67
Oma pääoma yhteensä		8 501	7 737
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Korollinen vieras pääoma	13	4 502	3 658
Johdannaisinstrumentit	5	304	756
Laskennalliset velovelat		554	152
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	14	1 023	966
Muut varaukset		103	118
Eläkevelvoitteet, netto		11	13
Muu pitkäaikainen vieras pääoma		119	121
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		6 615	5 784
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Korollinen vieras pääoma	13	1 417	4 127
Johdannaisinstrumentit	5	946	3 973
Muut varaukset		1	13
Vakuusvelka	13	113	352
Ostovelat ja muu vieras pääoma		1 250	1 657
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		3 726	10 122
Vieras pääoma yhteensä		10 340	15 905
Oma pääoma ja vieras pääoma yhteensä		18 842	23 642

Lyhennetty laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

milj. euroa	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Kertyneet voittovarot			Muut oman pääoman erät			Emo- yhtiön omistajat	Määräys- vallat- tomat omistajat	Oma pääoma yhteensä
			Kertyneet voitto- varat	Venäjään liittyvien muunto- erojen uudelleen- luokittelu ¹⁾	Muunto- erot	Kassa- virta- tuloksen suojaukset	Muut laajan tuloksen erät ¹⁾	Muut laajan tuloksen erät			
Oma pääoma 1.1.2023	3 046	73	9 499	-1 877	-989	-2 182	7	93	7 670	67	7 737
IS Kauden voitto, Fortum yhteensä			-539	-1 940					-2 479	0	-2 480
Muuntoerot					-50	33	0	-2	-19	0	-20
Muuntoerojen siirto tulosvaikutteisiksi				1 940					1 940		1 940
Muut laajan tuloksen erät						2 224	-13	2	2 213	-	2 213
Lopetettujen toimintojen laajan tuloksen erät				-63		-9	0	5	-68	-2	-69
Kauden laaja tulos yhteensä			-539	-63	-50	2 248	-13	5	1 587	-2	1 585
Osingonjako			-817						-817	0	-817
Tytäryhtiöiden myynti									-	-22	-22
Liiketoimet määräysvallattomien omistajien kanssa									-	15	15
Muut			3						3	0	3
BS Oma pääoma 30.9.2023	3 046	73	8 147	-1 940	-1 039	66	-6	98	8 444	57	8 501
Oma pääoma 1.1.2022	3 046	73	12 830		-2 768	-1 138	34	54	12 131	1 534	13 665
IS Kauden voitto, Fortum yhteensä			-1 809						-1 809	-7 870	-9 679
Muuntoerot					-276	29	0	-3	-249	-10	-259
Muut laajan tuloksen erät			208			-3 383	-190	39	-3 326	-5	-3 332
Lopetettujen toimintojen laajan tuloksen erät					467	82	298	-3	843	474	1 317
Kauden laaja tulos yhteensä			-1 601		191	-3 271	108	33	-4 541	-7 412	-11 952
Osingonjako			-1 013						-1 013	-23	-1 036
Tytäryhtiöiden myynti			16						16	6 104	6 120
Liiketoimet määräysvallattomien omistajien kanssa			-127						-127	-121	-248
Muut			0						0	-6	-6
BS Oma pääoma 30.9.2022	3 046	73	10 105		-2 577	-4 409	141	87	6 466	77	6 543
Oma pääoma 1.1.2022	3 046	73	12 830		-2 768	-1 138	34	54	12 131	1 534	13 665
IS Kauden voitto, Fortum yhteensä			-2 416						-2 416	-7 874	-10 290
Muuntoerot					-340	40	1	-4	-304	-9	-312
Muut laajan tuloksen erät			209			-1 196	-160	44	-1 102	-4	-1 107
Lopetettujen toimintojen laajan tuloksen erät					76	112	298	-1	485	468	953
Kauden laaja tulos yhteensä			-2 208		-264	-1 044	139	39	-3 337	-7 420	-10 757
Osingonjako			-1 013						-1 013	-23	-1 036
Tytäryhtiöiden myynti			16						16	6 104	6 119
Liiketoimet määräysvallattomien omistajien kanssa			-127						-127	-122	-249
Muut			1						1	-6	-5
BS Oma pääoma 31.12.2022	3 046	73	9 499		-3 031	-2 182	172	93	7 670	67	7 737

1) Venäjään liittyvien muuntoerojen uudelleenluokittelu sisältää Venäjään liittyvät muuntoerot ja nettosijoitusten suojaukset, jotka raportoitiin aiemmin osana muita laajan tuloksen erä.

Muuntoerot

Ulkoisten tytäryritysten tilinpäätöstiedot muunnetaan euroiksi käyttäen tuloslaskelman osalta keskikurssia ja taseen osalta tilinpäätöspäivän kurssia. Kurssiero, joka syntyy muunnosta euroiksi, kirjataan omaan pääomaan. Kurssiero syntyy pääosin Venäjän ruplan, Ruotsin kruunun ja Norjan kruunun vaikutuksesta. Jäljellä olevat muuntoerot kauden lopussa ovat pääosin Ruotsin kruunun ja Norjan kruunun vaikutuksesta. Katso lisätietoja käytetyistä kurseista liitetiedossa 1.5 Osavuositiedot käytetyt keskeisimmät valuuttakurssit.

Venäjän toimintojen konsolidoinnin päättymisen johdosta 1,9 miljardin euron negatiivinen kumulatiivinen muuntoerä siirrettiin tuloslaskelmaan vuoden 2023 toisella neljänneksellä. Siirrolla ei ollut vaikutusta omaan pääomaan. Kumulatiiviset muuntoerot johtuvat Venäjän ruplan merkittävästä heikentymisestä vuoden 2008 jälkeen, jolloin Venäjän toiminnot hankittiin.

Kassavirtasuojaukset

Emoyhtiön omistajille kuuluva osuus kassavirtasuojauksen käyvän arvon muutoksista liittyy lähinnä hyödykejohdannaisten, kuten futuurien ja termiiniin, käypään arvoon arvostamiseen. Hyödykejohdannaisten suojataan tulevien hyödyketransaktioiden myyntihintaa ja niihin sovelletaan suojauslaskentaa. Kun hyödykkeen markkinahinta on korkeampi (alhaisempi) kuin suojaushinta, vaikutus omaan pääomaan on negatiivinen (positiivinen).

Osingonjako

Vuoden 2022 osingonjaosta, 0,91 euroa osaketta kohti ja yhteensä 817 miljoonaa euroa, päätettiin yhtiökokouksessa 13.4.2023. Osinko maksetaan kahdessa erässä. Osingon ensimmäinen erä, 0,46 euroa osaketta kohti ja yhteensä 413 miljoonaa euroa, maksettiin 24.4.2023. Osingon toinen erä, 0,45 euroa osaketta kohti ja yhteensä 404 miljoonaa euroa, sisältyy 30.9.2023 taseen erään Ostovelat ja muu vieras pääoma ja se maksettiin 10.10.2023.

Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma

milj. euroa	Liite	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Liiketoiminnan rahavirta							
IS Kauden voitto jatkuvista toiminnoista							
Oikaisuerät:							
Tuloverot		38	156	-7	257	-520	-785
Rahoituskulut - netto		17	3	162	100	218	280
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	7	9	14	30	126	185	89
Poistot	3	92	100	258	309	415	363
Liikevoitto ennen poistoja (Käyttökate)		343	1 000	1 544	2 449	2 381	1 475
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	3, 4	-25	-547	-101	-1 199	-356	742
Vertailukelpoinen käyttökate		318	454	1 443	1 251	2 025	2 218
Ei-kassavaikutteiset sekä muut erät		106	70	104	78	157	183
Saadut korot		45	39	109	38	99	171
Maksetut korot		-46	-85	-185	-165	-213	-233
Saadut osingot		3	0	10	8	14	17
Maksetut tuloverot		-51	70	-413	-117	-164	-459
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta		375	548	1 070	1 093	1 918	1 895
Käyttö pääoman muutos		54	-182	491	174	-200	117
Jatkuvien toimintojen liiketoiminnan rahavirta		429	366	1 561	1 266	1 717	2 012
Jatkuvien toimintojen investointien rahavirta							
Investoinnit käyttöomaisuuteen	3	-146	-125	-446	-302	-479	-623
Hankitut osakkeet	6	-26	-7	-42	-23	-29	-49
Käyttöomaisuuden myynnit		0	1	2	2	3	4
Myydyt osakkeet ja pääoman palautukset	6	1	151	5	1 156	1 156	5
Osakaslainat osakkuus- ja yhteisyrityksille	12	-58	39	-21	43	49	-15
Vakuussaamisten muutos		398	-568	1 937	-2 401	-1 311	3 027
Muutos muissa korollisissa saamisissa ja muissa ¹⁾	12	19	-49	57	-1 550	2 429	4 036
Jatkuvien toimintojen investointien rahavirta		188	-557	1 491	-3 075	1 818	6 385
Jatkuvien toimintojen rahavirta ennen rahoitusta		617	-191	3 052	-1 809	3 536	8 397
Jatkuvien toimintojen rahoituksen rahavirta							
Pitkäaikaisten lainojen nostot	13	0	2 421	1 747	2 421	2 421	1 747
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	13	-6	-1 006	-1 608	-3 471	-5 885	-4 023
Lyhytaikaisten lainojen muutos	13	-92	1 228	-1 678	2 555	-170	-4 403
Osingonjako emoyhtiön omistajille	10	0	0	-413	-1 013	-1 013	-413
Osingonjako määräysvallattomille omistajille		0	0	0	-19	-19	0
Vakuusvelan muutos		-132	-6	-239	546	150	-635
Muut rahoituserät		0	0	15	-168	-168	14
Jatkuvien toimintojen rahoituksen rahavirta		-231	2 637	-2 178	852	-4 684	-7 713
Jatkuvien toimintojen laskelman mukainen likvidien varojen muutos		386	2 445	875	-956	-1 148	683
Lopetettujen toimintojen rahavirta							
Lopetettujen toimintojen liiketoiminnan rahavirta		-	-8 485	109	-10 640	-10 484	266
Lopetettujen toimintojen investointien rahavirta ²⁾		-	-4 710	-333	-3 161	-2 789	39
Lopetettujen toimintojen rahoituksen rahavirta		-	10 251	21	10 685	10 739	75
Lopetettujen toimintojen laskelman mukainen likvidien varojen muutos	6.3	-	-2 944	-202	-3 117	-2 534	381
Rahavirta, Fortum yhteensä							
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä		429	-8 120	1 670	-9 374	-8 767	2 278
Investointien rahavirta yhteensä		188	-5 267	1 148	-6 236	-970	6 414
Rahoituksen rahavirta yhteensä		-231	12 888	-2 146	11 537	6 055	-7 628
Laskelman mukainen likvidien varojen muutos, Fortum yhteensä		386	-499	672	-4 073	-3 682	1 064
Likvidit varat kauden alussa	13	4 156	4 165	3 919	7 592	7 592	3 638
Muuntoerot ja odotettavissa olevat luottotappiot likvideissä varoissa		10	-29	-39	118	7	-150
Likvidit varat kauden lopussa	13	4 552	3 638	4 552	3 638	3 919	4 552

1) Vuonna 2021 Fortum myönsi Uniperille 4 000 miljoonan euron osakslainan, josta 2 500 miljoonaa euroa nostettiin vuonna 2021 ja 1 500 miljoonaa euroa vuoden 2022 ensimmäisellä neljänneksellä. Joulukuussa 2022, kun Fortum myi Uniper-omistuksensa ja kauppa saatiin päätökseen, 4 000 miljoonan euron osakslainan maksettiin takaisin Fortumille.

2) Lopetettujen toimintojen investointien rahavirta vuonna 2023 sisältää Venäjään liittyvät rahavirrat vuoden 2023 ensimmäiseltä neljännekseltä vähennettynä 284 miljoonan euron likvideillä varoilla, jotka menetettiin Venäjän omaisuuden haltuunoton myötä. Uniperin osakkeista saatu vastike, 498 miljoonaa euroa, esitetään vuoden 2022 lopetettujen toimintojen rahavirrassa.

Rahavirtalaskelman lisätietoja

Ei-kassavaikutteiset sekä muut erät

Vuoden 2023 kahden ensimmäisen neljänneksen ei-kassavaikutteiset sekä muut erät 104 miljoonaa euroa (I-III/2022: 78) liittyvät pääasiassa realisoituneisiin valuuttakurssivoittoihin ja -tappioihin 188 miljoonaa euroa (I-III/2022: 187), päästöoikeuksiin liittyvien velkojen muutokseen -48 miljoonaa euroa (I-III/2022: 11) ja Solidiumin siltarahoituksesta maksettuihin luotonvarausprovisioon -39 miljoonaa euroa (I-III/2022: 0).

Käyttöpääoman muutos

milj. euroa	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Korottomien saamisten muutos, vähennys(+)/lisäys(-)	35	-122	777	421	-352	4
Vaihto-omaisuuden muutos, vähennys(+)/lisäys(-)	4	-8	110	-14	-182	-58
Korottomien velkojen muutos, vähennys(-)/lisäys(+)	14	-52	-395	-233	334	172
CF Yhteensä	54	-182	491	174	-200	117

Maksetut käyttöomaisuusinvestoinnit rahavirtalaskelmassa

milj. euroa	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Käyttöomaisuusinvestoinnit	153	139	453	314	467	606
Muutokset maksamattomissa investoinneissa, vähennys(+)/lisäys(-)	-1	-13	8	-9	16	34
Aktivoidut vieraan pääoman menot	-6	-1	-15	-3	-4	-17
CF Yhteensä	146	125	446	302	479	623

Hankitut osakkeet rahavirtalaskelmassa

Osakehankintojen nettovaikutus oli vuoden 2023 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana 42 miljoonaa euroa (I-III/2022: 23). Vuoden 2023 kolmannen neljänneksen aikana Fortum hankki ruotsalaisen sähköntoimittajan Telge Energi AB:n. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.1 Yrityshankinnat.

Myydyt osakkeet rahavirtalaskelmassa

milj. euroa	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Myydyt tytäryritysosakkeet pl. myytyjen yritysten rahavarat	1	65	1	1 069	1 070	2
Myydyt osakkuus- ja yhteisyritysosakkeet ja pääoman palautukset	0	86	0	86	86	0
Myydyt muut sijoitukset	0	0	3	1	0	3
CF Yhteensä	1	151	5	1 156	1 156	5

Vuoden 2023 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana ei ollut merkittäviä yritysmyyntejä. Vuoden 2022 aikana Fortum sai päätökseen 50 prosentin omistusosuutensa myynnin norjalaisesta kaukolämpöyhtiöstä Fortum Oslo Varme AS:sta, sähköautojen latauspalvelu Plugsurfin myynnin ja 30 prosentin omistusosuutensa myynnin julkisten latauspisteiden operaattori Recharge AS:sta. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.2 Yritysmyyntit.

Fortum sai 21.12.2022 Uniperin myynnin päätökseen. Osakkeista saatu vastike 498 miljoonaa euroa esitetään lopetettujen toimintojen rahavirrassa.

Rahoitusnettovelan muutokset

milj. euroa	Liite	I-III/2023	2022 oikaistu
Rahoitusnettovelka kauden alussa		1 084	789
Uniperin rahoitusnettovelka perustuen Uniperin osavuositiedotukseen		-	1 969
Sisäiset osakaslainat Uniperille ja OKG:lle		-	2 764
Hankintamenolaskelman vaikutusten peruuttaminen		-	-187
Uniperin kokonaisvaikutus rahoitusnettovelkaan kauden alussa		-	4 546
Rahoitusnettovelka kauden alussa ilman Uniperia		1 084	5 335
Venäjän vaikutus rahoitusnettovelkaan kauden alussa		43	296
Rahoitusnettovelka kauden alussa ilman Venäjää ja Uniperia		1 127	5 631
Nettorahavirta:			
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)		1 443	2 025
Ei-kassavaikutteiset sekä muut erät		104	157
Maksetut nettorahoituskulut ja saadut osingot		-65	-100
Maksetut tuloverot		-413	-164
Käyttöpääoman muutos		491	-200
Käyttöomaisuusinvestoinnit		-446	-479
Yrityshankinnat		-42	-29
Yritys- ja käyttöomaisuusmyynnit		7	1 159
Muutos korollisissa saamisissa		36	2 478
Osingonjako emoyhtiön omistajille		-413	-1 013
Osingonjako määräysvallattomille omistajille		0	-19
Muut rahoitustoiminnot		15	-168
Nettorahavirta, jatkuvat toiminnot ('-' rahoitusnettovelan kasvu)		717	3 647
Uniperin osakkeista saatu vastike		-	498
Muuntoerot ja muut muutokset ¹⁾		63	-359
Rahoitusnettovelka kauden lopussa ilman Venäjää	13	474	1 127

1) Vertailukauden lukuun sisältyy 210 miljoonan euron osakaslaina, jota Fortum Oslo Varmen myynnistä vuoden 2022 toisen neljänneksen aikana johtuen ei enää yhdistelty Fortum-konserniin.

Pääomariskien hallinta

Fortumin pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet ovat:

- Pitkän aikavälin rahoitusnettovelan ja vertailukelpoisen käyttökateen suhde 2,0–2,5
- Vuosina 2023–2025 hallittu kasvu puhtaassa energiassa. Investoinnit tällä ajanjaksolla ovat enintään noin 1,5 miljardia euroa
- Uusien investointien vähimmäistuottovaatimus on pääomakustannusten projektikohtainen painotettu keskiarvo (WACC) + 150–400 korkopistettä
- Osingonjakosuhte 60–90 % vertailukelpoisesta osakekohtaisesta tuloksesta

Vertailukelpoinen käyttökate on vaihtoehtoinen tunnusluku, ja sitä käytetään osatekijänä pääomarakenteen tavoitteen tunnusluvussa rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA).

S&P Global Ratings (S&P) vahvisti 9.3.2023 säilyttävänsä Fortumin luottoluokituksen ennallaan tasolla BBB ja muuttavansa näkymät negatiivisesta vakaaksi. Muutoksen taustalla on S&P:n oletus, jonka mukaan sähköhinnat pysyvät historiallisesti korkealla tasolla vuosina 2023 ja 2024, ja sen myötä Fortumin sähköntuotannon kassavirta säilyy vahvana, mutta on alttiina heilunnalle. S&P arvioi, että Fortumin vahva asema ja jo valmiiksi vähäpäästöinen tuotanto Pohjoismaissa tukevat yhtiön liiketoiminnan riskiprofiilia. S&P uskoo, että Fortumin tuloksen riippuvuus pohjoismaisesta sähköhinnasta pienenee pidemmällä tähtäimellä, kun yhtiö tukee teollisuusasiakkaita vähentämään hiilidioksidipäästöjään ja solmii erilaisia pitkäaikaisia sähköntoimitussopimuksia. Lisäksi S&P arvioi, että Fortumin taloudellinen tilanne on vahva ja joustava suhteessa riskeihin erittäin alhaisen velkaantumistasoon ja parantuneen likviditeetin ansiosta.

Fitch Ratings (Fitch) vahvisti 21.3.2023 säilyttävänsä Fortumin luottoluokituksen ennallaan tasolla BBB ja muuttavansa näkymät negatiivisesta vakaaksi. Fitchin mukaan Uniperista irtautumisella oli positiivinen vaikutus Fortumin luottoprofiiliin ja että yhtiö on sitoutunut ylläpitämään riittävää pääomarakennetta kohdentamalla investointeja valikoidusti ja asettamalla kannattavuuden kasvun edelle. Fitch arvioi, että Fortumin vahva perusta puhtaan energian tuotannossa tarjoaa yhtiölle hyvän aseman myös tulevaisuudessa.

Fortumin tavoitteena on ylläpitää luottoluokitustaan vähintään tasolla BBB, jotta yhtiö voi varmistaa taloudellisen joustavuuden ja rahoituksen hyvän saatavuuden.

Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)

milj. euroa	Liite	Jatkuvat toiminnot	
		2022	Edell. 12 kk
+ Korollinen vieras pääoma		7 785	5 918
- BS Likvidit varat		3 919	4 552
- Vakuusjärjestely		527	333
- BS Vakuussaaminen		2 607	672
+ BS Vakuusvelka		352	113
+/- Nettovakuusvelka/-saaminen		-2 255	-559
Rahoitusnettovelka	13	1 084	474
- Korollinen vieras pääoma, Venäjä		204	-
+ Likvidit varat, Venäjä		247	-
Rahoitusnettovelka ilman Venäjää		1 127	-
IS Liikevoitto		1 967	1 112
+ IS Poistot		415	363
Käyttökate		2 381	1 475
- IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät		-356	742
Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen käyttökate		2 025	2 218
Vertailukelpoinen käyttökate, Venäjä		411	-
Vertailukelpoinen käyttökate (esitetty kuten vuoden 2022 konsernitilinpäätöksessä)		2 436	-
Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate ilman Venäjää		0,6	0,2
Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate (esitetty kuten vuoden 2022 konsernitilinpäätöksessä)		0,4	-

Tunnuslukuja

Jatkuvat toiminnot

milj. euroa tai kuten merkitty	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Raportoitu						
IS Liikevaihto	1 220	1 890	4 853	5 367	7 774	7 260
IS Liikevoitto	251	901	1 286	2 141	1 967	1 112
IS Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-9	-14	-30	-126	-185	-89
IS Kauden voitto	187	726	1 102	1 657	2 084	1 529
IS Kauden voitto (määräysvallattomien omistajien osuuden jälkeen)	188	727	1 104	1 649	2 080	1 534
Tulos/osake (laimentamaton), euroa	0,21	0,82	1,23	1,86	2,34	1,71
CF Liiketoiminnan rahavirta	429	366	1 561	1 266	1 717	2 012
Käyttöomaisuus- ja bruttoinvestoinnit osakkeisiin	179	146	495	336	496	655
Käyttöomaisuusinvestoinnit	153	139	453	314	467	606

milj. euroa tai kuten merkitty	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Vertailukelpoinen						
Käyttökate (EBITDA)	318	454	1 443	1 251	2 025	2 218
IS Liikevoitto	226	354	1 186	942	1 611	1 855
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	9	10	-24	28	-40	-92
Kauden voitto (määräysvallattomien omistajien osuuden jälkeen)	204	279	833	706	1 076	1 203
Tulos/osake (laimentamaton), euroa	0,23	0,31	0,93	0,79	1,21	1,34

Jatkuvat ja lopetetut toiminnot (yhteensä)

Fortumin lyhennetty konsernin tuloslaskelma ja lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma sisältävät Russia-segmentin lopetettuina toimintoina vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä ja vuonna 2022, sekä Uniper-segmentin lopetettuina toimintoina vuonna 2022. Vuoden 2023 ensimmäisen neljänneksen ja vuoden 2022 vertailutiedot oikaistiin, koska Russia-segmentti luokiteltiin lopetetuiksi toiminnoiksi vuoden 2023 toisella neljänneksellä. Katso lisätietoja liitetiedoissa 1 Merkittävät laadintaperiaatteet, 2 Kriittiset tilinpäätösarviot ja -harkinnat sekä 6 Yrityshankinnat ja -myynnit ja lopetetut toiminnot.

milj. euroa tai kuten merkitty	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Raportoitu						
Kauden voitto (määräysvallattomien omistajien osuuden jälkeen)	188	6 099	-2 479	-1 809	-2 416	-3 087
Tulos/osake, euroa	0,21	6,86	-2,76	-2,04	-2,72	-3,45
Liiketoiminnan rahavirta	429	-8 120	1 670	-9 374	-8 767	2 278
Henkilöstön lukumäärä			5 393		7 712	
Vertailukelpoinen						
Kauden voitto (määräysvallattomien omistajien osuuden jälkeen)	204	-1 990	867	-1 204	-988	1 083
Tulos/osake, euroa	0,23	-2,24	0,97	-1,36	-1,11	1,21

milj. euroa tai kuten merkitty	Edelliset 12 kk	2022
Taloudellinen asema		
Rahoitusnettovelka kauden lopussa	474	1 084
Rahoitusnettovelka kauden lopussa ilman Venäjää	N/A	1 127
Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate ilman Venäjää	0,2	0,6
Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate (esitetty kuten vuoden 2022 konsernitilinpäätöksessä)	N/A	0,4

euroa tai kuten merkitty	30.9.2023	31.12.2022
Oma pääoma/osake, euroa	9,41	8,55
Osakkeiden lukumäärä keskimäärin, 1 000 osaketta	897 264	889 204
Laimennettu osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, 1 000 osaketta	897 264	889 204
Rekisteröityjen osakkeiden lukumäärä, 1 000 osaketta	897 264	897 264

Konsernin lyhennetyn osavuositiedon liitetiedot

1. Merkittävät laadintaperiaatteet

1.1 Laadintaperusta

Konsernin tilintarkastamaton lyhennetty osavuositiedot on laadittu EU:ssa käyttöönotettua kansainvälistä (IAS) 34 Osavuositiedot -standardia noudattaen. Osavuositiedosta tulee lukea yhdessä vuoden 2022 konsernitilinpäätöksen kanssa.

Osavuositiedoksessa esitetyt luvut on pyöristetty, joten yksittäisten esitettyjen lukujen yhteenlaskettu summa voi poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Fortumin liiketoiminnasta osa on kausiluonteista, minkä takia vertailukelpoinen liikevoitto on yleensä suurempi vuoden ensimmäisellä ja viimeisellä neljänneksellä. Otsikoissa "Edelliset 12 kk" kuvaa raportointitietoa edeltäviä 12 kuukauden lukuja.

Alla olevat symbolit kertovat, mitkä liitetiedon luvut täsmäävät tuloslaskelmaan, taseeseen ja rahavirtalaskelmaan.

IS = Tuloslaskelma
BS = Tase
CF = Rahavirta

1.2 Muutokset raportoinnissa

Raportoitavat segmentit

Fortum ilmoitti maaliskuussa 2023 uudistavansa liiketoimintarakenteensa. Vuoden 2023 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien liiketoimintayksiköt on luokiteltu IFRS:n mukaisesti seuraaviin raportoitaviin segmentteihin: Generation, Consumer Solutions ja Muut toiminnot. Vuoden 2022 segmenttikohtaiset vertailutiedot oikaistiin ja erillinen pörssitiedote oikaistuista vertailutiedoista julkaistiin 17.4.2023. Katso myös liitetieto 3 Tiedot segmenteittain.

Lopetetut toiminnot

Venäjä

Määräysvalta Fortumin Venäjän toimintoihin menetettiin 25.4.2023 Venäjän presidentin asetuksen nro 302 vuoksi, jonka nojalla viranomaiset voivat väliaikaisesti hallita tiettyjen ulkomaisten yhtiöiden omaisuutta Venäjällä, ja jota seurasi uuden ulkopuolisen toimitusjohtajan nimitys PAO Fortumille. Tämän vuoksi Fortumin Russia-segmentin konsolidointi päättyi vuoden 2023 toisella neljänneksellä ja se luokiteltiin lopetetuiksi toiminnoiksi IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot -standardin mukaisesti. Tiedot konsolidoinnin päättymisestä perustuvat 31.3.2023 taseeseen, koska Fortum ei ole saanut Russia-segmentin taloudellista tai ei-taloudellista tietoa vuoden 2023 ensimmäisen neljänneksen raportoinnin jälkeen.

Vuoden 2023 ensimmäisen neljänneksen ja vuoden 2022 vertailutiedot oikaistiin ja erillinen pörssitiedote oikaistuista vertailutiedoista julkaistiin 11.5.2023. Katso lisätietoja liitetiedoissa 2 Kriittiset tilinpäätösarvot ja -harkinnat ja 6.3 Lopetetut toiminnot.

Konsolidoinnin päättymisen vuoden 2023 toisella neljänneksellä johti 3,6 miljardin euron kertaluonteiseen kassavirtavaikutuksettomaan negatiiviseen erään. Kyseinen erä sisältää Russia-segmentin varojen 1,7 miljardin euron alaskirjauksen ja 1,9 miljardia euroa negatiivisia kumulatiivisia muuntoeroja, jotka oli aiemmin kirjattu omaan pääomaan. Nämä kumulatiiviset muuntoerot siirretään omasta pääomasta tuloslaskelmaan IFRS-vaatimusten mukaisesti konsolidoinnin päättyessä. Siirrolla ei ollut vaikutusta omaan pääomaan.

Uniper vuonna 2022

Lopetetut toiminnot sisältävät myös Fortumin entisen tytäryhtiön Uniper SE:n ja sen konserniyhtiöt vuoden 2022 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä. Fortum menetti määräysvallan Uniperista allekirjoittaessaan 21.9.2022 periaatesopimuksen Uniper SE:n osakkeiden myymisestä Saksan valtiolle. Uniperin konsolidointi päättyi 30.9.2022. Myynti saatiin päätökseen 21.12.2022.

Uniperin konsolidoinnin päättymisen yhteydessä 30.9.2022 Fortum kirjasi 28,0 miljardin euron kertaluonteisen, kassavirtavaikutuksettoman positiivisen erän. Summa koostuu Uniperin varojen, velkojen ja määräysvallattomien omistajien osuuden konsolidoinnin päättymisen nettovaikutuksesta sekä Uniperiin liittyvän liikearvon ja muiden hankinnan yhteydessä tehtyjen käyvän arvon oikaisujen kirjanpitoarvoista. Lisäksi summaan sisältyy tietyt aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjatut erät, lähinnä muuntoerot, jotka siirretään tuloslaskelmalle konsolidoinnin päättyessä. Katso myös liitetieto 6.3 Lopetetut toiminnot.

1.3 Vaihtoehtoiset tunnusluvut

ESMA:n vaihtoehtoisia tunnuslukuja koskevien ohjeiden (ESMA Guidelines on Alternative Performance Measures) mukaan vaihtoehtoisena tunnuslukuna (APM) pidetään taloudellista tunnuslukua, joka kuvaa mennyttä tai tulevaa tulosta, taloudellista asemaa tai rahavirtoja, ja joka on muu kuin sovellettavassa tilinpäätösnormistossa määritelty tai nimetty taloudellinen tunnusluku.

Fortum käyttää vaihtoehtoisia tunnuslukuja (APM), kuten vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoinen käyttökate, taloudellisessa tavoiteasetannassa ja ennustamisessa, segmenttien ja konsernin tuloskehityksen seurannassa sekä resurssien allokoinnissa osana konsernin liiketoiminnan johtamisprosessia. Liiketoimintojen tulosta ei voi vertailla eri raportointikausien välillä huomioimatta vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä ja siksi nämä erät eivät sisälly vertailukelpoiseen liikevoittoon eivätkä vertailukelpoiseen käyttökatteeseen. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät on esitetty erikseen konsernin tuloslaskelmalla liiketoiminnan läpinäkyvyyden ja lukujen vertailukelpoisuuden parantamiseksi eri kausien välillä.

Fortumin pitkän aikavälin taloudellinen tavoite pääomarakenteelle on rahoitusnettovelan ja vertailukelpoisen käyttökateen suhde (katso Pääomarakenteen hallinta ja liitetieto 20 Tunnuslukujen laskentakaavat ja täsmätykset).

Fortum otti käyttöön vuoden 2022 viimeisellä neljänneksellä lisäksi seuraavia vaihtoehtoisia tunnuslukuja (APM), joiden avulla voidaan paremmin vertailla Fortumin strategisten liiketoimintojen tuloksia: 'Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen käyttökate ilman Venäjää', 'Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen liikevoitto ilman Venäjää', 'Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen kauden voitto ilman Venäjää', 'Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen tulos/osake ilman Venäjää' ja 'Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate ilman Venäjää'. Venäjän konsolidoinnin päättymisen vuoksi vuoden 2023 toisella neljänneksellä näitä vaihtoehtoisia tunnuslukuja, lukuun ottamatta 'Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA) ilman Venäjää', ei enää esitetä.

Katso liitetiedot 4 Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoinen kauden voitto ja 20 Tunnuslukujen laskentakaavat ja täsmätykset.

1.4 Laadintaperiaatteet

Tässä osavuositiedotuksessa noudatetut laadintaperiaatteet ovat yhtenevät konsernitalinpäätöksessä 2022 noudatettujen periaatteiden kanssa. Standardimuutoksilla ja tulkinnoilla, jotka tulivat voimaan 1.1.2023, ei ollut merkittävää vaikutusta Fortumin konsernitalinpäätökseen.

1.5 Osavuositarkastuksessa käytetyt keskeisimmät valuuttakurssit

Kauden lopun valuuttakurssit perustuvat Euroopan keskuspankin julkaisemiin tilinpäätöshetken kursseihin. Keskimääräinen valuuttakurssi lasketaan Euroopan keskuspankin päivittäisten loppukurssien keskiarvona. Euroopan keskuspankki lopetti 2.3.2022 ruplan kurssin julkaisemisen. 2.3.2022 alkaen on käytetty markkinoiden klo 17.15 ltä-Euroopan aikaa julkaisemaa päivän spot-kurssia. Russia-segmentin konsolidoinnin päättymisen vuoksi ruplan kurssia ei enää esitetä vuoden 2023 toisesta neljänneksestä alkaen.

Keskeisimmät osavuositarkastuksessa käytetyt kurssit ovat:

Keskimääräinen valuuttakurssi	1-6/2023	1-6/2023	1-3/2023	1-12/2022	1-9/2022	1-6/2022	1-3/2022
Norja (NOK)	11,3483	11,3195	10,9901	10,1026	10,0070	9,9817	9,9247
Puola (PLN)	4,5820	4,6244	4,7081	4,6861	4,6724	4,6354	4,6230
Venäjä (RUB)	N/A	N/A	78,5649	73,6173	76,6455	85,0393	99,1783
Ruotsi (SEK)	11,4789	11,3329	11,2030	10,6296	10,5274	10,4796	10,4807

Kauden lopun valuuttakurssi	30.9.2023	30.6.2023	31.3.2023	31.12.2022	30.9.2022	30.6.2022	31.3.2022
Norja (NOK)	11,2535	11,7040	11,3940	10,5138	10,5838	10,3485	9,7110
Puola (PLN)	4,6283	4,4388	4,6700	4,6808	4,8483	4,6904	4,6531
Venäjä (RUB)	N/A	N/A	84,3190	77,8998	59,3288	56,4004	91,5833
Ruotsi (SEK)	11,5325	11,8055	11,2805	11,1218	10,8993	10,7300	10,3370

2. Kriittiset tilinpäätösarviot ja -harkinnat

Osavuositarkastuksen laatiminen edellyttää, että yhtiön johto tekee arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat raportoitujen varojen ja velkojen sekä tuottojen ja kulujen määriin. Toteutuneet erät saattavat olla erilaisia näihin arvioihin verrattuna. Tämän osavuositarkastuksen laatimisen yhteydessä johdon tekemät merkittävät konsernin laadintaperiaatteisiin ja keskeisimpiin epävarmuustekijöihin liittyneet arviot ovat samoja, joita sovellettiin konsernitilinpäätöksessä 2022.

Geopoliittiset epävarmuudet ja vaikutukset Venäjän toimintoihin

Fortumin tytäryhtiön PAO Fortumin (Fortum JSC) omaisuus otettiin hallintaan presidentin asetuksen nro 302 mukaisesti Venäjällä 25.4.2023. Asetuksen nojalla voidaan "väliaikaisesti" hallita tiettyjen ulkomaisten yhtiöiden omaisuutta. Hallintaanoton seurauksena yhtiö pakotettiin vaihtamaan toimitusjohtaja 26.4.2023 ja Venäjän viranomaiset ottivat haltuun Fortumin omistukset Venäjällä.

Asetus ja sitä seurannut uuden ulkopuolisen toimitusjohtajan pakkonimitys PAO Fortumille johti määräysvallan arviointiin IFRS 10 Konsernitilinpäätös -standardin vaatimusten mukaisesti. Arvioinnin perusteella Fortumin oikeudet eivät ole enää tosiasialliset, koska yhtiöllä ei enää käytännössä ole mahdollisuutta ohjata Venäjän toimintoja. Venäjän valtio pystyy käytännössä hyväksymään tai hylkäämään näihin toimintoihin liittyvät tärkeimmät päätökset. Näin ollen määräysvalta menetettiin 25.4.2023 ja Russia-segmentin konsolidointi päättyi vuoden 2023 toisella neljänneksellä. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.3 Lopetetut toiminnot.

3. Tiedot segmenteittäin

Fortum ilmoitti maaliskuussa 2023 uudistavansa liiketoimintarakenteensa. Vuoden 2023 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien uudet liiketoimintayksiköt ovat: Hydro Generation, Nuclear Generation, Renewables and Decarbonisation, Corporate Customers and Markets, Consumer Solutions ja Circular Solutions.

Liiketoimintayksiköt on luokiteltu IFRS:n mukaisesti seuraaviin raportoitaviin segmentteihin:

- Generation -segmentissä ovat Hydro Generation-, Nuclear Generation-, Corporate Customers and Markets- sekä Renewables and Decarbonisation -liiketoimintayksiköt.
- Consumer Solutions -segmentti sisältää Consumer Solutions -liiketoimintayksikön.
- Muut toiminnot -segmentissä ovat Circular Solutions -liiketoimintayksikkö, Innovation and Venturing -toiminnot, liiketoimintoja palvelevat konsernitoiminnot ja konsernijohto.

Vuoden 2022 segmenttikohtaiset vertailutiedot oikaistiin ja erillinen pörssitiedote oikaistuista vertailutiedoista julkaistiin 17.4.2023.

Russia-segmentti luokiteltiin lopetetuiksi toiminnoiksi vuoden 2023 toisella neljänneksellä. Vuoden 2023 ensimmäisen neljänneksen ja vuoden 2022 vertailutiedot oikaistiin ja erillinen pörssitiedote oikaistuista vertailutiedoista julkaistiin 11.5.2023. Katso lisätietoja liitetiedoissa 1 Merkittävät laadintaperiaatteet ja 6.3 Lopetetut toiminnot.

Vuosineljännes

milj. euroa	Liite	Generation ¹⁾		Consumer Solutions		Muut toiminnot		Jatkuvat toiminnot yhteensä	
		III/2023	III/2022 oikaistu	III/2023	III/2022	III/2023	III/2022 oikaistu	III/2023	III/2022 oikaistu
Tuloslaskelman tiedot segmenteittäin									
Sähkönmyynti ¹⁾		778	913	462	981	2	10	1 242	1 904
Lämmönmyynti		59	51	-	-	4	3	62	54
Kaasunmyynti		-	-	68	79	-	-	68	79
Jätteiden käsittelyn myynti		1	2	-	-	60	61	61	63
Muu myynti		9	57	33	34	73	81	116	172
Liikevaihto		847	1 023	563	1 094	138	155	1 548	2 272
Eliminoinnit		-51	220	-14	-8	-24	-26	-89	186
Nord Pool -netotus ²⁾								-239	-568
IS Ulkoinen liikevaihto		796	1 243	549	1 086	114	128	1 220	1 890
Vertailukelpoinen käyttökate		307	415	27	36	-16	3	318	454
IS Poistot		-45	-58	-17	-19	-31	-23	-92	-100
IS Vertailukelpoinen liikevoitto		262	357	10	17	-46	-20	226	354
Arvonlentumiset ja peruutukset		-	-	-	-	-	0	-	0
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät		0	0	0	0	1	138	1	138
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		11	67	13	342	0	-	24	409
Muut		0	-	-	-	0	-	0	-
IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4	11	67	13	342	1	138	25	547
IS Liikevoitto		273	424	23	359	-45	118	251	901
Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	4, 7	7	15	-	-	2	-5	9	10
IS Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	7	-11	-9	-	-	2	-5	-9	-14
Bruttoinvestoinnit / -divestoinnit segmenteittäin									
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	6	0	2	23	-	3	5	26	7
Investoinnit käyttöomaisuuteen		116	99	19	18	18	22	153	139
Osakkeiden bruttodivestoinnit	6	0	0	0	0	1	152	1	152

1) Sekä ulkoinen että sisäinen liikevaihto sisältää realisoituneiden suojausinstrumenttien vaikutukset. Vaikutus liikevaihtoon voi olla positiivinen tai negatiivinen riippuen keskimääräisen sopimushinnan ja realisoituneen spot-hinnan erotuksesta. Sähkönmyynti sisältää hyödyke johdannaisten realisoituneen tuloksen sopimuksista, joilla ei ollut IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa, mutta ovat operatiivisesti luokiteltu suojaukseksi.

2) Tuntiperusteiset myynnit ja ostot netotetaan konsernitasolla ja esitetään joko tuottona tai kuluna sen mukaan, onko Fortum tietynä hetkenä nettomyyjä vai -ostaja.

Vuoden alusta

milj. euroa	Liite	Generation ¹⁾		Consumer Solutions		Muut toiminnot		Jatkuvat toiminnot yhteensä	
		I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu
Tuloslaskelman tiedot segmenteittäin									
Sähkönmyynti ¹⁾		2 725	2 355	2 296	2 705	7	18	5 029	5 078
Lämmönmyynti		318	375	-	-	18	18	337	393
Kaasunmyynti		-	-	308	288	-	-	308	288
Jätteiden käsittelyn myynti		5	16	-	-	163	158	168	175
Muu myynti		32	102	92	126	212	233	337	460
Liikevaihto		3 081	2 848	2 697	3 118	401	428	6 179	6 394
Eliminoinnit		-336	468	-17	-27	-75	-74	-428	367
Nord Pool -netotus ²⁾								-898	-1 394
IS Ulkoinen liikevaihto		2 745	3 316	2 680	3 091	326	354	4 853	5 367
Vertailukelpoinen käyttökate		1 422	1 132	78	130	-57	-11	1 443	1 251
IS Poistot		-133	-186	-52	-57	-73	-66	-258	-309
IS Vertailukelpoinen liikevoitto		1 289	946	27	73	-130	-77	1 186	942
Arvon alentumiset ja peruutukset		-	-	-	-	-	0	-	0
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät		1	644	0	0	1	136	2	780
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		391	-271	-301	699	0	-	91	428
Muut		8	1	-	-	0	-10	8	-8
IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4	400	374	-301	699	1	126	101	1 199
IS Liikevoitto		1 689	1 320	-274	772	-129	49	1 286	2 141
Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	4, 7	-24	34	-	-	1	-7	-24	28
IS Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	7	-30	-120	-	-	1	-7	-30	-126
Bruttoinvestoinnit / -divestoinnit segmenteittäin									
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	6	4	2	23	-	16	20	43	22
Investoinnit käyttöomaisuuteen		338	207	58	51	56	58	453	314
Osakkeiden bruttodivestoinnit	6	0	1 208	0	0	4	152	4	1 360

- 1) Sekä ulkoinen että sisäinen liikevaihto sisältää realisoituneiden suojausinstrumenttien vaikutukset. Vaikutus liikevaihtoon voi olla positiivinen tai negatiivinen riippuen keskimääräisen sopimushinnan ja realisoituneen spot-hinnan erotuksesta. Sähkönmyynti sisältää hyödykejohdannaisten realisoituneen tuloksen sopimuksista, joilla ei ollut IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa, mutta ovat operatiivisesti luokiteltu suojaukseksi.
- 2) Tuntiperusteiset myynnit ja ostot netotetaan konsernitasolla ja esitetään joko tuottona tai kuluna sen mukaan, onko Fortum tietyssä hetkenä nettomyyjä vai -ostaja.

Edelliset 12 kk

milj. euroa	Generation ¹⁾		Consumer Solutions		Muut toiminnot		Jatkuvat toiminnot yhteensä	
	Liite	2022 oikaistu	Edell. 12 kk	2022 Edell. 12 kk	2022 oikaistu	Edell. 12 kk	2022 oikaistu	
Tuloslaskelman tiedot segmenteittäin								
Sähkönmyynti ¹⁾	4 173	3 802	3 617	4 026	13	24	7 803	7 852
Lämmönmyynti	443	499	-	-	28	28	471	527
Kaasunmyynti	-	-	412	392	-	-	412	392
Jätteiden käsittelyn myynti	8	19	-	-	224	219	231	238
Muu myynti	75	144	127	161	297	318	499	623
Liikevaihto	4 698	4 465	4 157	4 578	562	589	9 417	9 632
Eliminoinnit	-220	585	-20	-30	-102	-101	-342	454
Nord Pool -netotus ²⁾							-1 815	-2 312
IS Ulkoinen liikevaihto	4 478	5 049	4 137	4 549	460	488	7 260	7 774
Vertailukelpoinen käyttökate	2 165	1 876	122	173	-69	-23	2 218	2 025
IS Poistot	-194	-247	-70	-75	-99	-92	-363	-415
IS Vertailukelpoinen liikevoitto	1 971	1 629	51	97	-168	-116	1 855	1 611
Arvonalentumiset ja peruutukset	-	-	-	-	0	0	0	0
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät	5	648	0	0	1	137	6	785
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset	532	-130	-1 246	-246	0	-	-713	-376
Muut	-12	-19	-	-	-23	-33	-35	-52
IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4 525	499	-1 246	-246	-22	103	-742	356
IS Liikevoitto	2 497	2 128	-1 195	-149	-190	-13	1 112	1 967
Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	4, 7	-92	-34	-	0	-7	-92	-40
IS Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	7	-89	-178	-	0	-7	-89	-185
Bruttoinvestoinnit / -divestoinnit segmenteittäin								
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	6	4	2	23	0	22	26	29
Investoinnit käyttöomaisuuteen		444	314	79	71	83	85	606
Osakkeiden bruttodivestoinnit	6	5	1 212	0	0	4	152	8

- 1) Sekä ulkoinen että sisäinen liikevaihto sisältää realisoituneiden suojausinstrumenttien vaikutukset. Vaikutus liikevaihtoon voi olla positiivinen tai negatiivinen riippuen keskimääräisen sopimushinnan ja realisoituneen spot-hinnan erotuksesta. Sähkönmyynti sisältää hyödyke johdannaisten realisoituneen tuloksen sopimuksista, joilla ei ollut IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa, mutta ovat operatiivisesti luokiteltu suojaukseksi.
- 2) Tuntiperusteiset myynnit ja ostot netotetaan konsernitason ja esitetään joko tuottona tai kuluna sen mukaan, onko Fortum tietynä hetkenä nettomyyjä vai -ostaja.

Varat ja velat segmentteittäin

milj. euroa	Liite	Generation		Consumer Solutions		Muut toiminnot		Yhteensä	Russia	Yhteensä
		31.12.2022		31.12.2022		31.12.2022				
		30.9.2023	oikaistu	30.9.2023	31.12.2022	30.9.2023	oikaistu			
Korottomat varat		6 459	6 599	895	1 801	1 069	1 073	8 424	1 614	11 087
BS Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	7	964	987	-	-	57	51	1 021	211	1 249
Eliminoinnit								-97		-332
Segmenttien varat yhteensä		7 424	7 585	895	1 801	1 126	1 124	9 348	1 825	12 004
Korolliset saamiset	12							963		1 284
BS Laskennalliset verosaamiset								987		933
Muut varat								2 991		5 502
BS Likvidit varat								4 552		3 919
BS Varat yhteensä								18 842		23 642
Segmenttien velat		408	988	358	436	282	350	1 048	134	1 908
Eliminoinnit								-97		-332
Segmenttien velat yhteensä								951		1 576
BS Laskennalliset verovelat								554		152
Muu vieras pääoma								2 917		6 392
Sijoitettuun pääomaan sisältyvä vieras pääoma								4 422		8 120
Korollinen vieras pääoma	13							5 918		7 785
BS Oma pääoma								8 501		7 737
BS Oma pääoma ja vieras pääoma yhteensä								18 842		23 642
Henkilöstön lukumäärä		1 791	1 660	1 315	1 179	2 287	2 149	5 393	2 724	7 712

Vertailukelpoinen liikevoitto sisältäen vertailukelpoisen osuuden osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta sekä vertailukelpoinen sidottu pääoman tuotto

milj. euroa	Liite	Generation		Consumer Solutions	
		Edelliset 12 kk	31.12.2022 oikaistu	Edelliset 12 kk	31.12.2022
Vertailukelpoinen liikevoitto		1 971	1 629	51	97
Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	4, 7	-92	-34	-	-
Vertailukelpoinen liikevoitto sisältäen osuuden osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta		1 879	1 595	51	97
Segmenttien varat kauden lopussa		7 424	7 585	895	1 801
Segmenttien velat kauden lopussa		408	988	358	436
Vertailukelpoinen sidottu pääoma		7 016	6 597	537	1 365
Vertailukelpoinen sidottu pääoma keskimäärin ¹⁾		6 816	6 873	887	1 068
Vertailukelpoinen sidottu pääoman tuotto, %		27,6	23,2	5,8	9,1

1) Keskimääräinen sidottu pääoma on laskettu käyttäen vuoden alun ja jokaisen vuosineljänneksen lopun arvoja.

4. Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoinen kauden voitto

4.1 Liikevoiton täsmäytys vertailukelpoiseen liikevoittoon

Vuosineljännes

milj. euroa	Oikaisematon		Arvon- alentumiset ja peruutukset		Myyntivoitot ja saman- kaltaiset erät		Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		Muut		Raportoitu	
	III/2022		III/2022		III/2022		III/2022		III/2022		III/2022	
	III/2023	oikaistu	III/2023	oikaistu	III/2023	oikaistu	III/2023	oikaistu	III/2023	oikaistu	III/2023	oikaistu
Liikevaihto	1 223	1 862	-	-	-	-	-3	28	-	-	1 220	1 890
Muut tuotot	18	246	-	-	-1	-138	-8	-95	0	-	8	13
Materiaalit ja palvelut	-626	-1 172	-	-	-	-	-39	-61	0	-	-665	-1 234
Henkilöstökulut	-105	-101	-	-	-	-	-	-	-	-	-105	-101
Poistot	-92	-100	-	0	-	-	-	-	-	-	-92	-100
Muut kulut	-166	166	-	-	-	-	26	-281	-	-	-141	-114
IS Vertailukelpoinen liikevoitto				0	-1	-138	-24	-409	0	-	226	354
IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät				0	1	138	24	409	0	-	25	547
IS Liikevoitto	251	901									251	901

Vuoden alusta

milj. euroa	Oikaisematon		Arvon- alentumiset ja peruutukset		Myyntivoitot ja saman- kaltaiset erät		Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		Muut		Raportoitu	
	I-III/2022		I-III/2022		I-III/2022		I-III/2022		I-III/2022		I-III/2022	
	I-III/2023	oikaistu	I-III/2023	oikaistu	I-III/2023	oikaistu	I-III/2023	oikaistu	I-III/2023	oikaistu	I-III/2023	oikaistu
Liikevaihto	4 854	5 390	-	-	-	-	-1	-24	-	-	4 853	5 367
Muut tuotot	414	542	-	-	-2	-780	-390	295	0	-1	22	55
Materiaalit ja palvelut	-2 568	-3 366	-	-	-	-	-126	-119	-8	-	-2 702	-3 485
Henkilöstökulut	-316	-319	-	-	-	-	-	-	-	-	-316	-319
Poistot	-258	-309	-	0	-	-	-	-	-	-	-258	-309
Muut kulut	-840	202	-	-	-	-	427	-580	-	10	-414	-368
IS Vertailukelpoinen liikevoitto				0	-2	-780	-91	-428	-8	8	1 186	942
IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät				0	2	780	91	428	8	-8	101	1 199
IS Liikevoitto	1 286	2 141									1 286	2 141

Edelliset 12 kk

milj. euroa	Oikaisematon		Arvon- alentumiset ja peruutukset		Myyntivoitot ja saman- kaltaiset erät		Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		Muut		Raportoitu	
	Edelliset 12 kk	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk	2022 oikaistu
Liikevaihto	7 261	7 797	-	-	-	-	0	-23	-	-	7 260	7 774
Muut tuotot	579	707	-	-	-6	-785	-532	153	0	-1	41	74
Materiaalit ja palvelut	-4 281	-5 079	-	-	-	-	199	206	12	20	-4 070	-4 853
Henkilöstökulut	-429	-432	-	-	-	-	-	-	-	-	-429	-432
Poistot	-363	-415	0	0	-	-	-	-	-	-	-363	-415
Muut kulut	-1 655	-612	-	-	-	-	1 046	40	24	33	-585	-538
IS Vertailukelpoinen liikevoitto			0	0	-6	-785	713	376	35	52	1 855	1 611
IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät			0	0	6	785	-713	-376	-35	-52	-742	356
IS Liikevoitto	1 112	1 967									1 112	1 967

Arvon alentumiset ja peruutukset

Arvon alentumiset oikaistaan poistoista ja arvonalentumisista ja esitetään vertailukelpoisuuteen vaikuttavissa erissä. Vuoden 2023 ensimmäisen neljänneksen ja vuoden 2022 vertailutiedot oikaistiin, koska Russia-segmentti luokiteltiin lopetetuksi toiminnoksi vuoden 2023 toisella neljänneksellä. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.3 Lopetetut toiminnot.

Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät

Vuoden 2022 myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät sisälsivät 638 miljoonan euron myyntivoiton 50 prosentin omistussuuden myynnistä norjalaisesta kaukolämpöyhtiöstä Fortum Oslo Varme AS:sta, 77 miljoonan euron myyntivoiton 30 prosentin omistussuuden myynnistä julkisten latauspisteiden operaattori Recharge AS:sta ja 61 miljoonan euron myyntivoiton sähköautojen latauspalvelu Plugsurfin myynnistä (katso liitetieto 6.2 Yritysmyyntit).

Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset

Käyvän arvon muutokset johdannaisista, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, ja jotka suojaavat tulevaisuuden kassavirtoja, oikaistaan muista tuotoista ja muista kuluista ja esitetään vertailukelpoisuuteen vaikuttavissa erissä. Johdannaisina käsiteltävien fyysisten sopimusten selvittämisen vaikutukset oikaistaan myyntiin sekä materiaaleihin ja palveluihin, jotta erät kuvaisivat näiden sopimusten osalta niiden sopimusperusteista myynti- tai hankintahintaa, eikä vastaavaa markkinahintaa toimitushetkellä.

4.2 Vertailukelpoisen liikevoiton täsmäytys vertailukelpoiseen kauden voittoon

milj. euroa	Liite	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edell. 12 kk
IS Liikevoitto		251	901	1 286	2 141	1 967	1 112
IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4.1	-25	-547	-101	-1 199	-356	742
IS Vertailukelpoinen liikevoitto		226	354	1 186	942	1 611	1 855
IS Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta		-9	-14	-30	-126	-185	-89
Oikaisut osuuteen osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	7	18	24	6	154	145	-3
Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta		9	10	-24	28	-40	-92
IS Rahoituskulut - netto		-17	-3	-162	-100	-218	-280
Rahoituskuluihin - netto liittyvät oikaisut	8	2	-6	32	39	48	41
Vertailukelpoiset rahoituskulut - netto		-15	-9	-130	-61	-170	-238
Vertailukelpoinen voitto ennen tuloveroja		219	354	1 032	908	1 400	1 524
IS Tuloverot		-38	-156	7	-257	520	785
Tuloveroihin liittyvät oikaisut		22	81	-209	69	-836	-1 113
Vertailukelpoiset tuloverot		-16	-75	-202	-188	-316	-329
IS Määräysvallattomat omistajat		1	1	1	-8	-4	5
Määräysvallattomiin omistajiin liittyvät oikaisut		-1	-1	1	-6	-5	2
Vertailukelpoinen määräysvallattomat omistajat		0	0	2	-14	-9	8
Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen kauden voitto		204	279	833	706	1 076	1 203
Lopetettujen toimintojen vertailukelpoinen kauden voitto	6.3	-	-2 269	34	-1 910	-2 064	-120
Vertailukelpoinen kauden voitto, Fortum yhteensä		204	-1 990	867	-1 204	-988	1 083
Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen tulos/osake, euroa	20	0,23	0,31	0,93	0,79	1,21	1,34
Lopetettujen toimintojen vertailukelpoinen tulos/osake, euroa	20	-	-2,55	0,04	-2,15	-2,32	-0,13
Vertailukelpoinen tulos/osake, Fortum yhteensä, euroa	20	0,23	-2,24	0,97	-1,36	-1,11	1,21

Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta

Osuutta osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oikaistaan merkittäväillä erillä (vastaavasti kuin vertailukelpoista kauden voittoja määrittäessä tehdyt oikaisut).

Vertailukelpoiset rahoituskulut - netto

Rahoituskuluja – netto oikaistaan esimerkiksi muut rahoituserät – nettoon kirjatulla ydinjätehuoltoon liittyvillä erillä, rahoituserien käypien arvojen muutoksilla, sekä rahoituserien arvonalentumisilla ja aiemmin kirjattujen arvonalentumisten peruutuksilla.

Vertailukelpoiset tuloverot

Tuloveroja oikaistaan vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien, rahoituskuluihin – netto liittyvien oikaisujen, verokannan muutosten ja muiden kertaluonteisten oikaisujen verovaikutuksilla. Tuloveroihin liittyvät oikaisut vuoden 2023 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana sisältää 224 miljoonaa euroa kertaluonteisia verovaikutuksia, jotka kirjattiin pääasiassa Irlannissa ja Alankomaissa Venäjän toimintojen omistusten alaskirjausten vuoksi. Vuoden 2022 tulovero-oikaisu sisälsi Irlannissa kirjatun 746 miljoonan euron kertaluonteisen verovaikutuksen, joka oli pääosin seurausta Uniperin myynnistä.

Katso myös liitetieto 20 Tunnuslukujen laskentakaavat ja täsmäytykset.

5. Rahoitusriskien hallinta

Riskienhallinnan nykyiset tavoitteet ja periaatteet on esitetty vuoden 2022 konsernitilinpäätöksessä.

Käypien arvojen hierarkiatasot

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit on esitetty seuraavien käyvän arvon määrittämiseen perustuvien hierarkiatasojen mukaisesti:

Taso 1: täysin samanlaisten varojen tai velkojen noteeratut (oikaisemattomat) hinnat toimivilla markkinoilla;

Taso 2: muut tiedot kuin tasoon 1 sisältyvät noteeratut hinnat, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle on havainnoitavissa joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina);

Taso 3: omaisuuserää tai velkaa koskevat tiedot, jotka eivät perustu todettavissa olevaan markkinatietoon (ei havainnoitavissa olevat tiedot).

Katso myös laadintaperiaatteet konsernitilinpäätöksen 2022 liitetiedossa 15 Rahoitusvarat ja -velat käypään arvoon.

Rahoitusvarat

milj. euroa	Taso 1		Taso 2		Taso 3		Netotus ¹⁾		Yhteensä	
	30.9.2023	31.12.2022	30.9.2023	31.12.2022	30.9.2023	31.12.2022	30.9.2023	31.12.2022	30.9.2023	31.12.2022
Pitkäaikaisissa varoissa										
Muut sijoitukset ²⁾					119	543			119	543
Johdannaisinstrumentit										
Hyödykejohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			96	54					96	54
Ei sovelleta suojauslaskentaa	34	85	19	58	6	57	-6	-30	52	170
Korko- ja valuuttajohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			113	116					113	116
Ei sovelleta suojauslaskentaa			4	3					4	3
Korolliset saamiset						31			-	31
Yhteensä pitkäaikaisissa varoissa	34	85	231	231	124	631	-6	-30	384	917
Lyhytaikaisissa varoissa										
Johdannaisinstrumentit										
Hyödykejohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa	207	781	537	542			-94	-546	650	777
Ei sovelleta suojauslaskentaa	303	1 129	121	252	0	9	-225	-796	200	594
Korko- ja valuuttajohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			14	23					14	23
Ei sovelleta suojauslaskentaa			53	92					53	92
Korolliset saamiset ³⁾	333	527				7			333	535
Yhteensä lyhytaikaisissa varoissa	843	2 437	726	909	0	16	-319	-1 342	1 251	2 021
Yhteensä rahoitusvaroissa	877	2 522	957	1 140	125	648	-324	-1 372	1 635	2 938

1) Saamiset ja velat netotetaan standardimuotoisista, hyödykepörsseissä tehdyistä ja samaan aikaan toimitettavista sähkö- ja muista hyödykejohdannaisista.

2) Muut sijoitukset koostuvat pääosin listaamattomien yhtiöiden osakkeista. Vertailukauden 31.12.2022 luvussa on lisäksi mukana Venäjällä sijaitseva 1,3 GW:n tuulivoimaprojektifolio.

3) Korolliset saamiset, Taso 1, sisältää vakuusjärjestelyn, joka kattaa kaupankäynnin vakuusvaateita. Katso myös liitetiedot 12 Korolliset saamiset ja 13 Korollinen nettovelka.

Rahoitusvelat

milj. euroa	Taso 1		Taso 2		Taso 3		Netotus ¹⁾		Yhteensä	
	30.9.2023	31.12.2022	30.9.2023	31.12.2022	30.9.2023	31.12.2022	30.9.2023	31.12.2022	30.9.2023	31.12.2022
Pitkäaikaisissa veloissa										
Korolliset velat ²⁾			945	580					945	580
Johdannaisinstrumentit										
Hyödykejohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa	15		76	390					92	390
Ei sovelleta suojauslaskentaa	10	38	50	234	19	4	-6	-30	74	246
Korko- ja valuuttajohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			138	121					138	121
Ei sovelleta suojauslaskentaa			1	0					1	0
Yhteensä pitkäaikaisissa veloissa	25	38	1 210	1 324	19	4	-6	-30	1 249	1 336
Lyhytaikaisissa veloissa										
Korolliset velat			382	527					382	527
Johdannaisinstrumentit										
Hyödykejohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa	709	2 672	138	1 240			-94	-546	753	3 366
Ei sovelleta suojauslaskentaa	260	883	62	465	6	1	-225	-796	103	553
Korko- ja valuuttajohdannaiset										
Sovelletaan suojauslaskentaa			6	3					6	3
Ei sovelleta suojauslaskentaa			84	51					84	51
Yhteensä lyhytaikaisissa veloissa	969	3 555	672	2 286	6	1	-319	-1 342	1 328	4 500
Yhteensä rahoitusveloissa	994	3 593	1 881	3 610	25	5	-324	-1 372	2 577	5 836

- 1) Saamiset ja velat netotetaan standardimuotoisista, hyödykepörsseissä tehdyistä ja samaan aikaan toimitettavista sähkö- ja muista hyödykejohdannaisista.
2) Osuus joukkovelkakirjalainoista, joihin sovelletaan käyvän arvon suojauslaskentaa.

Syyskuun 2023 lopussa hyödykejohdannaisien käypä arvo nettona oli -22 miljoonaa euroa, josta varoja 999 miljoonaa euroa ja velkoja 1 021 miljoonaa euroa (-2 960 miljoonaa euroa 31.12.2022, josta varoja 1 594 miljoonaa euroa ja velkoja 4 554 miljoonaa euroa). Nettoarvon muutos joulukuusta 2022 johtui pääasiassa laskeneista hyödykehinnnoista.

Korko- ja valuuttajohdannaisien käypä arvo on nettona -45 miljoonaa euroa, josta varoja 184 miljoonaa euroa ja velkoja 228 miljoonaa euroa. Fortumilla on käteisvakuuksia perustuen vakuussopimuksiin, joita Fortumilla on joidenkin vastapuolten kanssa. Syyskuun 2023 lopussa Fortum oli saanut 43 miljoonaa euroa näistä vakuussopimuksista. Saatu raha on kirjattu likvideihin varoihin ja lyhytaikaisiin velkoihin.

Lisätietoja johdannaisinstrumenteista on liitetiedoissa 4 Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoinen kauden voitto. Lisätietoja korollisista saamisista ja veloista on liitetiedoissa 12 Korolliset saamiset ja 13 Korollinen nettovelka sekä liitetiedossa 16 Pantatut varat ja vastuut.

Siirtoja tasoon 3 tai tasosta 3 ei ollut. Voitot ja tappiot tason 3 eristä on konsernin tuloslaskelmassa esitetty pääosin vertailukelpoisuuteen vaikuttavissa erissä. Lisätietoja on liitetiedossa 4 Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoinen kauden voitto.

Muutokset käypien arvojen hierarkiatasossa 3

	1.1.2023	Ostot	Selvitykset	Voitot / tappiot tuloslaskelmassa	Tytäryhtiöiden konsolidoinnin päättyminen ¹⁾	30.9.2023
Taseessa, netto						
Muut sijoitukset	543	11		-31	-404	119
Hyödykejohdannaiset, käyvät arvot	61		-5	-75		-20
Korolliset saamiset	39		-4	-5	-29	0
Yhteensä taseessa, netto	643	11	-9	-112	-433	100

- 1) Venäjän toimintojen konsolidoinnin päättyminen vuoden 2023 toisella neljänneksellä. Lisätietoja liitetiedossa 6.3 Lopetetut toiminnot.

6. Yrityshankinnat ja -myynnit ja lopetetut toiminnot

6.1 Yrityshankinnat

milj. euroa	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Hankitut tytäryhtiöosakkeet (brutto)	23	0	23	0	0	22
Hankitut osakkuus- ja yhteisyritysosakkeet (brutto)	3	3	9	7	10	12
Hankitut muut osakkeet (brutto)	1	4	11	16	19	14
Yhteensä	26	7	43	22	29	49

Fortum hankki 31.8.2023 ruotsalaisen sähkötoimittajan Telge Energi AB:n koko osakekannan Telge AB:lta. Velaton kokonaiskauppahinta oli noin 450 miljoonaa Ruotsin kruunua (39 milj. euroa). Alustava kauppahinta, josta on vähennetty hankitut käteisvarat ja muut oikaisut, oli 23 miljoonaa euroa. Telge Energi AB on osa Consumer Solutions -segmenttiä.

6.2 Yritysmyyntit

milj. euroa	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Myydyt tytäryhtiöosakkeet (brutto)	1	66	1	1 274	1 279	5
Myydyt osakkuus- ja yhteisyritysosakkeet (brutto)	-	86	0	86	86	0
Myydyt muut sijoitukset (brutto)	0	0	3	0	0	3
Yhteensä	1	152	4	1 360	1 365	8

Yritysmyyntit vuoden 2023 aikana

Vuoden 2023 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana ei ollut merkittäviä yritysmyyntejä.

Yritysmyyntit vuoden 2022 aikana

Fortum, Saksan hallitus ja Uniper allekirjoittivat periaatesopimuksen 21.9.2022, joka mahdollisti Saksan valtiolle Uniperin haltuunoton, ja Uniperin konsolidointi päättyi. Myynti saatiin päätökseen 21.12.2022 ja Fortum sai osakkeista 498 miljoonan euron vastikkeen ja Uniper maksoi takaisin Fortumin myöntämän 4 miljardin euron osakaslainan. Osakkeista saatu vastike esitetään lopetettujen toimintojen rahavirrassa vuoden 2022 viimeisellä neljänneksellä. Katso lisätietoja liitetiedossa 6.3 Lopetetut toiminnot.

Fortum ilmoitti 1.9.2022 saaneensa päätökseen sähköautojen latauspalvelu Plugsurfin myynnin Fleetcor Technologiesille, joka on maailman johtavia yritysten maksutapahtumiin erikoistuneita yrityksiä. Velaton kauppahinta oli noin 75 miljoonaa euroa, ja Fortum kirjasi kaupasta 61 miljoonan euron verottoman myyntivoiton Muut toiminnot -segmentin vuoden 2022 kolmannen neljänneksen tulokseen.

Fortum sai 18.8.2022 päätökseen 30 %:n omistuksensa myynnin sähköajoneuvojen julkisten latauspisteiden operaattori Recharge AS:sta Infracapitalille. Infracapital on osa sijoitusyhtiö M&G:tä ja vastaa sen pääomasijoituksista infrastruktuuriin. Kauppahinta oli noin 85 miljoonaa euroa, ja Fortum kirjasi Muut toiminnot -segmentin vuoden 2022 kolmannen neljänneksen tulokseen 77 miljoonan euron verottoman myyntivoiton.

Fortum ilmoitti 19.5.2022 saaneensa päätökseen 50 prosentin omistusosuutensa myynnin norjalaisesta kaukolämpöyhtiöstä Fortum Oslo Varme AS:sta sijoittajaryhmälle, johon kuuluvat Hafslund Eco, Infranode ja HitecVision. Kaupan velaton kokonaisarvo oli noin 1 miljardi euroa. Kaupan myötä Oslon kaupungin myöntämää 210 miljoonan euron osakaslainaa ei enää yhdistelty Fortum-konserniin. Fortum kirjasi kaupasta Generation-segmentin vuoden 2022 toisen neljänneksen tulokseen 638 miljoonan euron verottoman myyntivoiton. Fortum Oslo Varme AS oli osa City Solutions -segmenttiä vuonna 2022 (katso lisätietoja liitetiedossa 3 Tiedot segmenteittain).

Rajasthanin myynnin toinen vaihe saatiin päätökseen toukokuussa 2022 ja Generation-segmentin (aiemmin City Solutions -segmentin) vuoden 2022 toisen neljänneksen vertailukelpoiseen liikevoittoon kirjattiin 5 miljoonan euron veroton myyntivoitto.

6.3 Lopetettujen toiminnot

Russia-segmentti luokiteltiin lopetetuiksi toiminnoiksi vuoden 2023 toisella neljänneksellä ja Uniper-segmentti luokiteltiin lopetetuiksi toiminnoiksi vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä. Katso lisätietoa liitetiedossa 1 Merkittävät laadintaperiaatteet. Lopetettujen toimintojen tulos- ja rahavirtatiedot esitetään 31.3.2023 asti Russia-segmentille ja 30.9.2022 asti Uniper-segmentille.

Taloudellinen tulos

Lopetettujen toimintojen tulos esitetään yhdellä rivillä konsernin tuloslaskelmassa. Seuraavassa taulukossa on esitetty tuloslaskelmatietojen erittely lopetettujen toimintojen osalta. Lopetettujen toiminnot sisältävät Russia-segmentin vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä ja vuonna 2022 sekä Uniper-segmentin vuoden 2022 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä. Sisäisten myyntien ja ostojen eliminointien vaikutukset on sisällytetty lopetettuihin toimintoihin. Nettorahoituskulut perustuvat yksittäisten yhtiöiden historiallisiin rahoituskustannuksiin.

milj. euroa	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Liikevaihto	-	50 315	287	128 798	129 126	616
Muut tuotot	-	10 752	6	22 525	22 535	15
Materiaalit ja palvelut	-	-53 953	-148	-132 616	-132 778	-310
Henkilöstökulut	-	-242	-20	-759	-781	-42
Poistot	-	-207	-23	-679	-724	-68
Muut kulut	-	-10 775	-15	-21 831	-21 865	-50
Vertailukelpoinen liikevoitto	-	-4 110	86	-4 562	-4 487	162
Konsolidoinnin päättymisen vaikutus	-	27 966	-3 608	27 966	27 966	-3 608
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-	-27 671	0	-40 016	-40 570	-554
Liikevoitto	-	-3 815	-3 521	-16 612	-17 091	-4 000
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-	-10	26	-136	-372	-210
Rahoituskulut - netto	-	-206	-88	-536	-1 028	-581
Voitto ennen tuloveroja	-	-4 031	-3 584	-17 283	-18 491	-4 792
Tuloverot	-	3 814	2	5 947	6 117	172
Kauden voitto lopetetuista toiminnoista	-	-216	-3 582	-11 336	-12 374	-4 620
Jakautuminen:						
Emoyhtiön omistajille	-	5 372	-3 583	-3 458	-4 496	-4 621
Määräysvallattomille omistajille ¹⁾	-	-5 589	1	-7 878	-7 878	1
Lopetettujen toimintojen tulos/osake, euroa	-	6,05	-3,99	-3,89	-5,07	-5,16
Lopetettujen toimintojen vertailukelpoinen kauden voitto	-	-2 269	34	-1 910	-2 064	-120
Lopetettujen toimintojen vertailukelpoinen tulos/osake, euroa	-	-2,55	0,04	-2,15	-2,32	-0,13

1) Konsolidoinnin päättymisen vaikutus -erästä ei lasketa määräysvallattomien omistajien osuutta, koska konsolidoinnin päättymisen vaikutus lasketaan Fortumin osuudesta Venäjän ja Uniperin nettovarallisuuteen.

Venäjän ja Uniperin konsolidoinnin päättymisen vaikutus

Venäjä

Venäjän toimintojen konsolidoinnin päättymisen vuoden 2023 toisella neljänneksellä johti 3,6 miljardin euron kertaluonteiseen kassavirtavaikutuksettomaan negatiiviseen erään. Kyseinen erä sisältää Russia-segmentin varojen 1,7 miljardin euron alaskirjauksen ja 1,9 miljardia euroa negatiivisia kumulatiivisia muuntoeroja, jotka oli aiemmin kirjattu omaan pääomaan. Nämä kumulatiiviset muuntoerot siirretään omasta pääomasta tuloslaskelmaan IFRS-vaatimusten mukaisesti konsolidoinnin päättyessä. Siirrolla ei ollut vaikutusta omaan pääomaan.

Tiedot konsolidoinnin päättymisestä perustuvat 31.3.2023 taseeseen, koska Fortum ei ole saanut Russia-segmentin taloudellista tai ei-taloudellista tietoa vuoden 2023 ensimmäisen neljänneksen raportoinnin jälkeen.

milj. euroa	31.3.2023
Aineettomat hyödykkeet	18
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja käyttöoikeusomaisuuserät	896
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	221
Korolliset saamiset	33
Muut pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset	594
Likvidit varat	284
Määräysvallattomat omistajat	-22
Korollinen vieras pääoma	-178
Muu vieras pääoma	-161
Nettovarat	1 685
Tuloslaskelmaan siirretyt erät	-1 922
Konsolidoinnin päättymisen vaikutus (negatiivinen)	-3 608

Uniper

Uniperin konsolidoinnin päättymisen yhteydessä 30.9.2022 Fortum kirjasi 28,0 miljardin euron kertaluonteisen, pääasiassa kassavirtavaikutuksettoman positiivisen erän, joka sisältyy konsernin tuloslaskelmassa vuoden 2022 kauden voittoon lopetetuista toiminnoista. Summa koostuu pääosin osakkeista saadun 498 miljoonan euron vastikkeen nettovaikutuksesta ja Uniperin negatiivisista nettovaroista luopumisen aiheuttamasta positiivisesta 26 658 miljoonan euron konsolidoinnin päättymisen vaikutuksesta. Lisäksi summaan sisältyy tietyt aiemmin muihin laajan tuloksen eriin kirjatut erät, 810 miljoonaa euroa, koostuen lähinnä muuntoeroista, jotka siirretään tuloslaskelmalle konsolidoinnin päättyessä.

milj. euroa	30.9.2022
Myydyt nettovarat	-26 658
Osakkeista saatu vastike	498
Tuloslaskelmaan siirretyt erät	810
Konsolidoinnin päättymisen vaikutus	27 966

Fortumin kokonaistappio Uniper-investoinnista ennen veroja on hieman alle 6 miljardia euroa, joka muodostuu nettona Uniperin osakkeisiin vuosina 2018–2022 sijoitetusta 7,2 miljardista eurosta, 0,5 miljardin euron saadusta vastikkeesta ja Uniper-omistuksen aikana saaduista noin 0,9 miljardin euron osingoista.

Rahavirtalaskelman tietoja

Lopetettujen toimintojen liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen nettorahavirrat on esitetty erikseen rahavirtalaskelmassa. Alla olevassa taulukossa lopetetut toiminnot sisältävät Russia-segmentin vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä ja vuonna 2022 sekä Uniper-segmentin vuoden 2022 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä.

Venäjän toimintojen konsolidointi päättyi määräysvallan menettämisen vuoksi myynnin sijaan (katso liitetieto 2 Kriittiset tilinpäätösarvot ja -harkinnat) eli Venäjän toiminnoista ei ole saatu vastiketta. Lopetettujen toimintojen investointien rahavirta vuonna 2023 sisältää Venäjään liittyvät rahavirrat vuoden 2023 ensimmäiseltä neljännekseltä vähennettynä 284 miljoonan euron likvideillä varoilla, jotka menetettiin Venäjän omaisuuden haltuunoton myötä.

Uniperin osakkeista saatu vastike, 498 miljoonaa euroa, esitetään lopetettujen toimintojen investointien rahavirrassa vuonna 2022. Vuoden 2022 investointien rahavirta sisältää Uniperin 30.9.2022 konsolidoinnin päättymisen vaikutuksen likvideihin varoihin. Uniperin likvidit varat 30.9.2022 olivat 2 248 miljoonaa euroa.

milj. euroa	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Liiketoiminnan rahavirta	-	-8 485	109	-10 640	-10 484	266
Investointien rahavirta	-	-4 710	-333	-3 161	-2 789	39
Rahoituksen rahavirta	-	10 251	21	10 685	10 739	75
Likvidien varojen vähennys/lisäys yhteensä	-	-2 944	-202	-3 117	-2 534	381

7. Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta

milj. euroa	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Merkittävimmät osakkuusyritykset						
Forsmark Kraftgrupp AB	-10	-9	-10	-63	-78	-25
Kemijoki Oy	0	0	-1	3	-1	-5
OKG AB	-6	-3	-25	-64	-99	-60
Merkittävimmät yhteisyritykset						
TVO Oyj	3	-2	-4	-10	-13	-7
Muut osakkuusyritykset	2	-5	1	-6	-6	1
Muut yhteisyritykset	2	5	8	13	13	8
IS Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-9	-14	-30	-126	-185	-89

milj. euroa	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
IS Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	-9	-14	-30	-126	-185	-89
Oikaisu osuuteen osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	18	24	6	154	145	-3
Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	9	10	-24	28	-40	-92

8. Rahoituskulut - netto

milj. euroa	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Korkokulut						
Lainat	-68	-47	-230	-111	-202	-321
Vuokrasopimusvelkojen korot ja muut korkokulut	-1	-1	-2	-2	-2	-2
Aktivoitujen korkokulut	6	1	15	3	4	17
IS Yhteensä	-62	-47	-217	-111	-200	-307
Korkotuotot						
Lainasaamiset ja talletukset	46	8	106	19	46	132
Vuokrasopimussaamisten korot ja muut korkotuotot	2	27	10	29	30	11
IS Yhteensä	48	36	115	48	75	142
Muut rahoituserät - netto						
Ydinjätehuoltorahaston tuotto, ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu ja ydinvoimaan liittyvien varausten diskonttauksen purkaminen	1	-21	-30	-67	-71	-34
Rahoitusinstrumenttien käyrien arvojen muutos, arvonalentumiset ja peruutukset	-3	0	-2	2	-3	-7
Muiden varausten ja eläkevelvoitteiden diskonttauksen purkaminen	0	0	-1	-1	10	10
Muut rahoituskulut ja -tuotot	-1	28	-27	28	-29	-84
IS Yhteensä	-3	8	-60	-37	-93	-115
IS Rahoituskulut - netto	-17	-3	-162	-100	-218	-280

milj. euroa	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
IS Rahoituskulut - netto	-17	-3	-162	-100	-218	-280
Oikaisu rahoituskuluihin - netto						
Ydinjätehuoltorahaston tuotto, ydinjätehuoltorahastoon liittyvä oikaisu ja ydinvoimaan liittyvien varausten diskonttauksen purkaminen	-1	21	30	67	71	34
Rahoitusinstrumenttien käyrien arvojen muutos, arvonalentumiset, peruutukset ja muut oikaisu	3	-26	2	-28	-23	7
Vertailukelpoiset rahoituskulut - netto	-15	-9	-130	-61	-170	-238

Lainojen korkokulut olivat vuoden 2023 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana yhteensä 230 miljoonaa euroa (I-III/2022: 111) sisältäen lainojen korkoja 197 miljoonaa euroa (I-III/2022: 108) ja 33 miljoonaa euroa (I-III/2022: 4) korkokuluja lainasalkkua suojaavista johdannaisista. Lainojen korkokulut sisältävät 41 miljoonaa euroa (I-IV/2022: 26) liittyen Suomen valtion siltarahoitusjärjestelyyn vuoden 2023 ensimmäiseltä neljännekseltä.

Lainasaamisten ja talletuksien korkotuotot vuoden 2023 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana olivat yhteensä 106 miljoonaa euroa (I-III/2022: 19) sisältäen 91 miljoonaa euroa (I-III/2022: 0) talletusten ja pankkisaamisten korkoja sekä 15 miljoonaa euroa (I-III/2022: 19) osakaslainasaamisten ja muiden lainasaamisten korkoja.

Ydinjätehuoltorahaston tuotto, ydinjäterahastoon liittyvä oikaisu ja ydinvoimaan liittyvien varausten diskonttauksen purkaminen liittyvät Loviisan ydinvoimalaan.

Muut rahoituskulut ja -tuotot olivat vuoden 2023 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana yhteensä 27 miljoonaa euroa (rahoituskulua) (I-III/2022: 28 rahoitustuottoa) sisältäen 24 miljoonaa euroa rahoitusjärjestelyihin liittyviä kuluja, joista 15 miljoonaa euroa (I-IV/2022: 23) liittyvät Suomen valtion siltarahoitusjärjestelyyn.

9. Tuloverot

Vuoden 2023 kolmen ensimmäisen neljänneksen tuloverot olivat 7 miljoonaa euroa (verotulo) (I-III/2022: -257 verokulu). Tuloverot vuoden 2023 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana sisältää 224 miljoonaa euroa kertaluontoisia positiivisia verovaikutuksia, jotka kirjattiin pääasiassa Irlannissa ja Alankomaissa Venäjän toimintojen omistusten alaskirjausten vuoksi. Efektiivinen tuloverokanta tuloslaskelman mukaan oli -0,7 % (I-III/2022: 13,4 %). Vertailukelpoinen efektiivinen tuloverokanta oli 19,1 % (I-III/2022: 21,4 %).

10. Osakekohtainen osinko

Vuoden 2022 osingonjaosta, 0,91 euroa osaketta kohti ja yhteensä 817 miljoonaa euroa, päätettiin yhtiökokouksessa 13.4.2023. Osinko maksetaan kahdessa erässä. Osingon ensimmäinen erä, 0,46 euroa osaketta kohti ja yhteensä 413 miljoonaa euroa, maksettiin 24.4.2023. Osingon toinen erä, 0,45 euroa osaketta kohti ja yhteensä 404 miljoonaa euroa, sisältyy 30.9.2023 taseen erään Ostovelat ja muu vieras pääoma ja se maksettiin 10.10.2023.

Vuoden 2021 osingonjaosta, 1,14 euroa osaketta kohti ja yhteensä 1 013 miljoonaa euroa, päätettiin yhtiökokouksessa 28.3.2022. Osinko maksettiin 6.4.2022.

11. Pitkäaikaisten varojen arvonalentuminen

Liikearvon, muiden aineettomien hyödykkeiden, aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja käyttöoikeusomaisuuserien, osuuksien osakkuus- ja yhteisyrityksistä sekä rahoitusvaroihin kuulumattomien sijoitusten kirjanpitoarvoa tarkastellaan säännöllisesti mahdollisen arvonalentumisen varalta. Mikäli viitteitä arvonalentumisesta on, omaisuuserän arvo on testattava. Arvonalentumistappio kirjataan tulosvaikutteisesti siltä osin kuin omaisuuserän kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän. Katso lisätietoja arvonalentumistestauksessa käytetyistä laskentaperiaatteista ja -oletuksista liitetiedossa 19 Arvonalentumistestaus vuoden 2022 konsernitilinpäätöksessä.

Määräysvallan menetyksen seurauksena 25.4.2023 Venäjän toimintojen omistukset kirjattiin alas kokonaisuudessaan Fortumin vuoden 2023 toisen neljänneksen tuloksessa johtaen 1,7 miljardin euron alaskirjaukseen. Alaskirjaus sisältyy lopetettujen toimintojen tulokseen.

Venäjän omaisuus testattiin 31.12.2022 arvonalentumisen varalta. Ulkoinen taho määrittäi Russia- rahavirtaa tuottavan yksikön myynnistä aiheutuville menoilla vähennetyt käyvän arvon. Määritely arvo perustui diskontattuun rahavirtalaskelmaan. Johto teki lisäoikaisun määriteltyyn arvoon huomioidakseen markkinarajoituksista aiheutuvat riskit. Arvonmäärittäminen oli linjassa ulkoisten tietolähteiden kanssa.

Vuonna 2022 kirjatut arvonalentumiset Russia- rahavirtaa tuottavassa yksikössä olivat yhteensä 1 697 miljoonaa euroa, sisältäen 905 miljoonaa euroa aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvonalentumisia, 475 miljoonaa euroa arvonalentumisia osakkuus- ja yhteisyrityksien osuuksissa, 145 miljoonaa euroa odotettavissa olevia luottotappioita Venäjän talletuksiin ja saamisiin liittyen sekä 171 miljoonan euron alaskirjauksen muihin osakkeisiin. Fortumin 2023 puolivuositiedot sisältävät lopetettujen toimintojen vuoden 2022 tulokseen.

Olosuhteissa ei 31.3.2023 ollut olennaisia muutoksia verrattuna tilanteeseen 31.12.2022. Russia-segmentin kirjanpitoarvo oli noin 1,7 miljardia euroa 31.3.2023 (vuoden 2022 lopussa: 1,7).

12. Korolliset saamiset

milj. euroa	30.9.2023	31.12.2022
Korolliset saamiset	963	1 281
Vuokrasopimussaamiset	-	3
Yhteensä	963	1 284

milj. euroa	30.9.2023		31.12.2022	
	Tasearvo	Käypä arvo ¹⁾	Tasearvo	Käypä arvo
Pitkäaikaiset lainasaamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	574	586	593	612
Muut pitkäaikaiset korolliset saamiset	0	0	31	31
Pitkäaikaiset korolliset saamiset yhteensä	574	586	624	643
Vakuusjärjestely	333	333	527	527
Muut lyhytaikaiset korolliset saamiset	56	56	130	130
Lyhytaikaiset korolliset saamiset yhteensä	389	389	657	657
Yhteensä	963	975	1 281	1 301

1) Käyvät arvot eivät sisällä kertyneitä korkoja.

Muutokset korollisissa saamisissa 31.12.2022 jälkeen sisältävät 33 miljoonaa euroa Venäjän toimintojen konsolidoinnin päättymisen vaikutusta vuoden 2023 toisen neljänneksen aikana. Katso liitetieto 6.3 Lopetetut toiminnot.

Pitkäaikaiset korolliset saamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä, 574 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 593), sisältävät 476 miljoonaa euroa saamia ruotsalaisilta ydinvoimaosakkuusyrityksiltä Forsmarks Kraftgrupp AB:lta ja OKG AB:lta (vuoden 2022 lopussa: 498), joita rahoitetaan pääsääntöisesti osakaslainoilla osakkaiden omistusosuuksien suhteessa.

Muut lyhytaikaiset korolliset saamiset sisältävät 49 miljoonan euron vakuusrahastoa varten annetun vakuuden. Vuoden 2023 toisen neljänneksen aikana käteisvakuus Nasdaqin vakuusrahastoon korvattiin arvopapereilla, jotka sisällytetään Fortumin vakuusjärjestelyyn pohjoismaisessa sähköpörssissä. Katso liitetieto 13 Korollinen nettovelka.

13. Korollinen nettovelka

Rahoitusnettovelka

milj. euroa	30.9.2023	31.12.2022
+ Korollinen vieras pääoma	5 918	7 785
- BS Likvidit varat	4 552	3 919
- Vakuusjärjestely	333	527
- BS Vakuussaaminen	672	2 607
+ BS Vakuusvelka	113	352
+/- Nettovakuusvelka/-saaminen	-559	-2 255
Rahoitusnettovelka	474	1 084

Korollinen vieras pääoma, 5 918 miljoonaa euroa, sisältää Fortumin vakuusjärjestelyn pohjoismaisessa sähköpörssissä, 382 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 527). Vastaavasti samansuuruinen määrä sisältyy lyhytaikaisiin korollisiin saamisiin, josta vakuus kaupankäynnin vakuusvaateita varten, 333 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 527), netotetaan Rahoitusnettovelasta rivillä Vakuusjärjestely. Vakuusrahastoa varten annettua vakuutta, 49 miljoonaa euroa, ei ole kuitenkaan netotettu rahoitusnettovelasta. Katso liitetieto 12 Korolliset saamiset.

Korolliset velat

milj. euroa	30.9.2023	31.12.2022
Pitkäaikaiset lainat	4 409	3 558
Lyhytaikaiset lainat	1 398	4 108
Lainat yhteensä	5 806	7 666
Pitkäaikaiset vuokrasopimusvelat	93	100
Lyhytaikaiset vuokrasopimusvelat	19	19
Vuokrasopimusvelat yhteensä	112	119
Yhteensä	5 918	7 785

Lainat

milj. euroa	Käypä arvo ³⁾		Käypä arvo	
	Tasearvo	30.9.2023	Tasearvo	31.12.2022
Joukkovelkakirjalainat	2 683	2 586	2 634	2 569
Lainat rahoituslaitoksilta	1 310	1 320	1 519	1 545
Takaisinlainaus Valtion ydinjätehuoltorahastosta ¹⁾	951	949	918	938
Muut pitkäaikaiset korolliset velat	182	184	115	126
Pitkäaikaiset lainat yhteensä²⁾	5 125	5 038	5 187	5 178
Vakuusjärjestelysopimusvelka	382	382	527	527
Muut lyhytaikaiset korolliset velat	299	299	1 952	1 952
Lyhytaikaiset lainat yhteensä	681	681	2 479	2 479
Yhteensä	5 806	5 719	7 666	7 657

1) Takaisinlainaus Valtion ydinjätehuoltorahastosta sisältää Loviisan ydinvoimalaitoksen liittyvän osan sekä lainauksen TVO:n kautta.

2) Tasearvot sisältävät pitkäaikaisen lainan lyhytaikaisen osuuden 717 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 1 629).

3) Käyvät arvot eivät sisällä kertyneitä korkoja.

Muutokset korollisissa veloissa 31.12.2022 jälkeen sisältävät 178 miljoonaa euroa Venäjän toimintojen konsolidoinnin päättymisen vaikutusta vuoden 2023 toisen neljänneksen aikana. Katso liitetieto 6.3 Lopetetut toiminnot.

Tammikuussa 2023 Fortum maksoi takaisin nostetun 600 miljoonan euron osuuden likvideettivalmiusluottolimiitistä. Helmikuussa 2023 maksettiin 1 000 miljoonan euron erääntyvä joukkovelkakirjalaina. Maaliskuussa 2023 Fortum maksoi takaisin nostetun osan, 350 miljoonaa euroa, Suomen valtion siltarahoituslainasta ja peruutti kokonaisuudessaan 2 350 miljoonan euron siltarahoitusjärjestelyn. Ydinjätehuoltorahastosta nostettiin 33 miljoonaa euroa, jonka jälkeen takaisinlainaus ydinjätehuoltorahastosta on 951 miljoonaa euroa.

Toukokuussa 2023, Fortum laski liikkeelle kaksiosaisen joukkovelkakirjalainan, sisältäen 500 miljoonan euron joukkovelkakirjalainan viideksi vuodeksi ja 650 miljoonan euron joukkovelkakirjalainan kymmeneksi vuodeksi. Fortum maksoi takaisin viimeisen nostetun erän, 500 miljoonaa euroa, likvideettivalmiusluottolimiitistä toukokuussa 2023 ja 1 000 miljoonan Ruotsin kruunumääräisen joukkovelkakirjalainan kesäkuussa 2023.

Kesäkuussa 2023, Fortum perui 2 100 miljoonaa euroa 3 100 miljoonan euron likvideettivalmiusluottolimiitistä ja käytti kuuden kuukauden jatko-option jäljelle jäävään 1 000 miljoonan euron valmiusluottolimiittiin, jonka uusi eräpäivä on joulukuussa 2023, sisältäen Fortumin 6 kuukauden jatko-option.

Kesäkuussa 2023, Fortum uusi erääntyvän 500 miljoonan euron pankkilainan, jonka uusi eräpäivä on helmikuussa 2025. Nostamaton kahdenvälinen 800 miljoonan euron valmiusluottolimiitti, jonka eräpäivä oli joulukuussa 2023, uusittiin erääntymään kesäkuussa 2025 sisältäen lainantajan 1 vuoden jatko-option.

Vuoden 2023 kolmannen neljänneksen aikana pitkäaikaiset lainasopimukset ja luottolimiitit ovat pysyneet ennallaan.

Lyhytaikaiset lainat 1 398 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 4 108) sisältävät pitkäaikaisten lainojen lyhytaikaisia osuuksia 717 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 1 629) ja lyhytaikaisia lainoja 681 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 2 479).

Lyhytaikaiset lainat 681 miljoonaa euroa sisältävät 425 miljoonaa euroa vakuusjärjestelyvelkaa ja 255 miljoonaa euroa yritystodistusvelkaa.

Euromääräisistä lainoista koostuvan lainasalkun keskimääräinen korkokulu tilinpäätöspäivänä oli 4,0 % (vuoden 2022 lopussa: 3,1 %). Koko lainasalkun keskimääräinen korkokulu sisältäen johdannaiset oli kauden lopussa 4,3 % (vuoden 2022 lopussa: 3,7 % pois lukien Venäjä).

Lainojen erääntyminen

milj. euroa	30.9.2023
2023	567
2024	838
2025	507
2026	737
2027	17
2028 ja myöhemmin	3 141
Yhteensä	5 806

Vuoden 2023 lainojen erääntymiset sisältävät 425 miljoonaa euroa lainoja, joiden eräpäivää ei ole määritetty.

Diskonttaamattomien vuokrasopimusvelkojen erääntyminen

milj. euroa	30.9.2023
Vuoden sisällä erääntyvät	19
Yli vuoden, mutta viiden vuoden sisällä erääntyvät	52
Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät	55
Yhteensä	126

Likvidit varat

milj. euroa	30.9.2023	31.12.2022
Talletukset ja arvopaperit, joiden maturiteetti yli 3 kuukautta	-	147
Rahat ja pankkisaamiset	4 552	3 771
BS Yhteensä	4 552	3 919

Muutokset likvideissä varoissa 31.12.2022 jälkeen sisältävät 284 miljoonaa euroa Venäjän toimintojen konsolidoinnin päättymisen vaikutusta vuoden 2023 toisen neljänneksen aikana. Katso liitetieto 6.3 Lopetetut toiminnot.

Raportointikauden lopussa, konsernin likvidit varat olivat 4 552 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 3 919). Likvideistä varoista 4 516 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 3 600) on talletettu vastapuolille, joilla on hyvä (investment grade) luottoluokitus.

Likvidien varojen keskimääräinen korkotuotto tilinpäätöspäivänä oli 3,8 % (vuoden 2022 lopussa: 1,7 %).

Luottolimitit

Raportointikauden lopussa Fortumilla oli 4 200 miljoonaa euroa nostamattomia valmiusluottolimittejä, jotka koostuvat 1 000 miljoonan euron likviditeettivalmiusluottolimitistä (erääntyy joulukuussa 2023 sisältäen Fortumin 6 kuukauden jatko-option), 2 400 miljoonan euron valmiusluottolimitistä (erääntyy kesäkuussa 2025 sisältäen lainanantajien enintään 2 vuoden jatko-option) ja 800 miljoonan euron kahdenvälisestä valmiusluottolimitistä (erääntyy kesäkuussa 2025 sisältäen lainanantajan 1 vuoden jatko-option). Lisäksi Fortumilla on 100 miljoonaa euroa tililimittejä, jotka ovat toistaiseksi voimassa.

14. Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat

Fortum omistaa Suomessa Loviisan ydinvoimalaitoksen. Fortumin konsernitaseen erät Osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta ja Ydinvoimaan liittyvät varaukset koskevat Loviisan ydinvoimalaitosta.

Fortumilla on myös vähemmistöosuuksia ydinvoimayhtiöissä, joita ovat Teollisuuden Voima Oyj (TVO) Suomessa sekä OKG Aktiebolag (OKG) ja Forsmarks Kraftgrupp AB (Forsmark) Ruotsissa. Vähemmistöosuudet on luokiteltu osakkuus- ja yhteisyrityksiksi ja yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä. Yhtiöt Suomessa ja Ruotsissa toimivat omakustannusperiaatteella. Omistajat ostavat sähköä paikallisen kirjanpitoikäntönnön mukaisesti lasketulla tuotantokustannushinnalla.

Sekä Suomessa että Ruotsissa ydinvoimaoperaattorit ovat lakisääteisesti velvollisia huolehtimaan laitosten käytöstä poistamisesta ja käytetyn polttoaineen loppusijoituksesta (ydinjätehuolto). Molemmissa maissa ydinvoimaoperaattorit ovat veloitettuja turvaamaan ydinjätehuollon rahoittamisen suorittamalla maksuja viranomaisten hallinnoimiin ydinjäterahastoihin. Ydinvoimaoperaattoreiden pitää myös antaa vakuuksia taatakseen riittävät varat laitosten tulevista käytöstäpoistoista ja käytetyn polttoaineen loppusijoituksesta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi.

14.1 Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat kokonaan omistetuissa ydinvoimalaitoksissa

milj. euroa	30.9.2023	31.12.2022
Taseeseen sisältyvät erät		
BS Ydinvoimaan liittyvät varaukset	1 023	966
BS Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	1 023	966
Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahaston nettovarojen käyvästä arvosta	1 197	1 148
Taseeseen kirjaamaton rahasto-osuus	174	182

IFRS-standardien mukainen ydinvoimaan liittyvä varaus ja rahasto-osuus

Ydinvoimaan liittyvät varaukset sisältävät käytöstä poistamista ja käytetyn polttoaineen loppusijoittamista varten tehdyt varaukset. Varaukset perustuvat kustannusarvioon, jossa tulevat kustannukset diskontataan nykyarvoon.

IAS 37:n mukaan lasketut ydinvoimaan liittyvät varaukset kasvoivat 56 miljoonalla eurolla vuoden 2022 lopusta ja olivat 1 023 miljoonaa euroa 30.9.2023.

Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta on IFRS:n näkökulmasta yllirahastoitu yhteensä 174 miljoonaa euroa, koska Fortumin osuus rahastosta 30.9.2023 oli 1 197 miljoonaa euroa ja rahaston käypä arvo taseella oli 1 023 miljoonaa euroa. Fortumin rahasto-osuuden tasearvo ei saa ylittää IFRS:n mukaisesti laskettua varauksen määrää taseessa. Niin kauan kuin ydinjätehuoltorahasto pysyy IFRS:n näkökulmasta yllirahoitettuna, kirjataan positiivinen vaikutus rahoituseriin, kun varaus kasvaa enemmän kuin nettomaksut ydinjätehuoltorahastoon. Negatiivinen kirjaus kirjataan rahoituseriin aina, kun nettomaksut ydinjätehuoltorahastoon ovat suuremmat kuin varauksen kasvu.

Loviisan ydinvoimalaitoksen lainmukainen vastuu

Työ- ja elinkeinoministeriön joulukuussa 2022 tekemään päätökseen perustuva lainmukainen vastuu 30.9.2023 oli yhteensä 1 197 miljoonaa euroa.

Lainmukainen vastuu perustuu vuosittain päivitettävään kustannusarvioon sekä joka kolmas vuosi päivitettävään tekniseen suunnitelmaan. Lainmukainen vastuu määritetään olettaen, että laitoksen käytöstäpoisto tapahtuisi arviointivuotta seuraavan vuoden alussa, ja vastuuta ei diskontata nykyarvoon.

Fortumin osuus Valtion ydinjätehuoltorahastossa

Suomen ydinenergialain mukaisesti Fortumilla on velvoite kattaa lainmukainen vastuunsa kokonaisuudessaan Valtion ydinjätehuoltorahaston kautta. Viranomaiset päättävät Fortumin rahastotavoitteen ydinjätehuoltorahastossa samassa yhteydessä, kun lainmukaisen vastuun määrä päätetään vuosittain. Fortum suorittaa ydinjätehuoltomaksuja Valtion

ydinjätehuoltorahastoon kyseisten päätösten mukaisesti. Nykyinen rahastotavoite perustuu joulukuun 2022 päätökseen ja on yhteensä 1 197 miljoonaa euroa.

Takaisinlainaus Valtion ydinjätehuoltorahastosta

Suomalaisilla ydinjätehuoltorahaston osapuolilla on mahdollisuus ottaa lainaa rahastolta tietyin ehdoin. Fortum on käyttänyt oikeuttaan lainata rahastolta ja pantannut Kemijoki Oy:n osakkeita vakuudeksi. Lainat uusitaan vuosittain. Katso liitetieto 13 Korollinen nettovelka sekä liitetieto 16 Pantatut varat ja vastuut.

14.2 Ydinvoimalaitokset osakkuus- ja yhteisyrityksissä

OKG, Forsmark ja TVO ovat omakustannusperiaatteella toimivia yrityksiä, joista omistajat ostavat sähköä tuotantokustannuksia vastaavaan hintaan. Fortum kirjaa laskutetut kustannukset paikallisten kirjanpitosäännösten mukaisina. Laskutetun sähköntuotantokustannuksen lisäksi Fortum kirjaa IFRS-oikaisuja Fortumin laadintaperiaatteiden mukaisesti. Oikaisut sisältävät myös Fortumin osuudet yhtiöiden ydinjätehuolto- ja ydinvoimaan liittyvistä varauksista.

Alla olevissa taulukoissa on esitetty yhtiöiden ydinjätehuolto- ja -varausten määrät (100 %) sekä Fortumin osuudet näistä.

TVO:n ydinvoimaan liittyvät varat ja velat (100 %)

milj. euroa	30.9.2023	31.12.2022
TVO:n taseen erät Fortumin käyttämien oletusten mukaisiksi oikaistuna		
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	1 554	1 620
TVO:n osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	1 151	1 157
Nettomäärä	-403	-463
joista Fortumin nettomääräinen osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltynä	-101	-116
TVO:n lainmukainen vastuu ja osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta		
Ydinjätehuoltovastuu Suomen ydinergialain mukaan	1 840	1 840
Osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	1 458	1 436
Taseeseen kirjaamaton rahasto-osuus	306	279

TVO:n lainmukainen vastuu ja osuus rahastosta perustuvat samoihin periaatteisiin kuin yllä on kuvattu Loviisan ydinvoimalan osalta. OL1/OL2-laitosyksiköiden ja OL3-laitosyksikön vastuumäärät ja rahasto-osuudet lasketaan ja kirjataan erikseen, koska vastaavat ydinjätehuollon kokonaiskustannusarviot laaditaan myös erikseen.

TVO:n osuuden Valtion ydinjätehuoltorahastosta ja taseessa esitetyn osuuden välinen ero johtuu IFRIC 5 -tulkinnasta, jonka mukaan Valtion ydinjätehuoltorahasto-osuus arvostetaan taseella joko käypään arvoon tai siihen liittyvän velan määrään, sen mukaan kumpi niistä on pienempi. OL1/OL2-laitosyksiköiden rahasto-osuus 30.9.2023 oli suurempi kuin IFRS:n mukainen varaus. OL3-laitosyksikön rahasto-osuus puolestaan oli pienempi kuin IFRS:n mukainen varaus. TVO:n osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta on IFRS:n näkökulmasta yllä esitetty 306 miljoonaa euroa (josta Fortumin osuus on 82 miljoonaa euroa), koska TVO:n osuus rahastosta 30.9.2023 oli 1 458 miljoonaa euroa ja tasearvo 1 151 miljoonaa euroa.

Suomalaisilla ydinjätehuoltorahaston osapuolilla on mahdollisuus ottaa lainaa rahastolta tietyin ehdoin. Fortum käyttää oikeuttaan lainata rahastolta TVO:n kautta omistusosuutensa mukaisesti. Katso lisätietoja liitetiedossa 13 Korollinen nettovelka.

OKG:n ja Forsmarkin ydinvoimaan liittyvät varat ja velat (100 %)

milj. euroa	30.9.2023	31.12.2022
OKG:n ja Forsmarkin ydinvoimaan liittyvät varat ja velat Fortumin laadintaperiaatteiden mukaan		
Ydinvoimaan liittyvät varaukset	4 882	4 641
Osuus Valtion ydinjätehuoltorahastosta	3 174	3 200
Nettomäärä	-1 708	-1 441
joista Fortumin nettomääräinen osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltynä	-536	-456

Ydinvoimaoperaattorien omistama Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) huolehtii Ruotsissa kaikista ydinjätehuollosta ydinvoimaoperaattorien puolesta. SKB:n toimintaa rahoittaa Ruotsin Valtion ydinjäterahasto, joka puolestaan on ydinvoimaoperaattoreiden rahoittama.

Ydinjätehuoltomaksujen ja -vastuiden tarkistus tehdään yleensä kolmen vuoden välein viranomaispäätöksellä Ruotsin ydinturvallisuusviranomaisen (Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM) esityksestä. Esitys perustuu SKB:n ja lisenssin haltijoiden laatimaan kustannusarvioon. SKB hyväksyi ydinjätehuollon päivitetyn teknisen suunnitelman joulukuussa 2022. Tammikuussa 2022 Ruotsin hallitus päätti ydinjättemaksut ja -vastuut vuosille 2022–2023. Ydinjättemaksut perustuvat tulevaisuuden kustannusennusteisiin olettaen, että ydinvoimalan yksiköiden käyttöikä on 50 vuotta. Maksu määräytyy tuotetun energian mukaan.

TVO:n Olkiluoto 3

Fortum on osakkaana maan viidennessä ydinvoimalaitosyksikössä, Olkiluoto 3:ssa (OL3) omistamiensa Teollisuuden Voima Oyj -osakkeiden (TVO) kautta. Fortumin 25 %:n omistusosuus vastaa noin 400 MW:n kapasiteettia. OL3 on ydinvoimalaitosyksikkö, joka tilattiin kiinteähintaisena avaimet käteen -periaatteella konsortiolta (laitostoimittaja), jonka muodostavat Areva GmbH, Areva NP SAS ja Siemens AG.

OL3:n sähköntuotanto on jatkunut keskeytyksettä huhtikuussa 2023 tapahtuneen vastaanoton ja toukokuussa 2023 alkaneen kaupallisen käytön jälkeen. Kantaverkkoyhtiö Fingrid Oyj on asettanut OL3:n tuotannolle toistaiseksi pysyvän enimmäistuotantorajoituksen 1 570 MW.

15. Investointi- ja muut sitoumukset

Investointi- ja muut sitoumukset ovat sopimukseen perustuvia tai sääntelystä johtuvia sitoumuksia, joita ei ole kirjattu taseeseen eikä esitetty liitetiedoissa ehdollisina velkoina.

Investointisitoumukset

30.9.2023 Fortumin investointisitoumukset aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä ja aineettomista hyödykkeistä oli 222 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 441).

Muut sitoumukset

Teollisuuden Voima Oyj:n (TVO) rakentamaa Olkiluoto 3 -ydinvoimalaa on rahoitettu ulkoisilla lainoilla, osakeanneilla ja osakaslainoilla TVO:n osakkeenomistajien välisten osakassopimusten perusteella. Fortumin osakassaaminen liittyen Olkiluoto 3 -ydinvoimalan rakentamiseen 30.9.2023 oli 232 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 232). Tämän lisäksi Fortum on sitoutunut antamaan projektille korkeintaan 100 miljoonaa euroa lisärahoitusta. TVO:n osakaslaina on luokiteltu osuudeksi yhteisyrityksissä. Katso lisätietoja liitetiedossa 14 Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat.

Katso lisätietoja muista sitoumuksista vuoden 2022 tilinpäätöksen liitetiedossa 35 Investointi- ja muut sitoumukset.

16. Pantatut varat ja vastuut

Fortum on sekä omasta että osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta antanut välittömiä ja välillisiä vakuuksia ja takauksia, joista Fortumille voi joissain tapauksissa koitua kuluja. Ruotsin ydinvoimayhtiöille on annettu kahdenlaisia takauksia. Rahoitusmäärä (Finansieringsbelopp) annetaan ydinjätehuoltorahaston tarkasteluhetken mukaisen kattamattoman osuuden kattamiseksi olettaen, että tuotanto ei jatku eikä rahastoon suoriteta lisämaksuja. Kattamaton määrä lasketaan viranomaisten toimesta ja se perustuu ennakoitujen kulujen sekä veloitteen kattamiseksi tarkoitettujen varojen erotukseen laskentahetkellä. Lisämäärä (Kompletteringsbelopp) annetaan sellaisen alijäämän kattamiseksi, joka voi muodostua ennakoimattomien tapahtumien seurauksena.

Teollisuuden Voima Oyj:n puolesta Työ- ja elinkeinoministeriölle annettu takaus on 142 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 136). Takaus kattaa ydinjätehuoltomaksujen jaksotuksesta aiheutuvan lainmukaisen vastuun

maksamattoman osuuden sekä ennakoidettujen kulujen riskin. Katso lisätietoja liitetiedossa 14 Ydinvoimaan liittyvät varat ja velat.

Fortum on pantannut Kemijoki Oy:n osakkeita vakuudeksi Valtion ydinjätehuoltorahaston takaisinlainauksesta koskien Loviisan ydinvoimalaitosta. Takaisinlainaus on yhteensä 718 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 689). Lisäksi Fortumilla on 122 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa: 126) kiinteistökiinnityksiä liittyen Pyhäjoen vesivoimalaitokseen, jotka ovat vakuutena Työ- ja elinkeinoministeriölle.

Jäljellä ollut noin 1,0 miljardia euroa Fortumin Uniperille myöntämästä emoyhtiötakauksesta vapautui kesäkuun 2023 lopussa.

Vuonna 2021 Fortum allekirjoitti Uniperin kanssa 8 miljardin euron rahoitusjärjestelysopimuksen, joka koostui osakaslainasta ja emoyhtiön takauksesta. Osakaslaina maksettiin takaisin 21.12.2022 kun Fortum sai päätökseen Uniper-omistuksensa myynnin Saksan valtiolle. 4,0 miljardin euron emoyhtiötakauksesta vapautui yhteensä 3,0 miljardia euroa ennen vuoden 2022 loppua.

Katso lisätietoja vuoden 2022 tilinpäätöksen liitetiedossa 36 Pantatut varat ja vastuut.

17. Oikeudenkäynnit ja viranomaismenettelyt

Monia rutiininomaisia oikeudellisia toimia, välimiesmenettelyitä, vero- ja viranomaismenettelyitä on meneillään konserniyhtiöitä vastaan. Lisää oikeudenkäyntejä ja vaateita saatetaan laittaa vireille tulevaisuudessa. Katso lisätietoja vuoden 2022 konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 37 Oikeudenkäynnit ja viranomaismenettelyt.

Ympäristövastuuoikeudenkäynti Ruotsissa

Fortum on osallisena vireillä olevassa ympäristövastuuoikeudenkäynnissä Ruotsissa. Oikeudenkäynti koskee Itämereen Sundsvallin edustalle 1950- ja 60-luvuilla upotettuja elohopeatynnyreitä. Valitustuomioistuimien päätös 2.6.2023 maa- ja ympäristötuomioistuimen ratkaisusta poiketen, että Fortumin tulee korvata kolmannelle osapuolelle ympäristökartoituksesta aiheutuneet kulut. Fortum on hakenut tuomioon valituslupaa korkeimmasta oikeudesta. Fortum ei koskaan ole harjoittanut elohopean tuotantoon liittyvää toimintaa tai upottanut elohopeajätettä mereen. Tynnyreiden upottamisen aikaan Stockholms superfosfat fabriks -niminen yhtiö harjoitti teollisuustoimintaa alueella. Vuonna 1985 nämä liiketoiminnot kaikkine niihin liittyvine oikeuksineen ja velvoitteineen siirtyivät Stockholms superfosfat fabriks AB:lta kolmannelle osapuolelle. Vuonna 1995 Stockholms superfosfat fabriks AB myytiin eteenpäin ja yhtiö päätyi vasta tuolloin osaksi Fortum-konsernia (yhtiön nimeksi vaihdettiin Fortum Ljunga Kraft AB).

Vireillä olevassa oikeudenkäynnissä on kyse siitä, kuka kantaa vastuun ympäristön tutkimisesta ja vaadittavista ympäristötoimista. Lääninhallituksessa on samanaikaisesti vireillä juttu elohopeatynnyreitä koskevasta ympäristövastuusta. Kyseisessä prosessissa lääninhallitus ratkaisee ensin, minkä yhtiön on suoritettava ympäristön tutkiminen. Vasta sen jälkeen se päättää ympäristötoimiin liittyvästä vastuusta. Tällä hetkellä ei ole mahdollista arvioida ympäristötutkimuksen täysiä kustannuksia tai mahdollisesti vaadittavien ympäristötoimien kustannuksia.

Fennovoiman Hanhikiven ydinvoimalahanke

RAOS Project Oy:llä ja JSC Rusatom Energy Internationalilla ja Fennovoima Oy:llä on käynnissä Kansainvälisen kauppakamarin (ICC) sääntöjen mukainen välimiesmenettely liittyen Fennovoiman Hanhikiven ydinvoimalahankkeen EPC-sopimukseen. RAOS Project Oy on vaatinut myös Fortumin ja eräiden muiden osapuolten liittämistä kyseiseen menettelyyn. Fortum kiistää minkään sopimussuhteen, veloitteen tai välityssopimuksen olemassaolon Fortumin ja RAOS Project Oy:n välillä. Fortum katsoo, että välimiesoikeudella ei ole toimivaltaa ratkaista mitään Fortumia kohtaan esitettyjä vaatimuksia. Koska Fortum ei ole sopimusosapuolena riidan kohteena olevassa sopimuksessa, se pitää kyseistä vaatimusta täysin perusteettomana ja vastustaa sitä jyrkästi.

18. Lähipiiritapahtumat

Lähipiiriin kuuluvat osapuolet on esitetty Fortumin vuoden 2022 konsernitilinpäätöksessä.

Liiketoimet osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

milj. euroa	III/2023	III/2022	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Myyntit	2	38	7	51	74	30
Ostot	145	102	418	328	438	528
Muut tuotot	-	2	-3	2	4	-1
Korkotuotot lainasaamisista	3	3	8	9	12	11

Avoimet saldot osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

milj. euroa	30.9.2023	31.12.2022
Pitkäaikaiset korolliset lainasaamiset	574	593
Myynti- ja muut saamiset	20	87
Pitkäaikaiset lainat	232	229
Osto- ja muut velat	48	53

Muut liiketoimet lähipiirin kanssa

Suomen valtion omistusosuus Fortumin osakkeista vuoden 2022 lopussa oli 51,26 %. Vuonna 2023 Suomen valtion omistama osakemäärä Fortumissa ei ole muuttunut.

Fortum ilmoitti 6.9.2022 sopineensa Suomen valtion kanssa 2,35 miljardin euron siltarahoituksesta. Fortum ilmoitti 26.9.2022 nostavansa ensimmäisen 350 miljoonan euron erän. Siltarahoituslaina oli sidottu kuuden kuukauden Euriboriin. Lainalle maksettava marginaali oli 10 % kuudelta ensimmäiseltä kuukaudelta ja 12 % kuudelta seuraavalta kuukaudelta. Ensimmäisen erän noston ehtona oli, että Suomen valtion kokonaan omistamalla sijoitusyhtiöllä, Solidium Oy:llä, oli oikeus merkitä maksutta 8 970 000 Fortumin uutta osaketta suunnatussa osakeannissa. Ylimääräinen yhtiökokous päätti osakeannista Suomen valtion sijoitusyhtiö Solidium Oy:lle 23.11.2022 ja uudet osakkeet rekisteröitiin kaupparekisteriin 25.11.2022. Uudet osakkeet tuottavat osakkeenomistajan oikeudet mukaan lukien oikeuden osinkoon niiden rekisteröintipäivästä lukien. Näin ollen Suomen valtion määräysvallassa olevan omistuksen osuus nousi 51,26 %:iin. Maaliskuussa 2023 Fortum maksoi takaisin nostamansa 350 miljoonaa euroa Suomen valtion myöntämästä siltarahoituslainasta ja peruutti tämän 2 350 miljoonan euron siltarahoitusjärjestelyn kokonaan. Rahoituskulut – netto sisältää 105 miljoonaa euroa (I-III/2023: 56 ja I-IV/2022: 49) korkokuluja ja palkkioita liittyen tähän siltarahoituslainaan.

19. Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Fortum ilmoitti 2.11.2023 käynnistävänsä tehostamisohjelman kannattavuuden parantamiseksi ja kassavirran turvaamiseksi epävarmassa markkinatilanteessa. Samassa yhteydessä Fortum ilmoitti päivittävänsä investointiohjeistuksensa vuosille 2023–2025. Fortumin toimintaympäristö ja yleinen luottamus talouteen ovat edelleen heikentyneet kesän jälkeen. Epävarmuus on lisääntynyt, näkyvyys on heikentynyt ja teollisuuden investointeja on siirtynyt. Samalla inflaatio ja korot ovat pysyneet korkealla. Fortumin tavoitteena on asteittain vähentää vuositaso kiinteitä kustannuksia 100 miljoonalla eurolla vuoden 2025 loppuun mennessä. Tehostamistavoite vastaa noin 10 prosenttia konsernin vuoden 2022 kiinteistä kuluista. Tehostamisohjelmassa varmistetaan strategiaa tukevat priorisoinnit ja resurssit sekä haetaan toimenpiteitä, joilla parannetaan heikommin kannattavien liiketoimintojen tuloksentekeyttä. Tavoitteen saavuttamisen arvioidaan edellyttävän myös henkilöstövähennyksiä.

20. Tunnuslukujen laskentakaavat ja täsmätykset

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Liiketoimintojen tulos	Määritelmä	Tunnusluvun käyttämisen syy	Täsmäytys
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	Liikevoitto + poistot - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA) edustaa koko konsernin ja segmenttien tuottamaa kassavirtaa. Käytetään osatekijänä pääomarakenteen tavoitteen tunnusluvussa Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA).	Tunnusluvut rahavirtalaskelman jälkeen.
Vertailukelpoinen liikevoitto	Liikevoitto - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	Vertailukelpoista liikevoittoa käytetään taloudellisessa tavoiteasetannassa ja ennustamisessa, tuloskehityksen seurannassa sekä resurssien allokoinnissa osana konsernin liiketoiminnan johtamisprosessia.	Tuloslaskelma
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	Arvon alentumiset ja peruutukset + myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät + tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset + muut	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma
Arvon alentumiset ja peruutukset	Arvon alentumiset ja niihin liittyvät varaukset (pääasiassa käytöstäpoistoon liittyvät), sekä aiemmin kirjattujen arvonalentumisten peruutukset. Arvon alentumiset on oikaistu poistoista ja peruutukset muista tuotoista.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät	Myyntivoitot ja hankintojen transaktiokulut, jotka on oikaistu liiketoiminnan muista tuotoista ja liiketoiminnan muista kuluista. Voitot raportoidaan vertailukelpoisessa liikevoitossa silloin, kun tämä esitystapa kuvastaa alla olevaa liiketoimintamallia.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset	Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavat johdannaisinstrumentit, joihin ei voida soveltaa suojauslaskentaa tai oman käytön poikkeusta IFRS 9:n mukaisesti ja joiden käyvän arvon muutos on oikaistu liiketoiminnan muista tuotoista tai kuluista liikevaihtoon ja materiaaleihin ja palveluihin, kun lasketaan Fortumin vaihtoehtoisia tunnuslukuja.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma
Muut	Uudelleenjärjestely- ja kulujenhallintakulut, sekä muut sekalaiset ei-operatiiviset erät, jotka on oikaistu pääasiassa materiaaleista ja palveluista tai muista kuluista.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) laskelmissa.	Tuloslaskelma

Liiketoimintojen tulos	Määritelmä	Tunnusluvun käyttämisen syy	Täsmäytys
Vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta +/- merkittävät oikaisut osuuteen osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen kauden voiton ja vertailukelpoisen sidotun pääoman tuoton laskelmissa	Liitetieto 4 Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoisen kauden voitto
Vertailukelpoiset rahoituskulut – netto	Rahoituskulut – netto +/- ydinjätehuoltorahaston tuotto, ydinjätehuoltoon liittyvä oikaisu ja ydinvoimaan liittyvien varausten diskonttauksen purkaminen +/- rahoituserien käypien arvojen muutokset +/- rahoituserien arvonalentumiset ja aiemmin kirjattujen arvonalentumisten peruutukset sekä muut kertaluonteiset oikaisut.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen kauden voiton laskelmassa	Liitetieto 4 Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoisen kauden voitto
Vertailukelpoinen voitto ennen tuloveroja	Vertailukelpoinen liikevoitto +/- vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta +/- vertailukelpoiset rahoituskulut – netto.	Välisumma vertailukelpoisen kauden voiton laskelmassa	Liitetieto 4 Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoisen kauden voitto
Vertailukelpoiset tuloverot	Tuloverot +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien, rahoituskuluihin – netto liittyvät oikaisut, verokannan muutosten ja muiden kertaluonteisten oikaisujen verovaikutukset.	Osatekijää käytetään vertailukelpoisen kauden voiton laskelmassa	Liitetieto 4 Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoisen kauden voitto
Vertailukelpoinen kauden voitto	Vertailukelpoinen liikevoitto +/- vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta +/- vertailukelpoiset rahoituskulut – netto +/- vertailukelpoiset tuloverot +/- vertailukelpoinen määräysvallattomat omistajat.	Vertailukelpoista kauden voittoa käytetään vaihtoehtoisena taloudellisen suorituskyvyn mittarina, jonka avulla voidaan paremmin vertailla nettokannattavuutta eri kausien välillä.	Liitetieto 4 Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoisen kauden voitto
Vertailukelpoinen tulos/osake	<u>Vertailukelpoinen kauden voitto</u> Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	Vertailukelpoista tulosta/osake käytetään vaihtoehtoisena taloudellisen suorituskyvyn mittarina, jonka avulla voidaan paremmin vertailla nettokannattavuutta eri kausien välillä.	Liitetieto 4 Vertailukelpoinen liikevoitto ja vertailukelpoisen kauden voitto
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, %	$\frac{\text{Vertailukelpoinen liikevoitto} + \text{vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta}}{\text{Vertailukelpoinen sidottu pääoma keskimäärin}} \times 100$	Vertailukelpoista sidotun pääoman tuottoa käytetään taloudellisessa tavoiteasetannassa ja ennustamisessa, tuloskehityksen seurannassa sekä resurssien allokoinnissa osana konsernin liiketoiminnan johtamisprosessia.	Liitetieto 3 Tiedot segmenteittäin
Vertailukelpoinen sidottu pääoma	Korottomat varat - korottomat velat - varaukset (korottomat varat ja velat eivät sisällä rahoitukseen, veroihin ja laskennallisiin veroihin liittyviä eriä sekä varoja ja velkoja, jotka syntyvät tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaissovimusten käypään arvoon arvostamisesta).	Vertailukelpoinen sidottu pääoma on osatekijä vertailukelpoisen sidotun pääoman tuoton laskelmassa, jossa mitataan suoraan liiketoimintoihin sijoitetun pääoman tuottoa.	Liitetieto 3 Tiedot segmenteittäin

Pääomarakenne	Määritelmä	Tunnusluvun käyttämisen syy	Täsmäytys
Rahoitusnettovelka / vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	<u>Rahoitusnettovelka</u> Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)	Rahoitusnettovelan ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) suhde on Fortumin pääomarakennetta mittaava pitkän aikavälin taloudellinen tavoite.	Tunnuslukujen laskentakaavat rahavirtalaskelman jälkeen
Rahoitusnettovelka	Korollinen vieras pääoma - Likvidit varat - Korollisiin saamisiin sisältyvät arvopaperit +/- Nettovakuusvelka/-saaminen	Fortum käyttää rahoitusnettovelkaa konsernin velkaisuuden seurannassa, ja se on komponentti pääomarakennetta mittaavassa rahoitusnettovelan ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) suhteen tavoitteessa.	Liitetieto 13 Korollinen nettovelka

Vaihtoehtoiset tunnusluvut ilman Venäjää

Pääomarakenne	Määritelmä	Tunnusluvun käyttämisen syy	Täsmäytys
Rahoitusnettovelka / vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA) ilman Venäjää	<u>Rahoitusnettovelka ilman Venäjää</u> Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA) ilman Venäjää	Rahoitusnettovelka / vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA) ilman Venäjää käytetään vaihtoehtoisena taloudellisen suorituskyvyn mittarina, jonka avulla voidaan paremmin vertailla Fortumin strategisten liiketoimintojen pääomarakennetta.	Tunnuslukujen laskentakaavat rahavirtalaskelman jälkeen
Rahoitusnettovelka ilman Venäjää	Rahoitusnettovelka - korollinen vieras pääoma, Venäjä + likvidit varat, Venäjä	Rahoitusnettovelka ilman Venäjää käytetään vaihtoehtoisena taloudellisen tunnuslukuna, jonka avulla voidaan paremmin vertailla konsernin velkaisuutta, ja se on komponentti pääomarakennetta mittaavassa rahoitusnettovelan ja vertailukelpoisen käyttökateen (EBITDA) ilman Venäjää -laskennassa.	Tunnuslukujen laskentakaavat rahavirtalaskelman jälkeen

Muut tunnusluvut

Osakeperusteiset tunnusluvut

Tulos/osake (EPS)	$\frac{\text{Kauden voitto - määräysvallattomat omistajat}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana}}$
Oma pääoma/osake	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa}}$

Muut tunnusluvut

Investoinnit käyttöomaisuuteen	Aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin tehdyt investoinnit mukaan lukien kunnossapito-, tuottavuus- ja kasvuinvestoinnit sekä lainsäädännön edellyttämät investoinnit. Investointeihin kuuluvat myös investointien rakennusaikana taseeseen aktivoituneet korkokulut. Kunnossapitoinvestoinnit pidentävät olemassa olevan omaisuuden vaikutusaikaa, ylläpitävät käytettävyyttä sekä/tai ylläpitävät luotettavuutta. Tuottavuusinvestoinnit parantavat olemassa olevan hyödykkeen tuottavuutta. Kasvuinvestointien tarkoitus on rakentaa uutta kapasiteettia ja/tai lisätä olemassa olevien liiketoimintojen asiakaskantaa. Lainsäädännön edellyttämät investoinnit tehdään tiettyinä ajankohtina lakien vaatimusten mukaan.
Bruttoinvestoinnit osakkeisiin	Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin, osakkuus- ja yhteisyritysosakkeisiin ja muihin sijoituksiin. Tytäryhtiöosakeinvestoinneista on vähennetty hankitun yhtiön kassa ja lisätty hankittavan yhtiön korolliset lainat ja muut rahoitusnettovelkaan sisältyvät erät.
Edelliset 12 kk	Raportointihetkeä edeltävät 12 kuukautta

Verotuksen tunnusluvut

Efektiivinen tuloverokanta, %	$\frac{\text{Tuloverot}}{\text{Voitto ennen veroja}} \times 100$
Vertailukelpoinen efektiivinen tuloverokanta, %	$\frac{\text{Vertailukelpoiset tuloverot}}{\text{Vertailukelpoinen voitto ennen veroja, pois lukien vertailukelpoinen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta}} \times 100$

Vaihtoehtoisten tunnuslukujen täsmäykset

Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)

milj. euroa	Liite	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
IS Liikevoitto		251	901	1 286	2 141	1 967	1 112
+ IS Poistot		92	100	258	309	415	363
Käyttökate (EBITDA)		343	1 000	1 544	2 449	2 381	1 475
- IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4	-25	-547	-101	-1 199	-356	742
Vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)		318	454	1 443	1 251	2 025	2 218

Vertailukelpoinen liikevoitto

milj. euroa	Liite	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
IS Liikevoitto		251	901	1 286	2 141	1 967	1 112
- IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4	-25	-547	-101	-1 199	-356	742
IS Vertailukelpoinen liikevoitto	4	226	354	1 186	942	1 611	1 855

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

milj. euroa	Liite	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Arvon alentumiset ja peruutukset		-	0	-	0	0	0
Myyntivoitot ja muut samankaltaiset erät		1	138	2	780	785	6
Tulevaisuuden kassavirtoja suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutokset		24	409	91	428	-376	-713
Muut		0	-	8	-8	-52	-35
IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4	25	547	101	1 199	356	-742

Vertailukelpoinen kauden voitto

milj. euroa	Liite	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
IS Kauden voitto		187	726	1 102	1 657	2 084	1 529
- IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	4	-25	-547	-101	-1 199	-356	742
- Oikaisu osuuteen osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	7	18	24	6	154	145	-3
- Rahoituskuluihin - netto liittyvät oikaisut	8	2	-6	32	39	48	41
- Tuloveroihin liittyvät oikaisut		22	81	-209	69	-836	-1 113
IS Määräysvallattomat omistajat		1	1	1	-8	-4	5
Määräysvallattomiin omistajiin liittyvät oikaisut		-1	-1	1	-6	-5	2
Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen kauden voitto	4	204	279	833	706	1 076	1 203
Lopetettujen toimintojen vertailukelpoinen kauden voitto	6.3	-	-2 269	34	-1 910	-2 064	-120
Vertailukelpoinen kauden voitto, Fortum yhteensä		204	-1 990	867	-1 204	-988	1 083

Vertailukelpoinen tulos/osake

	Liite	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022 oikaistu	2022 oikaistu	Edelliset 12 kk
Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen kauden voitto, milj. euroa	4	204	279	833	706	1 076	1 203
Osakkeiden lukumäärä keskimäärin, 1 000 osaketta		897 264	888 294	897 264	888 294	889 204	895 913
Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen tulos/osake, euroa		0,23	0,31	0,93	0,79	1,21	1,34
Lopetettujen toimintojen vertailukelpoinen kauden voitto, milj. euroa	4	-	-2 269	34	-1 910	-2 064	-120
Osakkeiden lukumäärä keskimäärin, 1 000 osaketta		897 264	888 294	897 264	888 294	889 204	895 913
Lopetettujen toimintojen vertailukelpoinen tulos/osake, euroa		-	-2,55	0,04	-2,15	-2,32	-0,13
Vertailukelpoinen kauden voitto, Fortum yhteensä, milj. euroa	4	204	-1 990	867	-1 204	-988	1 083
Osakkeiden lukumäärä keskimäärin, 1 000 osaketta		897 264	888 294	897 264	888 294	889 204	895 913
Vertailukelpoinen tulos/osake, Fortum yhteensä, euroa		0,23	-2,24	0,97	-1,36	-1,11	1,21

Rahoitusnettovelka ja oikaistu nettovelka

milj. euroa	Liite	30.9.2023	31.12.2022
+ Korollinen vieras pääoma		5 918	7 785
- BS Likvidit varat		4 552	3 919
- Vakuusjärjestely		333	527
- BS Vakuussaaminen		672	2 607
+ BS Vakuusvelka		113	352
+/- Nettovakuusvelka/-saaminen		-559	-2 255
Rahoitusnettovelka	13	474	1 084

Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA)

milj. euroa	Liite	2022	Jatkuvat toiminnot Edell. 12 kk
+ Korollinen vieras pääoma		7 785	5 918
- BS Likvidit varat		3 919	4 552
- Vakuusjärjestely		527	333
- BS Vakuussaaminen		2 607	672
+ BS Vakuusvelka		352	113
+/- Nettovakuusvelka/-saaminen		-2 255	-559
Rahoitusnettovelka	13	1 084	474
- Korollinen vieras pääoma, Venäjä		204	-
+ Likvidit varat, Venäjä		247	-
Rahoitusnettovelka ilman Venäjää		1 127	-
IS Liikevoitto		1 967	1 112
+ IS Poistot		415	363
Käyttökate		2 381	1 475
- IS Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät		-356	742
Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen käyttökate		2 025	2 218
Vertailukelpoinen käyttökate, Venäjä		411	-
Vertailukelpoinen käyttökate (esitetty kuten vuoden 2022 konsernitilinpäätöksessä)		2 436	-
Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate ilman Venäjää		0,6	0,2
Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate (esitetty kuten vuoden 2022 konsernitilinpäätöksessä)		0,4	-

Täsmäytys vaihtoehtoisista tunnusluvuista ilman Venäjää

Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate (EBITDA) ilman Venäjää

milj. euroa	2022
Rahoitusnettovelka	1 084
- Korollinen vieras pääoma, Venäjä	204
+ Likvidit varat, Venäjä	247
Rahoitusnettovelka ilman Venäjää	1 127
Jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen käyttökate ilman Venäjää	2 025
Rahoitusnettovelka/vertailukelpoinen käyttökate ilman Venäjää	0,6

Korollinen vieras pääoma ilman Venäjää

milj. euroa	31.12.2022
Korollinen vieras pääoma	7 785
- Korollinen vieras pääoma, Venäjä	204
Korollinen vieras pääoma ilman Venäjää	7 581

Likvidit varat ilman Venäjää

milj. euroa	31.12.2022
Likvidit varat	3 919
- Likvidit varat, Venäjä	247
Likvidit varat ilman Venäjää	3 672

Markkinatilanne ja saavutetut sähkön tukkumyynnihinnat

Sähkökulutus

TWh	III/2023	III/2022	I-III/2023	I-III/2022	2022	Edelliset 12 kk
Pohjoismaat	79	82	274	284	386	376

Keskimääräiset hinnat

	III/2023	III/2022	I-III/2023	I-III/2022	2022	Edelliset 12 kk
Sähkön spot-hinta Nord Pool -sähköpörssissä, euroa/MWh	27,8	176,0	56,0	136,0	135,9	76,1
Sähkön spot-hinta Suomessa, euroa/MWh	44,2	220,3	54,9	143,7	154,0	87,7
Sähkön spot-hinta Ruotsissa, SE3, Tukholma euroa/MWh	28,0	168,0	50,1	123,3	129,2	74,5
Sähkön spot-hinta Ruotsissa, SE2, Sundsvall euroa/MWh	20,5	54,5	38,6	43,8	61,9	58,1
Sähkön spot-hinta Saksassa, euroa/MWh	90,8	375,8	99,5	249,8	235,4	123,1
CO ₂ , (ETS EUA seuraava Dec tuote), euroa/tonni CO ₂	86	80	88	82	81	86
Hiili (ICE Rotterdam front month), USD/tonni	117	347	126	293	279	153
Öljy (Brent front month), USD/bbl	86	98	82	102	99	84
Kaasu (TTF front month), euroa/MWh	34	205	41	137	133	61

Vesivarastot

TWh	30.9.2023	30.9.2022	31.12.2022
Pohjoismaiset vesivarastot	106	89	79
Pohjoismaiset vesivarastot, pitkän ajan keskiarvo	101	101	84

Vienti/tuonti

TWh (+ = tuonti, - = vienti Pohjoismaista)	III/2023	III/2022	I-III/2023	I-III/2022	2022	Edelliset 12 kk
Vienti / tuonti Pohjoismaiden ja Manner-Euroopan + Baltian välillä	-13	-8	-34	-27	-35	-42
Vienti / tuonti Pohjoismaiden ja Venäjän välillä	0	0	0	4	4	0
Vienti / tuonti Pohjoismaat, Yhteensä	-13	-8	-34	-23	-31	-42

Saavutetut sähkön myynnihinnat

EUR/MWh	III/2023	III/2022	I-III/2023	I-III/2022	2022	Edelliset 12 kk
Generation-segmentin saavutettu sähkönhinta Pohjoismaissa	51,2	63,9	65,0	52,8	59,9	68,9

Fortumin tuotanto- ja myyntivolyymit

Sähköntuotanto

TWh	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022	2022	Edelliset 12 kk
Pohjoismaat	11,1	9,7	33,3	32,0	43,5	44,8
Muut Euroopan maat	0,0	0,2	0,4	0,5	0,8	0,6
Jatkuvat toiminnot yhteensä	11,2	9,9	33,7	32,5	44,2	45,4

Lämmöntuotanto

TWh	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022	2022	Edelliset 12 kk
Pohjoismaat	0,4	0,4	2,1	3,1	4,1	3,1
Muut Euroopan maat	0,1	0,1	0,7	0,8	1,2	1,1
Jatkuvat toiminnot yhteensä	0,4	0,5	2,8	3,9	5,3	4,2

Sähköntuotantokapasiteetti segmenteittäin

MW	30.9.2023	31.12.2022 oikaistu
Generation	8 978	8 551
Muut toiminnot	25	25
Jatkuva toiminnot yhteensä	9 003	8 576

Lämmöntuotantokapasiteetti segmenteittäin

MW	30.9.2023	31.12.2022 oikaistu
Generation	2 022	1 964
Muut toiminnot	171	171
Jatkuva toiminnot yhteensä	2 193	2 135

Sähköntuotanto lähteittäin Pohjoismaissa

TWh	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022	2022	Edelliset 12 kk
Vesivoima	5,4	4,2	15,0	14,3	19,1	19,8
Ydinvoima	5,6	5,5	17,9	17,3	23,4	24,0
CHP ja lauhdevoima	0,1	0,0	0,4	0,4	0,9	1,0
Jatkuva toiminnot yhteensä	11,1	9,7	33,3	32,0	43,5	44,8

Sähköntuotanto lähteittäin Pohjoismaissa

%	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022	2022	Edelliset 12 kk
Vesivoima	48	43	45	45	44	44
Ydinvoima	51	57	54	54	54	54
CHP ja lauhdevoima	1	0	1	1	2	2
Jatkuvat toiminnot yhteensä	100	100	100	100	100	100

Sähköntuotanto lähteittäin muissa Euroopan maissa

TWh	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022	2022	Edelliset 12 kk
CHP	0,0	0,2	0,4	0,5	0,8	0,6

Sähkönmyynti

milj. euroa	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022	2022	Edelliset 12 kk
Pohjoismaat	725	1 349	3 103	3 616	5 444	4 931
Muut Euroopan maat	213	194	674	504	643	813
Muut maat	0	2	1	2	3	2
Jatkuvat toiminnot yhteensä	938	1 545	3 778	4 122	6 090	5 746

Lämmönmyynti

milj. euroa	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022	2022	Edelliset 12 kk
Pohjoismaat	25	27	135	257	325	204
Muut Euroopan maat	38	26	201	136	202	268
Jatkuvat toiminnot yhteensä	62	54	337	393	527	471

Sähkönmyynti alueittain

TWh	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022	2022	Edelliset 12 kk
Suomi	5,3	4,6	17,1	15,9	21,5	22,7
Ruotsi	6,7	6,3	19,0	20,5	27,3	25,8
Norja	2,8	1,9	9,0	8,1	11,3	12,2
Muut maat	1,5	1,1	4,5	3,4	4,5	5,6
Jatkuvat toiminnot yhteensä	16,3	14,0	49,5	47,9	64,7	66,3

Nord Poolissa tehdyt ostot ja myynnit on netotettu tunneittain konsernitason tasolla.

Lämmönmyynti alueittain

TWh	III/2023	III/2022 oikaistu	I-III/2023	I-III/2022	2022	Edelliset 12 kk
Suomi	0,3	0,3	1,7	1,9	2,8	2,6
Norja	-	-	-	0,8	0,8	-
Puola	0,2	0,3	2,2	2,3	3,5	3,4
Muut maat	0,1	0,1	0,3	0,3	0,4	0,4
Jatkuvat toiminnot yhteensä	0,5	0,7	4,1	5,4	7,6	6,4